

SBÍRKA KÁZÁNÍ

PRO ČTENÉ SLUŽBY BOŽÍ

I.

2020/2021

OBSAH

1. Světlo, marast a nové narození (<i>Alžběta Hanychová</i>)	8
klíčová slova: světlo, narození, následování, Spasitel	
2. Chceme krále (<i>Benjamin Kučera</i>)	14
klíčová slova: král, Izraelci, Saul, moc	
3. Modlitba v rozdělené společnosti (<i>Jiří Tengler</i>)	19
klíčová slova: společnost, polarizace, rozkol	
4. Rezonovat Boží požehnání (<i>Daniel Tomeš</i>)	26
klíčová slova: požehnání, Stvořitel, cesta	
5. Utišení bouře (<i>Jan Hrudka</i>)	33
klíčová slova: strach, záchrana, Spasitel, blízkost	
6. Radovat se i plakat (<i>Jaroslav Pechar</i>)	39
klíčová slova: radost, smutek, pláč, smích, porozumění	
7. „Snažte se vejít“ (<i>Jan Keřkovský</i>)	46
klíčová slova: Boží království, následování, životní změna	
8. Opomíjený (<i>Pavel Pokorný</i>)	51
klíčová slova: Kazatel, scestí, moudrost	
9. Boháč a Lazar (<i>Zdeněk Šorm</i>)	55
klíčová slova: smrt, vzkříšení, věčný život, ohleduplnost	

10. Vymažeš památku Amálekovu (<i>Pavel Klinecký</i>)	61
klíčová slova: zlo, bezbožnost, následování	
11. Bratři a sestry ve dveřích (<i>Alžběta Hanychová</i>)	68
klíčová slova: diskriminace, odsouzení, soud, odpuštění	
12. Být Božím nástrojem (<i>Roman Mazur</i>)	75
klíčová slova: zbožnost, láska, následování, služba	
13. Království z jiného světa (<i>Lenka Ridzoňová</i>)	82
klíčová slova: Boží království, vzkříšení, věčný život	
14. Soud a odpuštění (<i>Libor Chaloupka</i>)	88
klíčová slova: soud, odpuštění, hřích	
15. Boží zavolání (<i>Miroslav Erdinger</i>)	93
klíčová slova: následování, zbožnost, světlo, naslouchání	

SVĚTLO, MARAST A NOVÉ NAROZENÍ

INTROIT: Iz 43, 10+14–15

PÍSEŇ: EZ 667 *Vítězi k poctě zpívejme*

MODLITBA

Zpíváme o radosti. Snad máme radost z hudby, z toho, že přemáháš trápení, těžkosti i zoufalství smrti.

Máme radost z dětí, které jsou mezi námi. Mnozí jsme plní očekávání, co přinese další období, třeba i ve škole, doma nebo v práci, koho potkáme, co nového se naučíme.

Možná ale máme k veselí daleko. Dobře víš, že často máme starosti, klademe si otázku, jak všechno zvládneme, nebo nás trápí vztahy s ostatními. Někdy z toho viníme sami sebe, někdy druhé, někdy tebe.

Prosíme Tě, pomoz nám se znovu nadechnout. Daruj nám novou sílu, odvahy a lásku. Chceme se s tebou setkat a od tebe se učit žít.

Svým svatým Duchem obcerstvi nás i všechny, kdo se dnes scházejí ve tvém jménu.

Amen.

ČTENÍ PÍSMO SVATÉHO: 4. Mojžíšova 21, 4–9

PÍSEŇ: EZD 692 *Temnou divnou mlhou*

KÁZÁNÍ

Základ dnešního kázání je zapsán v Janově evangeliu 3, 1–20.

Milí přátelé, bratři a sestry,

máte rádi světlo? Když se nás někdo zeptá, většinou máme za to, že odpověď je jasná – samozřejmě, že ano... A nejen proto, že je vidět, co se povedlo. Také světlo potřebujeme k růstu, pomáhá dobré náladě, mírní deprese, zahání strach...

Jenže pak si můžeme uvědomit, že tomu tak není vždycky. Jsou chvíle, kdy jsme una-

vení, a světlo ruší náš klid. Jsou dny, kdy se nám světlo automaticky spojuje s vedrem a nemůžeme se dočkat noci. Jsou chvíle, kdy se nám na procházku nechce upravovat, a užíváme si, že potmě tlusté ponožky a nemožná mikina nejsou vidět.

A když si představíme, že by bylo vidět vše, co nám kdy probleskne hlavou... Ne všechno se nám chce vytahovat na světlo a ne všechno, co řekneme, by zasloužilo otisknout. Dost pravděpodobně jsou na tom mnozí podobně...

Třeba ten lid v poušti. Uondaný a otrávený sdílí navzájem svou nespokojenost a brblá. Taky míváme strach, taky někdy potřebujeme ventil – chápeme to. Jenže se lehce stane, že tenhle jed pouštíme nefér. Pak rodiče zabolí poznámka, že nemáme komu zavolat. Trpělivý průvodce se musí vzpírat obvinění: *„Proč jste nás vyvedli z Egypta? Abyste nás na poušti umořili?“* Sourozence zamrzí povzdech, že nás nikdo nemá rád. Toho, kdo nás zaopatřuje, podráždí nářek: *„Vždyť tu není chléb ani voda! Tato nuzná strava se nám už protiví.“* Věrné přátele znechutí řeči o tom, že nám nikdo nepomůže a každý nás nakonec podrazí... Někdy to zastaví až ostrá reakce.

Tedy dost! Nechceme šířit blbou náladu! Tak jdeme uprostřed toho marastu za Mojžíšem a s lidem vyznáváme svůj podíl na tmách posledních let i dnů a prosíme o pomoc. Vlastně ten lid docela zaslouží obdiv – že se dokázali zvednout a otevřeně prosit o záchranu. Možná namítnete, že nouze byla tak velká, že neměli na výběr nebo že byli zvyklí obracet se na Mojžíše... Ale i v takových situacích nám to jde nezřídka ztuhla. Možná ještě víc než oni potřebujeme svůj čas, možná přijdeme až za šera, v noci...

V noci šel pro radu či pro pomoc i Nikodém. Poznal učitele, který přišel od Pána Boha. Poznal muže, který činil znamení – jaká přesně, nám příběh neříká. Předchozí kapitola jen napovídá, že ten muž působil veřejně, i v chrámu, a že lidé věřili v jeho jméno –

abychom nezapomněli, to jméno zní „Bůh je záchrana“, Ježíš. Mnozí prý věřili právě proto, že činil znamení, snad z ostatních evangelií si čtenář vybaví, jaká... A hlavně se tam píše, že *znal všechny lidi a nepotřeboval, aby mu někdo o někom říkal svůj soud, sám dobře věděl, co je v člověku.*

Snad tedy proto vytušil, že Nikodém touží spatřit Boží království. Snad tedy tuší, co toužím spatřit já. Snad tedy tuší, že přicházíme s žízni po životě? Ne že bych nežili, ne že bych neměli na další měsíce co dělat, ne že bychom se měli zle... Ale asi tuší, že i my potřebujeme věřit v jeho jméno. Že i my potřebujeme ještě něco víc a hlouběji, i my ve

dne v noci potřebujeme, aby byl Bůh naší záchranou!

Ale zpět k Nikodémovi, člověku váženému, dokonce členu židovské rady. Jaká byla jeho otázka? Nahlas ji nevyslovil. Přesto mu Ježíš odpovídá: *„Amen, amen, pravím tobě, nenarodí-li se kdo znovu, nemůže spatřit království Boží.“*

Nikodém přišel s tím, že ví, kdo je Ježíš a odkud přišel. Ježíš tuto jistotu rozbíjí – porozumět jeho identitě lze za jedné zvláštní podmínky. Její splnění pak přináší takovou změnu, že lze mluvit o novém narození.

Nikodém se diví, jak je možné se znovu narodit – možná nám to tak překvapivé nepřipadá: prožili jsem po týdnu táboření nebo dlouhé cestě koupel, po které jsme se cítili úplně znovuzrození. Ale ne tak banálně, jsou lidé, kteří se v ohrožení, třeba při nehodě, takzvaně znovu narodili, a převrátilo jim to pohled na život. Jsou i lidé, kteří upínají svou naději k reinkarnaci. Nicméně Ježíšovo vyučování míří dál. Nejen znovu. (A znovu a znovu a znovu... Že tohle není spása, ale spíš trápení, vám vysvětlí každý opravdový buddhista.) To slůvko má dva významy – již zmíněné „znovu“, ale také „shůry“. Nejspíš to je schválně. Že s jednoduchým „znovu“ cesta dál nevede, ukazuje i Nikodémem vyslovená absurdnost. Představa, že bychom se měli vrátit na svůj vlastní individuální počátek, do lůna našich matek, je vážně dost mimo...

Možná ale pomůže vrátit se na počátek jiný. Na počátek, o kterém mluví Bible v první kapitole Genesis (tu také snad nevnímáme jako učebnici geologie), případně na počátek, o kterém mluví právě evangelium Janovo. Nejde totiž vůbec o biologii. Tady se tvoří i z toho, co ještě není ani v zárodku, dokonce i z toho, co je všelijak pochroumané a zmutované. Svědčí se o *lidech, kteří se nenarodili, jen jako se rodí lidé, jako děti pozemských otců (a matek), nýbrž narodili se z Boha.*

Jak se to stane? Jak se stát dítětem Božím? Jak nastává tenhle zázrak zrození? Janovo evangelium i kniha Genesis svědčí o tom, že tady je u díla Duch Boží. Slova nám chybí a lidská řeč jen krouží okolo, to přiznává i Ježíš. Nicméně to není nutně nevýhoda. *Vítr vane, kam chce, jeho zvuk slyšíš, ale nevíš, odkud přichází a kam směřuje. Tak je to s každým, kdo se narodil z Ducha.*

Nikodém se nicméně stále ptá: *Jak se to může stát?* Ježíš se podiví: *Ty jsi učitel Izraele a tohle nevíš?* Ano, někdy ani učitel pointu nevidí a potřebuje opakování. Tak jemu i nám připomíná Ježíš příběhy Izraele v poušti, kdy reptání probudí ohnivé hady. I pro ten zkušený Izrael bylo těžké přestat se koukat jen po jedu, jak se šíří, štípe a ničí.

Kdo zvedne oči? Kdo nám nasvítí správnou značku? Potřebujeme někoho, kdo nám ukáže směr. Mojžíš tenkrát ukázal na hada vyvýšeného na holi.

Ježíš používal hodně znamení – sem tam zázračná, mnohem častěji úplně obyčejná. Ted' ukázal na vítr. Tak tedy, ten život z Ducha je jako vítr. Sem tam se setkáš s efektem, někdy tě osvěží, někdy vyvrátí strom, u kterého jsi dlouho nevěděl, co s ním, někdy... Někdy zastaví i tvoje reptání a tvoji zdrženlivost přijmout svědectví o Boží lásce.

Jak život v takové proměně funguje, vypráví mnohá podobenství o Božím království. V evangeliu podle Jana je Boží království zmíněné pouze zde – o tom, že je Boží

království už mezi námi, o tom, jak voní a jaký má řád, o tom jste pravděpodobně, milí čtenáři, slyšeli mnohé u Matouše, Lukáše i Marka. Nahradí ho tedy u Jana další obraty – nejlépe snad život věčný.

A ten někdy začíná. Mnoho lidí si představuje, že život věčný je daleko. Až po smrti. Řada z nich má dojem, že to bude nuda. Ale ne! Život věčný, ten proměněný život, začíná už teď. Kdo to odmítá vidět, sám se odsuzuje k tomu jej neprožívat. Mimocho-dem taky už teď.

Někteří namítnou, že by rádi, ale nějak to nejde a nejde a nejde. Namítnou to i mnozí, kteří už Ježíše a Boha znají roky. I já mezi ně kolikrát patřím.

Troufám si tvrdit, že možná to nové narození se neděje jen jednou. Zde může přijít ke slovu ta dvojznačnost shůry–znovu. Znovu a znovu a znovu – podobně jako ti Izraelci na cestě za svobodou, podobně jako učitel Nikodém – potřebujeme pomoci k životu. A znovu a znovu a znovu ta pomoc přichází.

Třeba skrze ta různá znamení. My potřebujeme někoho, kdo nám je ukáže. Třeba Mojžíše a proroky. Evangelium podle Jana mluví o svědcích, kteří ukazují ke světlu. Možná jste jich už pár v knížce, na procházce, nebo dokonce na nočním tahu potkali. Možná jste i za nějakých takových okolností sami svědčili. To světlo je tu pro všechny lidi, pro celý svět. Všichni jsou zváni k tomu se podívat. *Jako Mojžíš vyvýšil hada na poušti, tak musí být vyvýšen Syn člověka, aby každý, kdo v něho věří, měl život věčný.* Jak jsme k tomu přišli? To je různé, jako ten vítr. Ale i když nevíme, odkud zavěje (a kam nás zavane), tušíme jeho zdroj:

Neboť Bůh tak miloval svět, že dal svého jediného Syna, aby žádný, kdo v něho věří,

nezahynul, ale měl život věčný. Vždyť Bůh neposlal svého Syna na svět, aby svět soudil, ale aby skrze něj byl svět spasen. Pak se nemusíme světla bát. A když přijdeme v noci, Pán s námi do toho rána počká.

MODLITBA

Pane Bože, někdy nás ve světě válcuje šero, někdy je ve světě tma kvůli nám. Prosíme, vyváděj nás z toho.

Pane Ježíši, děkujeme, že jsi přišel a že nám svítíš. Děkujeme za Tvoje učení i tvůj život s lidmi. Děkujeme, že jsi s námi prošel i tu nejtemnější tmu.

Duchu svatý, pomoz nám zvednout oči a rozpoznávat znamení příchodu lásky do světa a její krásu. Proměňuj a inspiruj naše myšlenky, pohledy, mluvení i činy.

Amen.

PÍSEŇ: EZ 277 *Noc ke konci se kloní*

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Milý Pane,

děkujeme za každou chvíli, kdy jsi nám blízko, za každé připomenutí tvého zájmu o svět, za každé svědectví o tvé lásce. Prosíme tě, ať nás posiluje tvůj soucit, ať nás narovnává tvoje spravedlnost, ať umíme přijímat tvou vůli.

Je spousta věcí, kdy slyšíme neutišitelný pláč, jsou setkání, která nás lekají, je spousta lidí, kteří nám leží na srdci, je spousta situací, kdy potřebujeme slyšet tvůj hlas.

Prosíme tě o povzbuzení pro všechny, kdo si zoufají a jsou bezradní. Otevírej nové cesty, ukazuj ty osvědčené, dávej svou moudrost pro správnou volbu.

Prosíme tě, uč nás zájmu o naše okolí. O sousedy v ulici, ve státě i v celém světě. Uč nás svým měřítkům pro hodnocení situací, svému přístupu pro kontakt s lidmi nepohodlnými, unavenými, s těmi, kdo vypadají, že nám

nemají co nabídnout.

Žehnej všem snahám o budování mostů – mezi chudými a bohatými, zdravými a nemocnými, problémovými a vzornými, radostnými a smutnými, nevěřícími a lidmi různých vyznání.

Je spousta věcí, které nás lekají, spousta lidí, kteří nám leží na srdci, spousta situací, kdy potřebujeme slyšet tvůj hlas. Svěřujeme ti je v tiché modlitbě.

Amen.

POŽEHNÁNÍ: 2K 13

Milost našeho Pána Ježíše Krista a láska Boží a přítomnost Ducha svatého se všemi vámi.

PÍSEŇ: EZ 435 Ó Pane, jenž jsi přikázal

CHCEME KRÁLE

VSTUPNÍ SLOVO

Milí bratři a milé sestry, vítám vás na dnešních bohoslužbách a zdravím vás apoštolským pozdravem: Milost vám a pokoj od Boha Otce našeho i Pána Ježíše Krista.

INTROIT: Ž 73,28

PÍSEŇ: EZ 219 *Hory, doly, stráně*

MODLITBA

Milý Pane Bože, ty nás provázíš od úsvitu věků. Byl jsi s námi od pratoců, ve chvílích dobrých i těžkých. I dnes. Stále znovu nám ukazuješ, co je v životě podstatné. Stále znovu dáváš své slovo. Děkujeme ti za to.

I my chceme žít v tvé blízkosti a tvé slovo si brát k srdci. Ale až příliš často se nám to nedaří. Avšak tvá blízkost je uzdravující, očišťující. Milosrdná. Prosíme tě tedy: buď i nyní mezi námi a proměňuj naše srdce.

Amen.

ČTENÍ PÍSMO SVATÉHO: 1Sa 8,4–14

PÍSEŇ: EZ 379 *Stvoř srdce čisté, Bože, mi*

KÁZÁNÍ

Základ dnešního kázání je zapsán v 1. knize Samuelově 10,17–27.

Milí bratři a milé sestry, Izraelci chtějí krále. Může se to zdát podivné: že bychom si sami vymysleli, že chceme, aby nás někdo řídil? Že bychom skrytě toužili platit větší daně jen proto, aby si nějaký panák mohl postavit krásný palác? Že bychom chtěli někomu sloužit? Původní izraelská společnost byla svým způsobem ideálně rovnostářská. Teoreticky se nikdo nemohl dostat do dluhové pasti, každý měl mít stejná práva, lidé si měli vzájemně pomáhat. V podstatě splňovala představy o dokonalé

společnosti, jakou bychom si asi přáli všichni, a jakou se v historii tu a tam někdo pokoušel zrealizovat – husité v Táboře, squateři na Klinice, a nakonec i první komunisté. Proč tedy Izrael tak strašně touží po království? Důvodů je hned několik, ale stručně je lze shrnout jejich vlastními slovy: „Chceme být jako ostatní národy.“

Takové království má své kouzlo. Zvlášť, pokud máte rádi pohádky. Všechny ty obřady, slavnostní roucha, krásné paláce... Představitel státu má přeci dělat dobré jméno, reprezentovat. Co na tom, že ostatní žijí v bídě, když náš král, vládce, vůdce nám dodává iluzi, že jsme mocná a bohatá země.

I takového masového vraha, jakým byl Stalin, dodnes někteří obdivují. Druhá věc je, že málokdo je rád za blbce. Je to hezky vidět mezi dětmi: Potřebují mít ten správný telefon, správné oblečení, účes, vidět správné filmy, jinak se mi ostatní budou smát. A Izrael jako jediný lid široko daleko neměl krále. To je jako být sto let za opicemi. Nemoderní. A taky to co chvíli zkusil nějaký sousední král využít, aby zvětšil své državy. Obzvlášť v takových chvílích se vždycky ukázalo, jak dalece Boží lid za krásnými ideály zaostává. „Proč já z městečka Ráma bych měl jít na pomoc městečku Betlém? Co je mi do nich?“ „Proč bych měl pomáhat chudákovi? Proč být k druhým milosrdný? Co z toho budu mít?“ To jsou otázky, které nás pronásledují dodnes.

Izraelská zdánlivě ideální společnost se ve skutečnosti neustále potýkala se spory, problémy a sobectvím. A pro okolní krále tak bylo velice snadné si je podrobit. Ani to je však nezměnilo. Až do toho musel nakonec zasáhnout Pán Bůh a poslat zachránce (nazvaného soudce), který ten vykořejený vlak Božího lidu nahodil zpátky na trať. Až on dokázal správně rozsoudit všechny spory a měl dost autority, aby ho poslechli. Dokázal je donutit, aby táhli za jeden provaz.

Zachránil je z nejhoršího a zmizel. A historie se opakovala. A to je zřejmě ten třetí důvod, proč chtěli krále: už je to nebavilo. Pořád žili v nejistotě: s kým zase budou bojovat? Kdo zase přijde? A najde se i tentokrát někdo schopný Izrael bránit? Museli by se prostě dokázat spolehnout na Boží pomoc a taky si pomáhat vzájemně a dobrovolně. A to je těžké!

A tak radši toužili mít někoho schopného na dosah pořád. Aby bylo jasné, kdo rozsoudí spory, kdo povede armádu, kdo postaví školu, atd. Podle filosofů je to přirozený vývoj společnosti. Vláda je prý takové nutné zlo. Vlastně dohoda: vzdám se části své svobody a svých práv, a stát mi na oplátku pomůže obhájit jejich zbytek. Bez vlády a zákonů si totiž obvykle ten nejsilnější dělá, co chce, a ostatní mají smůlu.

Jenomže v praxi obvykle právě ten nejsilnější, nejkrutější a nejsobečtější donutil všechny okolo, aby ho na slovo poslouchali a prohlásil se za krále. A pak si teprve mohl dělat, co chtěl! Měl absolutní moc. Žádná pravidla pro něj neplatila. Jen si musel dávat pozor, aby nevyvolal vzpouru.

Existují celé teorie o tom, jak ovládat lidové masy – zlikvidovat opozici, pouštět hrůzu, dát lidem lacinou zábavu, anebo se prostě prohlásit za boha, potomka bohů, nebo alespoň za krále z boží vůle. Toho se přece nikdo neodváží kritizovat! Tak se to dělalo už tehdy.

Avšak v Izraeli to mělo být jinak. Králem Božího lidu je Bůh, Božím zákonem se máme řídit, a žádného šaška s korunou na to nepotřebujeme. Ukázalo se však, že se tím lidé moc neřídí a radši chtějí normálního krále – někoho, kdo nás donutí poslouchat a pomáhat si. A tak krále dostali, ale s velkým „ale“.

Král v Izraeli neměl být jako ostatní králové – nesměl si hrát na Boha. I pro něj platila pravidla. I on musel vždy poslechnout Boží zákon. A zločin mu neprošel o nic snáz než poslednímu chudákovi. Jen takový král by byl lidem k dobru. Ovšem v praxi tohle Boží nařízení nesplnil snad ani jeden z králů zde na zemi.

Až Ježíš přišel jako král-sloužebník, který ze sebe nic nedělá, nevyžaduje speciální zacházení a který je ochoten se i obětovat pro dobro svého lidu. A tak máme opět věčného dobrého krále na nebesích. Žádného dalšího krále už Boží lid nepotřebuje. Tady na zemi máme zase jen ty naše volené správce.

Zajímavé je, že vůbec prvním králem, kterého Pán Bůh vybral nebo schválil, když ho tak chtěli, byl jakýsi Saul. Měl sice v rodině slavné válečníky a navíc byl o hlavu větší než všichni okolo, ale na druhé straně pocházel z nejmenšího izraelského kmene, skutečný vliv jeho rodiny byl minimální a on sám byl až sedmý syn. Z hlediska lidského by asi nebyl naše první volba. Ale Bůh nehledí lidskýma očima a vybral právě jeho.

Celé ustanovení Saula za krále proběhne nadvakrát. Nejprve ho prorok Samuel potká, jak hledá nějaké oslice. A Bůh mu řekne: „To je on, toho pomaž za krále.“

A pak se rozejdou jako by nic. A teprve po nějakém čase proběhne oficiální výběr krále. Jednoduše ho vylosují. Saul se tedy nemohl rozhodnout sám: „Já budu králem a Bůh to tak chce.“ Musel se nechat vylosovat, a my přitom dobře víme, že se nestal králem jen z čiré náhody. Paradoxně někteří lidé nakonec protestovali proti tomu, aby králem byl zrovna Saul. A vzali ho na milost teprve, když se osvědčil v boji a

obraně své země.

Vůbec celé Saulovo kralování v Izraeli má být spíš služba, a především vojenská obrana slabých a utlačovaných a celého lidu, ovšem pevně provázená poslušností Božímu slovu.

Vojensky se Saul osvědčil téměř dokonale. A tím spíš pak pro něj bylo těžké se podřídit slovu nějakého starého proroka, který o vládnutí a válčení neví vůbec nic. To jen ukazuje, že čím je člověk mocnější, tím těžší je pro něj se před něčím sklonit.

Saul se jako král Božího lidu nakonec příliš neosvědčil a zůstává pro nás připomínkou, abychom nedali na vnější vzhled a pozemské úspěchy. Abychom vládu nad našimi osudy nesvěřovali příliš do rukou lidských. A abychom se bez ohledu na pozemské mocnáře řídili především Božím slovem. Zkrátka slovy písně, kterou budeme záhy zpívat: „Neskládejte v mocných naději“.

MODLITBA

Pane Bože, děkujeme ti, že nás neopouštíš ani při všech hloupostech, které naděláme. Ani v marných věcech, v které skládáme důvěru a naději. Prosíme, vyučuj nás dále, ať tuto tvou lásku a důvěru už více nezklameme. Ať dokážeme žít podle tvého slova, i bez úředního dozoru, bez ohledu na to, kdo je králem.

Amen.

PÍSEŇ: EZD 632 *Neskládejte v mocných naději*

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Bože náš a Otče náš, je toho mnoho, zač je třeba prosit. Snad za tvé slovo, aby ho slyšeli i ti, ke kterým dosud nedolehlo. Nebo za naději tam, kde vládne beznaděj. Za lásku tam, kde vládne nenávist. Obětavost tam, kde vládne sobectví či nedostatek.

Anebo za moudrost tam, kde si nevíme rady. Za odvahu tam, kde je třeba se postavit proti zlu.

A také za každého jednotlivce, kteří něčím trpí – nemocí, chudobou, opuštěností, bolestí... ani to nejde všechno vyjmenovat.

A tak tě pane prosíme, smiluj se nad námi i nad tímto světem.

A vyslyš nás, když k tobě společně voláme:

Otče náš...

POSLÁNÍ: Mt 20,26b–28

POŽEHNÁNÍ

A pokoj Boží, který převyšuje každé lidské pomyšlení, budiž se všemi námi. Amen.

PÍSEŇ: EZ 450 *Již zpěv, prosby, kázání*

MODLITBA V ROZDĚLENÉ SPOLEČNOSTI

VSTUPNÍ SLOVO

Pokoj vám, sestry a bratři. O kostelích se říká, že jsou to domy modlitby. Je pro nás samozřejmé sem přicházet a modlit se společně, spojovat se k jedné a téže modlitbě. Dnešní evangelium nám vykreslí, že společná modlitba vůbec není samozřejmá. Že je vzácná.

INTROIT: Ž 122,1n.6.8

Zaradoval jsem se, když mi řekli: Půjdem do Hospodinova domu! A naše nohy již stojí ve tvých branách, Jeruzaléme. [...] Vyprošujte Jeruzalému pokoj: Kéž v klidu žijí ti, kdo tě milují! [...] Pro své bratry, pro své druhy vyhlašují: „Budiž v tobě pokoj!“

PÍSEŇ: EZD 637 Díky Bohu vzdejme

MODLITBA

Pane Bože, děkujeme, že nás slyšíš. Všechny. Velké i malé. Horlivé i vlažné. Slyšíš nás všechny. Zbožné i nezbožné. Pravidelné chodiče do kostela i výjimečné návštěvníky. Slyšíš všechny. Ty kdo se k tobě obracejí v modlitbě, i ty, kdo se nemodlí a svá přání jen beze slov přemílají v srdci.

Slyšíš nás všechny a nikdo z nás ti není lhostejný. Pečlivě nasloucháš našim radostem i strachům. Pečlivě nasloucháš slovům našich modliteb a písní. Pečlivě nasloucháš i našemu mlčení, když ti nemáme co říci.

Děkujeme, že nám rozumíš. Rozumíš nám lépe, než kdokoliv z lidí.

Proto jsme se zde dnes shromáždili. Je to tvůj den, je to tvůj dům a my jsme tvůj lid. Slituj se nad námi. Všechny nás slyšíš, když se k tobě obrácíme s prosbou, abys požehnal našemu setkání. Naplň nás Duchem, ať lépe rozumíme tobě, našemu světu i sobě navzájem. Tobě buď sláva napořád.

Amen.

ČTENÍ PÍSMÁ SVATÉHO: Ef 2,11–22

PÍSEŇ: S 216 *Nevím, Pane, co Ti dát*

KÁZÁNÍ

Základ dnešního kázání je zapsán v Lukášovu evangeliu 18,9–14.

O těch, kteří si na sobě zakládali, že jsou spravedliví, a ostatními pohrdali, řekl toto podobenství. Sestry a bratři, i dnes bychom potřebovali, aby někdo řekl nějaké trefné podobenství o těch, kteří si na sobě zakládají, že jsou správní, a ostatními pohrdají. Z různých stran lze slyšet, že společnost je rozdělená. Hluboce rozdělená. A nejenom u nás. Podobné zprávy přicházejí z Polska, Itálie, Velké Británie a z USA. Rozdělení, kam jen dohlédneš. Naši domácí situaci znáte. Před nedávnem jsme jako názornou ilustraci mohli sledovat rozruch kolem znovupostavení mariánského sloupu na Staroměstském náměstí v Praze. Ten obrovský rozkol mezi názorovými tábory. Jedni nemohou vystát druhé. „Vždyť jsou úplně mimo!“ Jedni nemohou druhým přijít na jméno, tak se vymýšlejí všelijaké nelichotivé přívlastky. „My jsme správní, ti druzí jsou špatní. My jsme ti moudří a ti druzí jsou pošetilí.“ My–oni.

Možná vás to uklidní, ale naše doba není zdaleka první, která prožívá neblahou společenskou atmosféru prosycenou rozdělením a pohrdáním. Bible zná totéž, ve Starém i v Novém zákoně. Ježíš přišel do společnosti hluboce rozdělené. Vnímal její napětí, různé sociální bubliny, jak bychom řekli dnes. V rámci bubliny, toho svého nejtěsnějšího, spřáteleného okruhu člověk druhé lidi jakžtakž snese. Ale běda, když se musí nějak vyrovnat s těmi odjinud, z jiné bubliny. S těmi, kdo žijí jinak, kdo sledují jiná média, kdo mají jiné životní důrazy a jiné priority. Tam to drhne, tam to skřípe. Nyní stejně jako před dvěma tisíci lety.

Dnešní podobenství odráží rozdělenou společnost a způsob, jakým na ni Ježíš reagoval. *O těch, kteří si na sobě zakládali, že jsou spravedliví, a ostatními pohrdali, řekl toto podobenství:* „Dva muži vstoupili do chrámu, aby se modlili; jeden byl farizeus, druhý cel-

ník.“ Tomu podobenství se říká „podobenství o farizeovi a celníkovi“, tak je najdete nadepsané i v našich Biblích. Ovšem za těmi dvěma jednotlivci, za farizejem a celníkem se skrývají velké skupiny obyvatelstva. Dvě části rozdělené společnosti. Farizejství byl duchovní proud, který kladl veliký důraz na zbožnost a poslušnost Božích příkazů. Obrodné hnutí, které umělo oslovit veřejnost a motivovat lidi k vážnějšímu životu víry. To byl dobrý záměr. Vlastně se v tomto ohledu zájem farizeů shodoval i s cíli samotného Ježíše Krista. Brát Boha vážně. Farizeové byli docela populární právě pro svoji oddanost a vážnost, s jakou přistupovali k víře předků. Oni střežili odkaz národních tradic a jejich hodnoty, byli to vlastenci, proto se farizejové těšili značné popularitě. Kdyby se v Judsku konaly volby, farizejové by s náskokem vyhráli.

A pak je zde skupina, kterou reprezentuje onen celník. Už jste to nejspíše slyšeli v jiných kázáních dříve. Celník tenkrát nebylo ani trochu úctyhodné zaměstnání. Celníci nebyli státní zaměstnanci pod penzí. Byli to svým způsobem podnikatelé, výběrčí mýta, kteří si od vládnoucích Římanů pronajali mýtnici někde u mostu nebo u brány a od procházejících vybírali poplatky. „Ukaž hrnčíři, co neseš na trh. Pěkná keramika, baže, ta určitě nebude levná. Tak zaplatíš dva denáry mýtného.“ Žáden div, že celníci nebyli oblíbeni. Kdo rád platí daně a podobné odvody? Navíc celníci byli nezávislí v určování výše poplatků. Museli pokrýt nájem plus přijít si na vlastní zisk. V očích národa to byli zrádci, kolaboranti, kteří vydělávali na spolupráci s okupanty. Za své příjmy celníci vděčili dočasnému umístění římských vojsk na území Judska. Jenže kolik bylo takových lidí, kteří chtěli nechtěli museli nějak spolupracovat s nepřátelskou mocí a za své živobytí ta či onak vděčili vetřelcům. Každý sedlák, který dodával obilí pro vojenské pekárny, každý kovář, který jim koval koně, každá šenkýřka, která jim nalila víno. Ti všichni byli nějak poznamenaní, zašpinění kontaktem s cizími vlivy. O bezúhonnosti a čistotě farizeů si mohli leda nechat zdát. Život jako série nevábnych kompromisů, na hony vzdálených vznešeným ideálům.

Rozdělená společnost. Jedni si o druhých myslí, že jsou špinaví zaprodanci, druzí si o prvních myslí, že jsou fantastové, kteří nevědí nic o skutečném životě s jeho složitostmi. Prosím pěkně, v téhle společnosti žil Ježíš. Znal hloubku a trpkost rozdělení. Věděl o příkopech a zdech, které lidi dělí. Jedni proti druhým, druzí proti jednomu. A teď si schválně vzpomeňte, co Ježíš postavil do středu svého učení... Lásku. Lásku k bližnímu. Místo poměřování, kdo je jaký, Kristus hlásá odpuštění. To je jeho lék na rozdělenou

společnost. Smíření uvnitř národa. Mír se uzavírá s nepřáteli, nikoli s přáteli. Uvnitř vlastních sociálních bublin smíření tolik nepotřebujeme, potřebujeme se smířit s těmi, kdo jsou z jiného prostředí. Z jiné bubliny.

V podobenství o farizeu a celníkovi se smíření nekoná. Oba dva se v chrámu modlí na opačném konci. A farizeus se během modlitby jenom utvrzuje ve své výsostné pozici. *Farizeus se postavil a takto se sám u sebe modlil: Bože, děkuji ti, že nejsem jako ostatní lidé.* Co je tohle za modlitbu? Přehlídka hrdosti a pýchy. A samolibosti. Ani stopy po pokoře. A co víc, ani stopa po smíření. Farizej si libuje ve své bublině. Přímo si v ní medí. Staví zdi mezi lidmi, místo aby je boural. *Děkuji ti, že nejsem jako ostatní lidé, vyděrači, nepoctivci, cizoložníci, nebo i jako tento celník.* K čemu je taková modlitba, která mezi lidmi hloubí příkopy? Která nehledá cestu ke smíření? Farizeus i tak krásnou věc, jako je modlitba, použil k prohloubení rozdělení mezi lidmi. Snažil se pochopit celníka na opačném konci? Snažil se vcítit do jeho kůže? Ne, jen se nad ním povyšoval. Použil jej jako měřítko své vlastní bezúhonnosti. Psycholog by nám zde mohl podat obšírný výklad o komplexu méněcennosti, kdy si člověk potřebuje dokázat svou hodnotu, a proto se poměřuje s druhými. *Děkuji, že nejsem jako tento celník.*

Na opačném konci chrámu se modlí celník. On se nevychloubá. Neví, čím by se měl chlubit. Modlí se jednoduše: *Bože, slituj se nade mnou hříšným.* Žádné naparování. Jen pár skromných slov. Celník kolem sebe nestaví zeď. On se neohrazuje vůči druhým. Je si vědom, že má svoje chyby. Je si vědom, že se dnes a denně potýká s vlastní nespolehlivostí, s vlastním hříchem, proto všechno sází na odpuštění, na slitování, na lásku. A je to sázka vítězná. On se svou nadějí neprohrál, jak říká Kristus: „*Pravím vám, že ten celník se vrátil ospravedlněn do svého domu, a ne farizeus.*“ Celník se ve své kající modlitbě potkal se spravedlností Boží, nikoli farizej ve své nabubřelé modlitbě. Z těch dvou to byl rozhodně celník, kdo se domů vracel šťastný a radostný. On si totiž svoje štěstí nevypočítal ze svých skutků, on svoje štěstí přijal vírou od Boha. Zadarmo. Tohle je spása, sestry a bratři.

Celník a farizej sedí doma u stolu a společnost je rozdělená jako dřív. I my se vrátíme domů a naše společnost bude dále rozdělená jako dřív. Stále se budou vést zamindrákované silácké řeči. Stále se budou mezi lidmi hloubit příkopy a stavět zdi. (Někteří na plotech, ostatních drátech a neprůchodných hranicích dokonce zakládají svou politiku.) Stále se budou objevovat nekonečné výhrady a ohrady. Ale díky Bohu a díky mod-

litbě kolem sebe nemusíme pořád stavět zeď. Před Bohem všichni potřebujeme odpuštění, nikdo se nad druhé nemůže vyvyšovat tím, že by se obešel bez lásky, beze smíření, bez evangelia.

Na začátku bylo řečeno, že by se nám dnes hodilo nějaké nové, soudobé podobenství pro rozdělenou společnost. Není zrovna snadné formulovat podobenství. Ale docela snadno můžeme mít sen. Sestry a bratři, nebojme se snít, že *dva muži vstoupili do chrámu, aby se modlili*. Farizej a celník. Potkali se u vchodu, a třebaže jim hned bylo jasné, kdo je kdo, dlouho na sebe hleděli. A pak si společně stoupli vedle sebe doprostřed chrámu a začali se na střídačku modlit. Jeden svými větami doplňoval druhého. „Pane Bože, děkujeme, že jsme tvoje děti. Díky, že nás všechny znáš, zbožné i bezbožné. Každý z nás je v něčem dobrý a v něčem selhává. Děkujeme, že nás v naší různosti přijímáš. Prosíme, uč přijímat druhé. Uč nás překonávat bariéry mezi lidmi. Uč nás bořit zdi a zarovnávat příkopy. O lásku a smíření tě prosíme, Otče náš. Bože, smiluj se nad námi. Amen.

PÍSEŇ: EZ 399 *V sjetí tomto pravme sobě*

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

K přímluvné modlitbě je možné připojit se společnou prosbou „Pane, smiluj se“ po slovech „k tobě voláme“.

Dobrý Bože, když nás tvůj Syn nás přišel zachránit, vyprávěl nám, jak různá může být modlitba. V jeho jménu Ti i my přinášíme svoje modlitby. (A k tobě voláme: *Pane, smiluj se.*)

Prosíme, vlož nám do srdcí celníkovu pokoru. Ať se nepovyšujeme nad druhé, ať s lítostí v pokání vyznáváme svoje viny. (K tobě voláme: *Pane, smiluj se.*)

Prosíme, vlož nám do srdcí farizeovu horlivost. Nechceme být lhostejní ke špatnostem u sebe ani u druhých. Chraň nás, aby naše víra a naše touha po spravedlnosti nezkameněla v bezcitnou pýchu. (K tobě voláme: *Pane, smiluj se.*)

Prosíme za naši společnost rozdělenou neviditelnými zdmi předsudků, společenských a hospodářských rozdílů, národních či náboženských tradic. Všichni potřebujeme smíření a vzájemné porozumění. Všichni se znovu a znovu potřebujeme ujistit, že jsme jednou rodinou. (K tobě voláme: *Pane, smiluj se.*)

Prosíme za místa, kde lidi rozdělují hranice z plotů a ostnatých drátů. Prosíme za místa, kde lidi rozdělují válečné linie. Prosíme za místa, kde lidi rozděluje neochota k solidaritě. Přemoz všechen strach, násilí, nenávisť a sobectví. (K tobě voláme: *Pane, smiluj se.*)

O mír ve svých osobních životech tě prosíme. Ty znáš všechno, co se nepovedlo ve vztazích k našim partnerům, dětem, rodičům, přátelům, kolegům, bratrům, sestrám a všem dalším. Ved' nás k odpuštění. Zahoj všechny rány z posledních dnů i z dávných časů. (K tobě voláme: *Pane, smiluj se.*)

Prosíme za nemocné, daruj jim zdraví a naději, že se jim dostane dobré péče. Prosíme za lidi umírající i za ty, kdo kvůli nim truchlí. Daruj jim pokoj a naději na setkání. Prosíme za lékaře, sestry, pečovatele a další zdravotníky. Daruj jim sílu a naději, že jejich námaha není marná. (K tobě voláme: *Pane, smiluj se.*)

Prosíme, ať do našeho světa stále jasně zní tvoje slovo o lásce, která mezi lidmi urovná všechny překážky a překoná všechny propasti. Spoléháme na tvou lásku a jako tvé děti k tobě společně voláme:

Otče náš...

POSLÁNÍ: Iz 40,3-5

Hlas volajícího: „Připravte na poušti cestu Hospodinu! Vyrovnajte na pustině silnici pro našeho Boha! Každé údolí ať je vyvýšeno, každá hora a pahorek sníženy. Pahorkatina ať v rovinu se změní a horské hřbety v pláň. I zjeví se Hospodinova sláva a všechno tvorstvo společně spatří, že promluvila Hospodinova ústa.“

POŽEHNÁNÍ

Ve vašich domovech a na všech vašich cestách vás i vaše blízké ať požehná a chrání mocný a všechny milující Bůh Otec i Syn i Duch svatý. Amen.

PÍSEŇ: EZ 163 *Hospodin sám národů Bůh*

REZONOVAT BOŽÍ POŽEHNÁNÍ

VSTUPNÍ SLOVO: Ž 69,30–36

Jsem ponížen, bolestí se soužím, avšak hradem je mi, Bože, tvoje spása. Písní budu chválit jméno Boží, velebit je budu díkůvzdáním. Pokorní to spatří a budou mít radost; Vždyť Hospodin ubožáky slyší, nepohrdá svými, když jsou uvězněni. Ať ho chválí nebesa i země, moře se vším, co se v nich hemží, neboť Bůh zachrání Sijón.

PÍSEŇ: EZ 161 *Tebe Bože, chválíme*

MODLITBA

Hospodine, děkujeme Ti za to, že můžeme žít z tvého požehnání, z Tvé dobroty a lásky. Ty jsi nás učinil, abychom byli Tvým lidem, abychom žili ve společenství s Tebou a skrze Tebe ve společenství s bratřími a sestrami. Chválíme Tě, že můžeme být spojeni Tvým jménem a přes všechnu různost zakoušet jednomyslnost a svornost. Je to velký dar ve světě, který je rozdělen a kde se neustále vede boj o nadvládu nad ostatními. Děkujeme, že nás na cestě víry posiluješ svým požehnáním, chceš, abychom v jeho síle uskutečňovali Tvou vůli. Odpusť nám, Pane, když se nám to nedaří a ovládne nás zlo, které narušuje jednotu společenství, v němž Ty chceš být svrchovaným Pánem. Prosíme, smiluj se nad námi, odpusť nám, zahrň nás svou přízní a buď uprostřed nás jako Pastýř svého lidu a štědrý Dárce své milosti. Skrze Ježíše Krista našeho Pána nás vyslyš.

Amen.

ČTENÍ PÍSMÁ SVATÉHO: 1P 1,22–25 + 1P 2,1–5

PÍSEŇ: EZD 610 *Kéž bychom to uměli*

KÁZÁNÍ

Druhým čtením Písma svatého, které je i základem kázání, je 134. žalm.

Možná jste se setkali s pozvánkami nebo reklamami na nejrůznější noční akce. Zdá se, že noční akce a programy bývají přitažlivější než ty, které se konají ve dne. Noc muzeí, noc v knihovně, noční prohlídky hradů a zámků, noční pochody, noční koncerty, noční nakupování, noc kostelů a jiné. Noc má svou specifickou atmosféru, noc nabízí více vzrušujících zážitků a tato skutečnost asi lidi přitahuje. Lidé hledají nové zážitky, chtějí prožít něco zajímavého.

V žalmu 134. nejde o nějaký náboženský zážitkový adrenalin. Tady se jedná o nepřetržitou službu kněží a levitů v jeruzalémském chrámu. Hospodinovi služebníci drží noční hlídku. Střeží chrámový prostor včetně nádvoří před nevídanými návštěvníky: něco na způsob chrámové bezpečnostní agentury. Součástí jejich služby je chválit Hospodina a udílet požehnání. Konkrétně žehnat poutníkům, kteří se ještě za noci před svítáním vydávali na cestu do svých domovů.

Noční služba je náročná jak z hlediska fyzického, tak i psychického. Kdo pracuje nebo pracoval v nepřetržitém provozu, o tom ví své. Svou roli hraje nejenom únava, ale také tma noci. Tmavá a neosvětlená místa mohou podněcovat naši fantazii a vyvolávat strašidelné představy. Při nočních službách v neosvětleném prostředí nešlo jenom o to, aby člověk neusnul, ale také, aby se nebál. Například když voják základní služby hlídal v noci muniční sklad, byl na svém stanovišti sám s nabitým samopalem. Kdyby se bál, tak by střílel kolem sebe při každém sebemenším zvuku. A těch zvuků je uprostřed ticha noci poměrně dost...

Při čtení žalmu si můžeme představit Jeruzalém, ponořený ještě do tmy, poutníci se už vydávají na dalekou cestu. Z chrámového prostoru vychází tlumené světlo a také zvuk noční hlídky. Poutníci se pohledem na chrámovou horu loučí. Z jejich úst mohlo zaznět zvolání směrem k chrámovým služebníkům: *Nuž, dobrořečte Hospodinu! Chvalte jej navzdory únavě. Nespěte, stůjte věrně ve vaší službě přes všechno, co vás léká a vyčerpává. Dobrořečte Hospodinu za nočního času.*

Je to příjemný pocit vědět, že nejste uprostřed noci sami. Jsou zde Hospodinovi služebníci, kteří stojí na stráži a vyprovázejí vás svým požehnáním.

Tma noci vždycky zesilovala strach, úzkost a deprese. Tma je obrazem pro nejrůznější temnoty lidské duše a také temnoty lidských dějin a nejrůznějšího zla. Tma jako ohrožení existence a života, ztráta orientace. Kolik takových temných

období bylo v dějinách církve Staré i Nové smlouvy? Ale vždycky zde byli ti, kteří stáli na stráží před Hospodinem i v těch nejtemnějších chvílích. Navzdory těžkým okolnostem vzývali Hospodina a zvěštovali jeho požehnání. Byli přesvědčeni o tom, že požehnání je ta nejúčinnější zbraň proti silám temnoty a zmaru, že rozmnožuje lásku a pokoj. Platí to i pro nás, když místo odplaty žehnáme, přemáháme zlo dobrem.

Požehnání bývá spojené s gestem pozvednutých rukou. Pozvednuté ruce patřily k modlitebnímu postoji Izraelců i křesťanů mladé církve. V žalmu čteme: *Pozvedejte své ruce ke svatyni, dobrořečte Hospodinu!* Pozvednuté ruce k svatyni jsou výmluvným znamením: K tobě, Hospodine, se vztahujeme. Na tebe jsme odkázáni jako děti na svého otce. Tobě všechno odevzdáváme. Na ničem nechceme lpět. Od tebe očekáváme pomoc. Očisti a posvěť naše pošpiněné ruce. Naplň naše prázdné ruce svými dary. Posilni, uschopni naše skleslé, ochablé i líné ruce, abychom byli pohotoví k dobrým činům.

A konečně zvednuté ruce připomínají, co je cílem každých bohoslužeb: *rezonovat, zrcadlit Boží požehnání*. Přijaté Boží požehnání v nás rezonuje vděčností a ochotou hledat a konat Boží vůli. Byli jsme požehnáni, chceme dávat to, co jsme přijali s touhou, aby se to vracelo k Hospodinu, aby on byl požehnán a oslaven.

Kněží a levité měli pozvedat své ruce ke chrámové svatyni. Když my pozvedáme své ruce, když se modlíme, tak se neotáčíme k nějakému svatému místu. Obracíme se k Pánu Ježíši Kristu. K němu ve víře vzhlížíme. On se nám stal, obrazně řečeno, svatyní. On je pro nás prostředníkem setkání se svatým Hospodinem. On svou smrtí a vzkříšením zrušil to, co nás odcizovalo a oddělovalo od živého Boha. A jestliže nám umožňuje setkat se s Bohem, pak nám současně umožňuje, *abychom mu sloužili*. Jak jsme to četli v 1.listu Petrově: Bůh nás v Kristu povolává, *abychom byli svatým kněžstvím a přinášeli mu duchovní oběti*.

Nemusíme chodit ve dne v noci do kostela, abychom sloužili Bohu. Můžeme mu sloužit tam, kde právě jsme. Ve společenství sboru, v rodině, v soukromí, na pracovišti, ve škole, ve volném čase... Můžeme mu sloužit tím, že budeme podle svědectví žalmu *dobrořečit Bohu a žehnat lidem. Dobrořečte Hospodinu, říkajíce: Požehnej tobě Hospodin ze Siona, který učinil nebe i zemi*.

Dárce poženání je Hospodin ze Sijónu. Tato drobná souvislost odkazuje na skutečnost, že Hospodin je spjatý se svým lidem. Bůh je sice Stvořitelem nebe i země, ale přebývá uprostřed svého lidu. Zaslíbil svou přítomnost těm, kteří se shromažďují v jeho jménu. Poženání nepřichází z tajemných nebeských výšin, ale od Hospodina zástupů. Od Boha, který spojil svůj úděl s těmi, kteří zaslechli jeho pozvání.

Každé poženání, které přijímáme, nějak souvisí se společenstvím. Boží poženání přijímáme především ve společenství, které dobrořečí Hospodinu, které vyznává, vyvyšuje, vzývá jeho jméno. (Ne, že bychom nemohli poženání přijmout někde jinde. Ale víra v Hospodina je vždy spjatá s jeho lidem.)

Prostřednictvím lidí nám Bůh dává to, co nám chce dát. Říká nám to, co nám chce říct. Ukazuje nám to, co nám chce ukázat. Takové je poženání Hospodina ze Siona. A to je jeden z důvodů, proč se účastníme bohoslužeb, proč vyhledáváme společenství sboru. Chceme přijmout poženání od Pána Ježíše Krista, který je naším bratrem a současně i hlavou Církve. Chceme být jeden druhému přínosem, pomocí, obohacením. Chceme Boží poženání vzít s sebou na cestu domů, do dalších dnů všedního života. Chceme být pro druhé poženáním.

Požehnej tobě Hospodin ze Siona, který učinil nebe i zemi. Poženání od Stvořitele nebe i země není vázané na konkrétní místo, nemusíme ho svými představami vymezovat. Tomu, který učinil nebe i zemi, není nic nemožné. On nás může zahrnout poženáním v různých oblastech života, právě proto, že všechno učinil. Pro jednotlivce to může znamenat například ujištění, že nás Bůh povolal do života. Chce nás tu mít. Jsme tady z jeho rozhodnutí...

Poženání od Stvořitele nebe i země nás osvobozuje od strachu a úzkosti. Jestliže je Bůh Stvořitelem nebe i země, není tu žádná mocnost, která by byla na něm nezávislá. Nemusíme se žádné takové mocnosti bát, ať už se jmenuje osud, znamení zvěrokruhu, nebo se jedná o nešťastný den třináctého v pátek, kdy nám přeběhne přes cestu černá kočka...Bůh stvořitel je větší a slavnější než všechny modly... Přesahuje svou pravomocí všechny síly, jimž někteří lidé přikládají nějaký význam... Jako příklad můžeme připomenout příběh ze Skutků apoštolských 16,25. Zdánlivě bezvýchodná situace. Pavel a Sílás ve vězení. *Kolem půlnoci se modlí a zpěvem oslavují Boha; ostatní vězňové je poslouchali.* Stalo se to, co nikdo nečekal. Přišlo

zemětřesení a otevřely se dveře žaláře a všem spadla pouta. Pohádkový příběh, který ukazuje, jak se nemáme nechat uhranout mocí těch, kteří nás chtějí mít pod kontrolou působení evangelia.

Požehnání od stvořitele nebe i země nás volá k odpovědnému správcovství. My nejsme tvůrci země, nejsme páni světa, i když si tak počínáme. To Hospodin tvoří a udržuje zemi (v hebr. participium). My jsme zde jenom hosté. Všechno, co máme a užíváme, nám je propůjčeno. Nejsme majitelé, jsme jen správci. Požehnání Hospodina, který učinil nebe i zemi, nás zavazuje k tomu, abychom se chovali jako odpovědní správci Božího stvoření.

Zpravidla nemusíme putovat do chrámu z velké dálky jako tehdejší poutníci, ale poutní píseň nám připomíná, že jsme na cestě. Jsme na cestě životem, směřujeme k cíli, jímž je nebeský Jeruzalém – Sion. Setkání s Bohem a jeho služebníky. Dobrořečme Hospodinu, že nás pozval k pouti víry, lásky a naděje. Na cestě ať nás provází Boží požehnání, jímž chceme oslavovat Hospodina a dávat dál vše dobré, co jsme od něj přijali. Předávejme Boží požehnání svými vztahy, postoji, odvahou, láskou, odpovědností... Ať mohou také další lidé na své životní cestě zaslechnout: *Požehnej tobě Hospodin ze Siona, který učinil nebe i zemi.*

MODLITBA

Děkujeme, Hospodine, že nás provázíš svým požehnáním, bez něhož bychom byli odkázáni na své síly a možnosti. Děkujeme za všechny, kteří Tvé požehnání vyhlásují a také svými životy vyzařují. Pomož nám, a bychom Tvé požehnání dovedli dávat dál i tehdy, když přijde temnota noci nebo nás chce ovládnout únava.

Amen.

PÍSEŇ: EZ 134 *Vy všichni, Pánu sloužící*

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Prosíme, Pane, posilni ty, kteří jsou unaveni službou druhým.

Posiluj ty, kteří drží stráž, kteří v modlitbách neúnavně bdí nad Tvou církví a zvěstují Tvé požehnání.

Prosíme za duchovní správce, kazatele, za všechny, kteří slouží evangeliem v různých oblastech církve i společnosti.

Prosíme za ty, kteří jsou ve své službě unaveni, kteří selhali nebo vyhořeli.

Dávej nám sílu k tomu, abychom žehnáním přemáhali temnotu zla, dobrými slovy ať přemáháme nadávky a kletby.

Ať jsme jako tvoji služebníci pohotoví ke každému dobrému činu i slovu.

Jako Stvořitel všeho nás, Pane, ved' k větší odpovědnosti za Tvé stvoření.

Jako Pán nad všemi pány nám dávej sílu a odvahu k tomu, abychom se nenechali nikým a ničím zotročit nebo ovládnout.

Daruj nám odvahu přinášet Tvé požehnání tam, kde lidé propadají zoufalství a strachu.

Prosíme za ty, kteří jsou odloučeni od společenství pro stáří, nemoc nebo své povinnosti a službu.

Prosíme, abychom ve společenství s Hospodinem a jeho lidem nalézali novou radost, ať jsme těmi, kteří s očekáváním a radostí putují do Božího domu.

Všechno ostatní vkládáme do modlitby, kterou nás naučil Pán Ježíš:

Otče náš...

POSLÁNÍ: Ř 12,16–21

Mějte porozumění jeden pro druhého. Nesmýšlejte vysoko, ale věnujte se všedním službám. Nespolehejte na svou vlastní chytrost. Nikomu neodplácejte zlým za zlé. Vůči všem mějte na mysli jen dobré. Je-li možno, pokud to záleží na vás, žijte se všemi v pokoji. Nechtějte sami odplácet, milování, ale nechte místo pro Boží soud, neboť je psáno: „Mně patří pomsta, já odplatím, praví Pán.“ Ale také: „Jestliže má tvůj nepřítel hlad, nasyť ho, a má-li žízeň, dej mu pít; tím ho zahanbíš a přivedeš k lítosti.“ Nedej se přemoci zlem, ale přemáhej zlo dobrem.

POŽEHNÁNÍ: Ž 121,5–8

Hospodin je tvůj ochránce, Hospodin je ti stínem po pravici. Ve dne tě nezasáhne slunce ani za noci měsíc. Hospodin tě chrání ode všeho zlého, on chrání tvůj život. Hospodin bude chránit tvé vycházení a vcházení nyní i na věky.

Amen.

PÍSEŇ: EZD 611 Není lepší na tom světě

UTIŠENÍ BOUŘE

INTROIT: Ž 93,1-5

Milost našeho Pána Ježíše Krista, láska Boží a přítomnost Ducha svatého se všemi vámi.

PÍSEŇ: EZ 182 *Pán Bůh je síla má*

VSTUPNÍ MODLITBA

Hospodine, Pane náš, chválíme Tvé jméno. Ty jsi podivuhodně vysvobodil a mocně ochraňoval lid, který sis vyvedl z egyptského otroctví. Dal ses poznat jako ten, kdo přikazuje moři a provádí jeho hlubinami, kdo proměňuje bouři v utišení.

Děkujeme Ti, že i my smíme zakoušet vysvobození v Pánu Ježíši Kristu. On vstal z mrtvých. K němu se utíkáme v bouřích tohoto věku. Pane Ježíši Kriste, Ty víš, jak na nás útočí mocností zla. Naše srdce pod jejich útoky propadá starostem a strachu, že na poušti života zahyneme.

Prosíme, přijmi nás, i když je naše víra slabá. Posilni nás svým slovem. Zažeh z našich srdcí bázeň. Zjev svou slávu jako Pán nad rozpoutanými živly. Dej, aby se tvá církev dokázala spolehnout na Tvoje zaslíbení: „Já s vámi jsem až do skonání světa.“

Amen.

ČTENÍ Z PÍSMÁ SVATÉHO: Ž 107, 23-29

PÍSEŇ: EZ 198 *Pod ochranou Nejvyššího*

KÁZÁNÍ

Základ dnešního kázání je zapsán v Matoušovu evangeliu 8, 23.

Milí bratři a sestry, přátelé v Kristu,

příběh o utišení bouře podle Matouše není myslitelný bez toho, abychom si aspoň

připomněli předchozí oddíl o bezvýhradném následování Ježíše. V něm dochází k tomu, že Ježíš kolem sebe vidí zástup lidí, nebo spíš lidu, a z nejrůznějších důvodů rozkazuje odjet na druhý břeh.

Ale ještě, než tam dojede, resp. vstoupí na loď, přijde k němu jeden zákoník, tj. znalec Tóry, a řekne mu, že ho bude následovat, kamkoli on, mistr a učitel Ježíš, půjde. A ten mu na to odpověděl, že ho bude muset následovat, sledovat na každém kroku, bude ho muset sledovat na jeho cestě, protože sám Ježíš nikde nebydlí, není nikde nastálo usazen, je stále na cestě.

A problém bezvýhradného následování Ježíše si ukažme i na jiném z učedníků, který Ježíši řekne, ať mu napřed dovolí odejít a pochovat svého otce, na což mu Ježíš odpoví, aby ho následoval a mrtvé nechal mrtvým, aby všechny a všechno nechal za sebou a šel jen za Ježíšem.

Věřit v Ježíše Krista totiž znamená následovat jej do nezabezpečenosti a nezajištěnosti života, vzít na sebe poutnickou, nezajištěnou existenci jako on. A právě k tomu dochází, když učedníci za Ježíšem vstupují na loď.

Vtom se však na moři strhla veliká bouře. Moře, na němž se nalézají, je místem zlých sil, vyvolávajících bouři a zkázu. Za bouří lze vidět působení démonských mocností, ba pronásledování křesťanů. Zároveň se můžeme ptát, proč tam ti učedníci za Ježíšem vstupovali, když museli tušit, že se něco takového může stát. Jenže právě o to jde, bezvýhradně následovat Ježíše jednak znamená jít tam, kam jde i on, a pak, jdou za Ježíšem a s ním se jim přece nemůže nic stát. Jenže stalo se, takže loď už mizela ve vlnách. Ale on spal. Ježíš spal. Zrovna uprostřed nejhoršího běsnění, řádění neúprosného vodního živlu, mořského běsnění, Ježíš spí. A současně spí, když je ho nejvíc potřeba. Loď se už skoro potápí, naděje na záchranu na širém, navíc vzdouvajícím se moři, v nedohlednu, a Ježíš spí. A co by ho už asi tak mohlo jiného probudit než modlitba učedníků. Ti k němu nejdříve přistoupili a se slovy „Pane, zachraň nás, nebo zahyneme!“ ho skutečně probudili. S důvěrou v Ježíšovu blízkost, v jeho slovo, se k němu obracejí o pomoc a prosí ho, aby je zachránil, zachoval při životě, aby nezahynuli, neboť už skoro hynou ve vlnách moře. Ale jsou s ním na jedné lodi, jejich důvěra se už neopírá skoro o nic jiného než, že o to, že jsou s ním. Mají ho ve své blízkosti.

A Ježíš jim na to řekne: „Proč jste tak ustrašení, bázlíví, čeho se bojíte, vy malověrní?“ Strach, obavy, zvláště z nepřátelských živlů či ohrožení života nebo i jen z něčeho nepříjemného, příp. rovnou špatného, patří mezi základní lidské pocity. Člověk se přirozeně bojí, když mu jde o život, nebo mu někdo nebo něco hrozí, když se děje něco hodně špatného. Bojí se, má strach, o sebe i o své blízké. K základním lidským potřebám totiž, mimo jiné, patří i potřeba jistoty a bezpečí, která, zejména v situaci běsnících přírodních živlů, bývá nejčastěji ohrožena a strach, obava např. i ze ztráty zaměstnání či střechy nad hlavou, bývají na denním pořádku. Jakoby si člověk ani před dvěma tisíci lety, ale ani dnes nemohl být ničím jist. Ježíš jim však říká, proč? Proč a čeho se tu vlastně bojíte, anebo přeneseně, proč jste tak malověrní? Dobrá otázka pro člověka na lodi, jež už mizí ve vlnách. Jenže nikdy nemůže být tak zle, aby nemohlo být ještě hůř, jako by Ježíš říkal. Vždycky je nějaká naděje. A nato vstane, přikáže, pohrozí větrům i moři. Co, nevíme, důležité však je, že nastalo veliké ticho. Ale co se to vlastně stalo? Řekli jsme si a už jsme to i slyšeli, že bezvýhradně následovat Pána Ježíše znamená následovat jej i do nezabezpečenosti a nezajištěnosti lidského života. Vzít na sebe nezajištěnou existenci jako on, ten, který se ani největší bouře a šílení mořského živlu evidentně nebál, a ještě přitom spal. Jenže, ať už se ta loď potápí jakkoli, ať už mizí ve vlnách, jako by Ježíši „vadilo“ spíš to, že mu ti učedníci stále ještě pořádně nevěří. Jako by strach o život stále převládal nad důvěrou v Ježíšovu blízkost, který přece je dárce lidského života. Bezvýhradně následovat a plně se spolehnout na Ježíšovu pomoc i v dobách největšího ohrožení je základem křesťanské víry. Víry v blízkost toho, který tu s námi stále je, i když zrovna spí, víry v toho, koho učedníci až na tu loď následovali, víry tváří v tvář živelné pohromě.

Ježíš vstal, pohrozil větrům i moři a nastalo veliké ticho. Z naprosté katastrofy úplné bezvětrí. Zázrak? Spíš Ježíšův zásah. Důkaz toho, že Ježíš žije. Nejdřív však musel uklidnit ty vyděšené a na pohled vystrašené, podle Ježíše ustrašené učedníky. Ještě při plné palbě mořských vln jim musel říct, proč jsou vlastně tak ustrašení, proč jsou tak malověrní, copak mu ještě a dostatečně nevěří? Copak nevěděli, do čeho jdou, když ho následují až na loď, na širé moře? Ježíšova otázka a pokárání malověrnosti míří přímo do středu toho, kde se víra setkává se životem, resp. jeho ohrožením. A Ježíš se ptá přímo na to, jak moc vlastně věří, když ho následují. Kde je vaše víra, když je možná nejvíce potřeba? Ono věřit si na pevné půdě pod nohama či pod

střechou teplého lidského domova není zas takové umění, ale dosvědčit svou víru uprostřed bouřících vln, to už jako by chtělo i kus odvahy. Věřit uprostřed takřka jisté smrti. Jenže jako se lidé právě v největším života ohrožení utíkají k Bohu a volají ho o pomoc, když ho tedy nejvíce potřebují, tak i učedníci přistupují k Ježíši a probouzejí ho ze spánku se slovy: „Pane, zachraň nás, nebo zahyneme!“ Řečeno doslova: „Zachovej nás, Pane, hyneme“! Potřebujeme Tvou pomoc, Pane, abychom nezahynuli. Jejich slova jsou přitom míněna zcela upřímně, jen plná strachu, což Ježíši vadí ze všeho nejvíc. Jejich strach ze smrti, obava ze zahynutí, víra bez naděje, že se vše zase v dobré obrátí, skoro až nedůvěra, že i přesto přese všechno jsme v dobrých Božích rukou.

Ježíši přitom stačí vstát, pohrozit větrům i moři a je klid. Kromě toho, že je Pánem i nad mořskými živly a větrnou smrští, prostě jen vstane a pohrozí jim. Ježíš se nenechá strhnout učednickým strachem ze zahynutí, ale poručí větru i dešti, aby se zklidnily i oni. Záchrana člověka plyne z uklidnění situace, Ježíš to hromobití zastavuje, až když se mu podaří umenšit strach učedníků z toho, co všechno jim ony běsnící živly mohou udělat, až ujištění se o stabilitě lidského počínání, až umenšení strachu z ohrožení života může Ježíši možná i umožnit, aby to moře zklidnil až do velikého bezvětří. Až dokud nenastane úplné ticho. A to veliké ticho skutečně nastalo.

A lidé užasli, divili se a říkali: „Kdo to jen je, že ho poslouchají větry i moře?“ Řečeno doslova: „Jaký je ten, že i větry i moře ho poslouchají?“ Odkud až kam sahají jeho možnosti, toho, jehož příkázání poslouchají i přírodní živly, diví se ti, jež tomu byli ať už očitými svědky nebo i přímými účastníky, ti všichni, lidé z masa a kostí ptají se po identitě a reálných možnostech toho, jenž je skutečně nakonec zachránil, zachoval při životě. A můžeme se tak ptáti my: Kdo je ten Pán Ježíš a jaký je, že nás může spasit od jisté smrti? Je to otázka zcela na místě. Sice už víme, že Ježíš je náš Pán a Spasitel, ale jak je to s církví Kristovou uprostřed všelijakého pronásledování, s církví tak často vydanou vlnám neporozumění, odmítání, odporu, jejíž existence je vždy a ve všech dobách chatrná a nezajištěná, zvláště ve světě plném lidského hříchu. Ani v nejbezpečnějším ohrožení, v mizení ve vlnách podivna či v útrobach tohoto světa na to však nejsme sami. Pán Ježíš s námi zůstává, i když to tak možná nevypadá. Je s námi, i když jsme celí vystrašení a strašně se bojíme, co bude dál. Je uprostřed nás, i

když si zrovna může na chvíli schrupnout. O ničem nevědět, i když se situace zdá být beznadějná.

Je tu stále a chrání nás, zachraňuje nás z našich strachů, z naší ustrašenosti, která v tu chvíli je větší i než naše často tak malá víra. A Pán nás přitom kárá: „Proč jste tak ustrašení, vy malověrní? Kde je vaše víra, vaše důvěra tváří v tvář beznaději? Kde je vaše víra v Toho, jenž vás stále chrání a o němž máte i vy svědčit tomuto světu, až se vás bude ptát, kdo je ten, který to vše působí?“ Kdo je ten, který má moc přimluvit větrům i moři, způsobit veliké utišení, překonávat ustrašenost, bezpráví, nelidskost. Kdo to jen je, ptají se lidé kolem Pána Ježíše, ale mohou se nás, co tu teď sedíme a nasloucháme příběhu o Ježíšově utišení bouře, ptát i naši současníci. Umíme jim odpovědět? Umíme vydat svědectví o Ježíšově podivuhodné moci tišit i rozbouřené moře? Nebo ještě jinak, umíme vydat svědectví o Pánu Ježíši tváří v tvář lidské nedůvěřivosti či předsudkům, příp. tomu, čeho se i my můžeme tolik bát, totiž jakémusi ohrožení církve ze strany nepřátelských mocností nebo i jen toho, co je jiné než my sami? Pán Ježíš to všechno před nás staví jako úkol, výzvu, jako otázku: „Čeho se bojíte, vy malověrní? Vždyť já tu s vámi jsem.“ Ten, jehož poslouchají větry i moře. Amen.

PÍSEŇ: EZ 367 *Studně nepřevážená*

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Pane Ježíši Kriste, přimlouvej se za nás u Otce svého i Otce našeho, aby nezahynula naše víra. Prosíme Tě, posiluj víru své církve, když se nás zmocňují obavy, když přestáváme věřit v Tvá zaslíbení a začínáme hledat falešné opory.

Posiluj víru všech, jimž pro jejich hříchy a viny mizí světlo tvého milosrdenství; dej, ať se dovedou cele spolehnout na Tvé odpuštění.

Posiluj víru těch, v jejichž srdcích vítězí sobectví a závist; dej, ať je přemáhají láskou k Tobě a k bližním.

Posiluj víru těch, kdo procházejí zklamáním; buď se všemi, kdo jsou upoutáni na lůžko doma nebo v nemocnicích; dej, ať najdou v Tobě své potěšení.

Posiluj víru těch, kdo se trápí nad rozdělením tvé církve; dej, ať se nevzdávají úsilí o jednotu. Posiluj víru těch, kdo se cítí bezmocní, když vidí nespravedlnost ve světě a slyší slova plná nenávisti; dej, ať nepřestávají věřit, že Tvou vůlí je spravedlnost a mír, a ať nepřestanou o ně usilovat.

Posiluj víru těch, kteří se lhostejností slyší o hladu milionů svých bratří a sester; dej, ať se moc a pohotovost milosrdenství prokáže větší než síly zmaru.

Posiluj víru těch, kdo jsou sevřeni úzkostí při pohledu na Tvé stvoření pustošené lidským sobectvím; dej, ať nepřestávají vyznávat Tvá stvořitelská práva na tento svět.

Posiluj víru všech nás, neboť my všichni těmto pokušením často podléháme.

Dej své církvi to vítězství, které přemáhá svět, víru v Tebe, skrze něhož byly stvořeny všechny věci.

Otče náš...

POSLÁNÍ: Ř 13,8–10

Nikomu nebud'te nic dlužni, než abyste se navzájem milovali, neboť ten, kdo miluje druhého, naplnil zákon. Vždyť přikázání nezcizoložíš, nezabiješ, nepokradeš, nepožádáš' a kterákoli jiná jsou shrnuta v tomto slovu: 'Milovati budeš bližního svého jako sebe samého.' Láska neudělá bližnímu nic zlého. Je tedy láska naplněním zákona.

POŽEHNÁNÍ: Fp 4,7

A pokoj Boží, převyšující každé pomyšlení, bude střežit vaše srdce i mysl v Kristu Ježíši.

PÍSEŇ: EZ 379 *Stvoř srdce čisté, Bože, mi*

RADOVAT SE I PLAKAT

POZDRAV

Milost vám a pokoj od Boha Otce našeho a Pána Ježíše Krista.

INTROIT: Ž 111,10

Počátek moudrosti je bát se Hospodina; velice jsou prozíraví všichni, kdo tak činí. Jeho chvála trvá navždy!

PÍSEŇ: EZ Ž 111 *Slavit budu Boha svého*

MODLITBA

Pane Bože, náš nebeský Otče, v Ježíši Kristu jsi tou nejmocnější výzvou v našich životech, abychom vždycky znovu hledali to, co je pravdivé, na čem záleží a co může obstát, abychom se neutopili ve lžích, nespravedlnosti a bezohledném sobectví. Děkujeme, že si v tomto světě stále povoláš ty, kteří z hlubokých základů víry zápasí o to, aby společenství lidí bylo naplněno ohleduplnou láskou, milosrdenstvím, v němž jeden druhého bere vážně, a smířením, které překonává odcizení a rozkoly. I nás voláš k takovému způsobu života, který napomáhá k mírnění utrpení a bolesti a k šíření radosti, naděje a pokoje. V Ježíši Kristu jsi nám otevřel své království, přicházíš k nám a jsi nám nablízku. To nám dává odvahu neustupovat před zlem a bezprávím a posiluje nás to, když se nám nedaří žít náš život pravdivě a naplno, když selháváme a upadáme do povrchnosti, pohodlnosti a lhostejnosti. Když si žijeme jen pro sebe a podle sebe, Ty nás zastavuješ a mocí svého slova nově orientuješ a stavíš na cestu následování Krista. Dej, prosíme, ať to zakusíme i dnes v tomto společenství, v těchto bohoslužbách.

Amen.

ČTENÍ PÍSMÁ SVATÉHO: 1. Sam 20, 12–23

PÍSEŇ: EZD 610 *Kéž bychom to uměli*

KÁZÁNÍ

Základ dnešního kázání je zapsán v listu Římanům 12,15–16a.

Milí bratři a sestry, bude to dneska trochu hraní s psychologií, ale budiž nám Bible moudřejší a modernější knihou než to, s čím se zhusta setkáváme kolem sebe. Projevit své porozumění pro druhého tím, že s plačícím budeme plakat a s radujícím se radovat – to je dost často překvapivě náročný úkol a právě křesťané se proti této apoštolské radě snadno prohřeší. Na člověka nešťastného se sesypou s dobře míněnou snahou ho rozptýlit, povzbudit a potěšit. „To bude dobrý!“ Na člověka rozjásaného se vrhnou s dobře míněným varováním, že nestačí žít z radosti tady a teď a je především pečovat o to, abychom se jednou radovali v nebi. „Nenech se strhnout světskými radovánkami a pozemskými jistotami!“ Ba až k větě: „Pán Ježíš plakal, ale nikdy se nesmál!“

Ano, „každá trampota má svou mez“, zpívali Jiří Korn a Helenka Vondráčková někdy začátkem 80. let. Jasně, že má – ale (jak praví moudrý Šalomoun): *Svlékat šaty v chladný den či nalévat do louhu ocet je zpívat písně srdci sklíčenému.* (Př 25,20) Věta, která se mi honila při psaní kázání znovu a znovu – trpící má právo na svoji bolest. Jeho bolest nemá být bagatelizována. Všichni jsme to asi zažili jako děti, když jsme přišli za dospělými s nějakým tím odřeným kolenem a nechtěli jsme slyšet, že „než kočička vajíčko snese, tak se to zahojí“. Ha, ha, ha... Jenže jako dospělí nejsme jiní. Když nás něco bolí, trápí, deptá – dost často od druhých neočekáváme ujišťování, že to bude dobré, ale na prvním místě především pochopení pro naši bolest.

Právě tak radost s radujícími. Člověk je šťastný a spokojený a pak mu do toho naběhne agent s životní pojistkou či misionář posledního soudu a pod heslem „memento mori – pamatuj na smrt“ vám začne valit do hlavy: „Jó, teď jsi šťastný, ale co když přijde nemoc, ztráta zaměstnání, krize v rodině...“ Pro některé je takové strašení dokonce misijní metoda! Takové „šrouby do hlavy“ nejsou nic příjemného. Jakoby člověk při vědomí nejistoty, co ho čeká, neměl právo radovat se tady a teď z hezkých věcí kolem

sebe. Ještě jednou moudrý Šalomoun: *Kdo ví, zda duch lidských synů stoupá vzhůru a duch zvířat sestupuje dolů k zemi? Shledal jsem, že není nic lepšího, než když se člověk raduje z toho, co koná, neboť to je jeho podíl. Kdo mu dá nahlédnout, co se stane po něm?* (Kaz 3,21-22).

Někdy je čas říct ztrápenému, aby se nebál, a že to bude dobrý. Někdy je dobré varovat, že pozemské štěstí je pomíjivé a je správné se vztahovat k tomu, co je nepomíjivé. Ale ani zdaleka ne vždy a řekl bych, že ve většině případů ne. Potud nám to dnešní *radujte se s radujícími, plačte s plačícími. Mějte porozumění jeden pro druhého* budíž jakýmsi vyvážením. Upozorněním, že mít porozumění jeden pro druhého znamená vnímat toho druhého jako svéprávnou bytost, ne objekt naší sebelépe míněné péče, ve které mu prostě jen naordinujeme nějaké naše vlastní nápady. V intenci dnešního hlavního čtení je možno potřetí ocitovat moudrého Šalomouna, že je *čas plakat i čas smát se, čas truchlit i čas poskakovat*. (Kaz 3,4) Někdy tak a někdy onak. Jasně, že není jednoduché rozpoznat, k čemu že je zrovna vhodný čas. Ale jako první je dobré nechat se smát či nechat brečet – a přidat se.

K textu dnešního hlavního čtení mne dovedla pasáž o pláči v samotném závěru kapitoly popisující setkání Jónatana a Davida. Konspirační fígl s šípy vyšel. Když Jónatan zjistil, že otce neobměkčí, sebral si malého chlapce jako pomocníka a vyrazil „jako“ trénovat lukostřelbu. A když chlapec hledal vystřelený šíp, tak za ním Jónatan volal: *„Není šíp tam dál před tebou? Rychle, spěchej, nezastavuj se!“* Chlapec netušil, o co jde – ale David ukrytý kdesi za kamenem smluvené znamení pochopil. Jónatan splnil svůj slib – pokusil se přimluvit za Davida a když zjistil, že to nemá smysl, přišel mu říct výsledek, aby David věděl, na čem je. „Dál!“ Musí utéct. Chlapce s lukem i šípy posla Jónatan do města a když bylo jasné, že jsou na poli sami, mohl David vylézt z houští. *Políbili se a plakali jeden pro druhého, až se David vzchopil* (v. 41).

Bible je i v tomto ohledu nadmíru realistická kniha. Je pravda, že muži pláčou méně než ženy. Máme jiný tvar slzných kanálků a testosteron pláč potlačuje, a naopak prolaktin ho povzbuzuje. Ale tvrzení, že muži nebrečí, je prostě blbost. Potřebují pláč, protože slzami se z těla vyplavuje ústřední stresový hormon a také mangan, který v nadměrném množství způsobuje úzkosti, nervozitu, podrážděnost, únavu a agresivitu. V tom obzvlášť emocionálním pláči se tělo napíná a povoluje, ale tím zřetelněji je pak povzbuzující pocit uvolnění. Potud je popis situace, kdy David „pláče, až se

vzchopí“ naprosto pochopitelný popis vývoje Davidova psychického stavu.

Jiným příběhem, který by mohl ilustrovat to, o čem mluvím, je začátek knihy Jób (2,11–13): *O všem tom zlém, co Jób potkalo, se doslechli jeho tři přátelé a přišli každý ze svého místa: Elífaz Témanský, Bildad Šúchský a Sófar Naamatský. Dohodli se spolu, že mu půjdou projevit soustrast a potěšit ho. Rozhlíželi se po něm už zdaleka, ale nemohli ho poznat. Propukli v hlasitý pláč, roztrhli své řízy a rozhazovali nad hlavou k nebi prach. Seděli potom spolu s ním na zemi po sedm dní a nocí a slova k němu žádný nepromluvil, neboť viděli, že jeho bolest je nesmírná. Přišli Jób potěšit – tedy člověk by čekal slova – ale oni dokázali s plačícím Jóbem plakat. Víme, že to pak v rámci rozhovoru pokaňhají, ale to je pro tuto chvíli jedno. Ona to hodně bude reakce na konkrétní věci, které bude říkat sám Jób. Podstatné ale pro mne je, že k tomu, aby se vůbec odhodlal mluvit, tak dost možná potřeboval právě ten týden společného pláče.*

Radovat se s radujícím je na první pohled snazší, ale známe příběh o tom, jak David jásal radostí, tak jak hudba hrála – ale jeho manželka Míkal se k jeho radosti nepřidala. Případlo ji nepatřičné, aby král takovým způsobem dával najevo své nadšení, byť jde o návrat Truhly smlouvy do hlavního města. Pozvat ostatní k vlastní radosti je ale přirozené. Známe z podobenství o ztracené ovci a ono nadšené pastýřovo: „*Radujte se se mnou, protože jsem našel ovci, která se mi ztratila!*“ (Lk 15,6) Právě tak ona žena, která rozsvítila lampu, vymetla dům a hledala pečlivě, až našla ztracenou desátou minci, načež svolala své přítelkyně a sousedky a řekla: „*Radujte se se mnou, poněvadž jsem našla peníz, který jsem ztratila.*“ (Lk 15,8n)

Je ale stejně přirozené jít na této radosti mít podíl? Jenže kdo ví, jak na to zareagovali oslovení sousedé a sousedky... Kdyby nám někdo takhle večer zavolal: „Přijď, slavím! Našel jsem doklady, které už týden hledám, byly za gaučem!“ Nebo: „Přijď, otevřeme flašku, musím oslavit, že jsem našel klíče, co mi vypadly, když jsem byl se psem – někdo je pověsil na větev, aby byly dobře vidět!“ Fajn. Doklady, klíče... Naprosto rozumím tomu, co to myslet si, že je to pryč, a pak zjistit, že jsou na světě – ale uspořádat kvůli tomu oslavu? Sezvat sousedy a známé? Vůbec není samozřejmé vcítit se do radosti toho druhého a radovat se stejnou radostí s ním!

Asi jsme všichni tak trochu jako ty Pánem Ježíšem kritizované děti, které chtějí, aby se svět točil podle nich. Aby se lidé chovali podle našich emocí. Čemu tedy připodob-

ním lidí tohoto pokolení? Komu se podobají? Jsou jako děti, které sedí na tržišti a pokřikují na sebe: „Hráli jsme vám, a vy jste netancovali; naříkali jsme, a vy jste neplakali...“ (Lk 7,31–32). Rozumějme Pánu Ježíši a konkrétní situaci, ve které to řekl. Přišel Jan Křtitel a jeho kritici huderli, že je to takový divous, co je to za nesmysl jíst jen kobylinky a med divokých včel a všechny ty pusty... Měl by se chovat normálně! Rozumějme – podle jejich představy, co je normální. A pak přišel Pán Ježíš – a jeho kritici huderli, že se nepostí, stýká se s kdoví s kým, a to víno na svatbě v Káni – tam vůbec neměl chodit, natož zajišťovat alkohol... Měl by se chovat normálně! Rozumějme – podle jejich představy, co je normální. Co by se starali o to, kam Jana a Ježíše vede Bůh?

Apoštol Pavel se snaží o totéž, jako Pán Ježíš, jen to popisuje z druhé strany. *Radujte se s radujícími, plačte s plačícími. Mějte porozumění jeden pro druhého.* Napořád jde o to porozumění pro druhé. O to brát vážně toho druhého. Nenutit ho, aby se podřídil našim nápadům, aby se podřídil našim představám o tom, co je vhodné a dobré. Pánu Ježíšovi vadí, že lidé měli nějaké představy o Janu Křtiteli i o něm samotném – a když ani jeden z nich těmto představám neodpovídal, odmítli je. Neměli pro ně porozumění, jen svoje představy o tom, jací mají být – a byli našťvaní, že se ani Jan, ani Ježíš nehodlají do těch jejich představ napasovat.

Na YouTube si můžete najít skvostné video „hřebík v hlavě“. Má minutu a půl, to se investovat dá. Dialog ženy s mužem, kdy žena s hřebíkem zabodnutým v hlavě tomu muži říká: „Potřebuju, abys mne poslouchal!“ a on na to řekne: „Nemyslím si, že to je to, co potřebuješ...“ Některé věty by stálo zato vytesat do mramoru a vyzlatit – no a tuhle napsat na papírový tácek od hodně mastného buřta, a ten tácek pak hodit na ohniště.

Radujte se s radujícími, plačte s plačícími. Mějte porozumění jeden pro druhého. Porozumění jeden pro druhého začíná tam, kde bereme ty druhé vážně. Kde jim necháme svobodu jejich osobnosti. Přijmeme jejich radost či smutek a zkusíme se na svět podívat jejich očima. V jejich radosti se pokusíme najít i svoji radost, to co je trápí, zkusíme přijmout jako svoji bolest. Možná přijde čas plačící utěšovat, či radující se napomínat. Může být. Ale radovat se s radujícími a plakat s plačícími je první krok, který je nezbytně nutný k tomu, abychom si vůbec začali rozumět. Amen.

PÍSEŇ: EZD 699 *Pane, dej, ať nás už nic nerozdvojí*

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Hospodine, Bože náš, děkujeme Ti za tvé slovo, které je světlem ve všech lijakých stínech a tmách, do kterých na své cestě v životě často přicházíme. Děkujeme Ti za svědky Tvého slova, kteří nám pomáhají nacházet správný směr. Děkujeme za všechny, kteří svým životem vydávali a vydávají svědectví, že tvoje pravda a láska je to nejdůležitější a nejpotřebnější, z čeho smíme čerpat.

Prosíme, aby žádné takové svědectví nevyznělo naprázdno a marně. Přidávej se k němu mocí svého Ducha, aby živě pronikalo k srdci, mysli a svědomí lidí. Prosíme za službu církve, aby stála vytrvale v poslání zvěstovat Krista, věrně ho následovala i tam, kde to přináší obtíže, rizika a ztráty.

Prosíme za náš sbor a všechny církve, aby se v nich rozproudil život z víry, aby převážila láska, odpuštění a milosrdenství nad obavami z budoucnosti, sobeckým uzavíráním se do sebe a strachem z nových věcí, které přináší tvé království v Ježíši Kristu.

Přimlouváme se, Pane Bože, za naše bližní, kteří jsou nám svěřeni nebo každodenně posíláni do cesty, abychom si dokázali všimnout jejich potřeb, jejich radost přijímali jako svou vlastní a jejich trápení a zkoušky procházeli s nimi, jako by to byly naše vlastní starosti. Veď nás a mocí svého slova a Ducha svatého nás posiluj, abychom citlivě sloužili potřebným bez výmluv a postranních úmyslů a měli porozumění jeden pro druhého. Vyslyš nás, když k Tobě voláme v jednotě celé tvé církve:

Otče náš...

POSLÁNÍ: Jk 1, 19b

Pamatujte si, moji milovaní bratří: každý člověk ať je rychlý k naslouchání, ale pomalý k mluvení, pomalý k hněvu.

POŽEHNÁNÍ: Fp 4,7

A pokoj Boží, převyšující každé pomyšlení, bude střežit vaše srdce i mysl v Kristu Ježíši. Amen.

PÍSEŇ: EZ 163 Hospodin sám národů Bůh

„SNAŽTE SE VEJÍT“

POZDRAV

Ve jménu Boha Otce, Syna i Ducha svatého: Milost vám a pokoj, amen.

INTROIT

Vyslyš mě, Hospodine, pomoz svému služebníku, který v tebe doufá. Ty jsi můj Bůh, smiluj se nade mnou, Pane, neboť stále k tobě volám.

PÍSEŇ: EZD 634 *S námi je Bůh náš*

MODLITBA

Bože, Ty nás vedeš všechny ke společnému cíli. Prosíme, uč nás, abychom měl rádi to, co přikazuješ, a toužili po tom, co slibuješ. Svět kolem nás je v pohybu a mění se, a tak Tě prosíme o pomoc, abychom uprostřed všech těch proměn neztratili hlavu, abychom se nenechali zlákat lákadly ani ubít nesnázemi.

Prosíme Tě o pomoc, abychom hledali to, v čem je pravá radost, a abychom ji díky Tobě uměli najít – abychom si ji od tebe nechali darovat.

Společně tě prosíme: Pane, smiluj se.

Amen.

ČTENÍ PÍSMÁ SVATÉHO: Ž 34, 2-3 + 16-20 + 22-23

PÍSEŇ: EZ 117 *Chvalte Pána, národové*

KÁZÁNÍ

Základ dnešního kázání je zapsán v Lukášovu evangeliu 13,22–30.

Snažte se vstoupit úzkými dveřmi, protože jinak se dovnitř vejít ani nedá. Tohle Ježíš řekl a byla to reakce na otázku kohosi ze zástupu: „Je pravda, že spasených bude jen málo?“ Rozšiřme si dosah slova spasení na pojetí celého života: „Je pravda, že těch, kdo jdou k cíli a nevedou jen nanicovatý život, je tak málo?“

Nevím, jestli by ten člověk sám sebe zařadil mezi ty šťastné, kteří mezi nanicovaté a bezcílné určitě nepatří, ale čekal bych to. Málokdo by sám sebe řadil mezi zbytečné, a tak z otázek, které se na to ptají, někdy trochu skrytě zní: „To nás dobrých bude opravdu tak málo?“ Však se Ježíš v odpovědi vůbec nezabývá úvahami, kolik kterých bude, a rovnou tazatele nasměrovává, aby se v této věci staral o sebe: „Snažte se vejít úzkými dveřmi. Ono je hodně těch, kdo budou chtít vejít, ale nebudou s to.“

„Snažte se,“ řekl. Ale jak taková snaha vypadá? V evangeliích najdeme náповědu: mnohokrát se tam mluví o tom, že se máme změnit. Jenomže já člověk jsem se nenarodil už změněný ani jsem to nezdědil po předcích. Takhle snadné to není. Z dosavadní podoby a pojetí života se mám přeměrovat jinak. K úzké brance (taky se tomu v evangeliích říká jít do sebe, činit pokání, vrátit se k Bohu).

Prý to bývalo na vsi tak, že se na noc zavírala velká vrata a pro ty, kdo přišli později, v nich byl ještě malý vchod. Úzký, tam se muselo po jednom, žádný velký dav se tam valit nemohl. Můžu tamtudy vstoupit, ale ne v rámci davového nadšení, stádového nepřemýšlení, kdy jsem jako všichni a dělám to co všichni: jen sám za sebe (tak, jaký jsem, ač nemám nic, jak praví jedna píseň).

Potom ovšem přijde chvíle, kdy zamknou i ten malý vchod a už je zavřeno. V Ježíšově podobenství až poté spoustě lidí dojde, co zmeškali, a tak jdou a tlučou a domáhají se vstupu. Hospodář je však odmítne: „Netuším, co jste zač, jděte pryč.“

Oni mu odpovědí výčtem situací, kdy k němu prý měli blízko: vždyť chodíval mezi nimi a jedl mezi nimi, copak si jich nevšiml? Jeho reakce je však tvrdá: „Dopouštíte se bezpráví, tak jděte pryč.“

Tohle je jakési kritérium, kterého si má člověk všimnout, dokud je čas. Nedopouštět

se bezpráví. Skutečnost, že „přece v naší obci stojí tvůj kostel, takže to jsme sousedi, Bože“, ta je bezpředmětná. Důležité je to bezpráví, to jednání, kterému chybí spravedlnost a soucit a láska.

Pánova reakce je opravdu tvrdá, jenomže on je to obrázek ze života, takhle to přece chodí. Ta slova, která jsem řekl, anebo naopak která jsem neřekl, ale měl jsem je říct; ty situace, kdy jsem z nějakého důvodu ublížil nebo nepomohl... Mrzí mě to, ale už to nejde vzít zpět. Branka už je zavřená.

Víra zkrátka není záležitost vědomostí, ale celého života. „Mistře, to je opravdu tak málo těch, kdo to takhle nezapackali?“ ptal se kdosi z davu a uslyšel odpověď: „Ty se to snaž nezapackat.“

Celý ten rozhovor se udál, když už šel Ježíš do Jeruzaléma. Už jen málo času mu zbývalo – a na rozhovoru se to podepisuje: čas letí, tak se snažte a nepromeškejte to.

Podobenství pak pokračuje velmi nezvykle, totiž obrazem těch odmítnutých, kteří spravedlnost, soucit a lásku promeškali. Žádné smažení v pekle, jak by na to možná šla lidová fantazie, Ježíš o nich mluví jinak. Náznakem báječné hostiny ve vybrané společnosti důležitých a inspirativních postav: Abraham, Izák, Jákob, proroci. Lidi, kteří udávali směr, kudy se dát, a svou věrností utvářeli svět, v němž je k Bohu blíž. „Budete na tu jejich hostinu koukat, ale vy, kdo jste to promeškali, tam nepatříte.“

Abraham, Izák, Jákob, proroci – copak ti to nikdy nezapackali? Jistěže zapackali, jenže je tu ještě ta změna, co o ní byla řeč. Když dojdou do slepé uličky, není to jenom malér, ale je to přece taky šance, jak to zkusit napravit. (Pokud ji nepromeškám.)

„Budete na ně zklamaně a závistivě koukat,“ povídal Ježíš, „a dojde vám, že vy mezi ně nepatříte. A co víc, spatříte zástupy přicházející ze všech konců světa, ba i všelijaké existence, kterými napůl pohrdáte a napůl se jich obáváte. Asi byste je na téhle hostině nečekali, jenže ono je to tak, že první (cítíte se tak, ne?) můžou být poslední, a ti poslední jsou najednou vpředu.“

Cosí podobného už jim předtím říkával Jan Křtitel: aby nebyli pyšní na svůj původ a příslušnost k té či oné partě. Říkali si vyvolený lid, ovšem vyvolení je trochu něco jako úkol věrnosti, jako poslání, a když to poslání promeškám, vyvolení přijde vni-
več.

Je to podobenství o celém lidském životě. Žádný jízdni řád v tom není, ba ani klíč k určování zatracených. Tenhle rozhovor není popis ničeho ani žádná definice, ale je to pobídka a výzva: „Zápaste. Snažte se vejít úzkými dveřmi.“

Ty úzké dveře znamenají vyvarovat se jednání a slov, kterými bych ublížil.

Nedopouštět se bezpráví. Jak na to, k tomu není žádný recept.

Na otázku, je-li těch spravedlivých fakt tak málo, odpověděl Ježíš vlastně trochu překvapivě: těch, které Bůh vítá a rád vidí, jsou spousty a spousty ze všech konců světa. A přidal k tomu tu pobídku: Branka je úzká, tak co, prošli jste jí? Snažte se o to. On je to úkol na každý den, který prožíváme: Jaká úzká branka mě dnes čeká, jaké setkání, při kterém – až budu něco dělat a říkat – nesmí chybět spravedlnost, soucit a láska?

Čtenářům se možná vnucuje pochybnost: A tohle že by mělo stačit? Ano – nedostali jsme za úkol nevídané hrdinské činy ani vydržet neslýchané utrpení (i když i na to v životě může dojít), dostali jsme za úkol věrnost tomu, co je nám darováno, nebo přesněji řečeno věrnost tomu, kdo nám to daroval.

Úplně na závěr připomenu dva verše, které tomuto rozhovoru bezprostředně předcházejí. „K čemu přirovnám Boží království?“ řekl Ježíš: „Je jako kvas, který žena vmísí do tří měric mouky, až všechno prokvasí.“

To, co do nás Bůh investoval, nebylo nadarmo. Však i my, když nepromeškáme příležitost k tamté změně a k životu, který se brání bezpráví, uděláme – i kdyby to byly jen malé věci – pro tenhle svět hodně, třeba jako Abraham, Izák, Jákob a proroci. To, co do nás Bůh investoval, nebylo nadarmo a víc už bych to s důvěrou nechal na něm.

PÍSEŇ: EZD 635 *Tvá, Pane, láska*

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Pane, prosíme Tě za všechny křesťany, aby zůstávali ve Tvé lásce, a prosíme i za nekřesťany, aby se k nim dostalo Tvé slovo a přineslo jim naději, kterou dáváš jen Ty.

Ty jsi vládce nebe i země a my prosíme za všechny, kdo na téhle zemi nesou odpovědnost za společnost a stát, aby ji nesli spravedlivě, pozitivě a moudře.

Prosíme také za naše sestry a bratry, kteří mezi nás nemohli přijít, protože jim v tom brání nemoc nebo slabost. Prosím i za ty, kdo tu s námi být nechtějí, abychom jim svými chybami nevzdálili a nezastínili tvou lásku.

Prosíme Tě za nás za všechny, za naši víru a naději. Všichni potřebujeme Tvou pomoc.

Otče náš...

POSLÁNÍ

Věříme, že si nás Bůh zamiloval a z milosti nám dal věčné potěšení a dobrou naději; věříme, že co Kristus Ježíš udělal, udělal i kvůli nám a pro nás.

POŽEHNÁNÍ

Ať vás ta víra a s ní Boží láska a pevná životní naděje vede přes všechna úskalí, ať vás potěšuje a podpírá a ať je vám zdrojem moudrosti a síly ve všem, co je před vámi, co máte udělat a prožít. Amen.

PÍSEŇ: EZ 568 *Život nám ubíhá*

OPOMÍJENÝ

POZDRAV

Milost Pána Ježíše Krista, láska Boží, dar a přítomnost Ducha svatého se všemi námi! Amen.

INTROIT: Ž 118,22–23

Kámen, jejž zavrhl stavitel, stal se kamenem úhelným. Stalo se tak skrze Hospodina, tento div se udál před našimi zraky.

PÍSEŇ: EZ 158 Samému Bohu sláva, čest

MODLITBA

Hospodine, Bože svatý a věčný,

Ty jsi nás stvořil k životu. A jemně nás vedeš k dobrému životu. Tvůj Syn Ježíš Kristus nás navádí k životu pravdivému a odpovědnému. Bože, krásné jsou tvoje cesty a dobrý je jejich cíl! Proč se tedy tvých cest nedržíme? Proč se tak snadno necháme zlákat marností? Vyznáváme, Pane, že si nedáváme dost práce Tvoje Slovo poznat, vzdáváme zápas o živé pochopení Tvého evangelia, bojíme se konfliktů pro pravdu, nejsme dost vytrvalí, jsme stěží ochotni přemáhat svou lhostejnost, pohodlnost, unést nejistotu, zda právě tohle nesnadné bytí, ke kterému zveš, má zaslíbení věčnosti, zda je tím pravým ořechovým.

Pane, odpusť nám naši zanedbanost a obnov svým Duchem upadlého ducha našeho. Dej nám sílu Tvé cesty objevovat a k nim se vracet. Podpoř naši vůli vycházet vstříc bolestem Tvého stvoření. Buď s námi jako jsi byl se svým Synem Ježíšem Kristem, který si nás zamiloval, za nás byl ukřižován a pro nás vzkříšen.

Amen.

ČTENÍ PÍSMÁ SVATÉHO: Mt 11,25–30

PÍSEŇ: EZ 438 *Přišli jsme, ó Ježíši*

KÁZÁNÍ

Základ dnešního kázání je zapsán v knize Kazatel 9,11–18.

Během vteřiny může být vše jinak. Může se změnit vše, co jsme plánovali, co jsme si představovali, oč usilovali a k čemu směřovali. Znáte to, ne? Jak blesk z čistého nebe přijde náhlý zvrat v životě jednotlivce i celé země. Jako tsunami. Jako teroristický útok. Jako autonehoda. Jako zákeřná nemoc. Jak výstižné jsou biblické obrazy, jak přiléhavá jsou slova Kazatele: *Člověk nezná svůj čas. Je jako ryby, které se chytají do zlé sítě, a jako ptáci chytaní do osidla*. Překvapivé, nevypočitatelné a nepředvídatelné jsou zvraty osudu. Nevíme, odkud a proč. Ale taková je realita.

Nadto pak – a taková je také realita tohoto hořkého světa – vedle těchto zlých ran, které těžko předvídat a kterým je těžko zabránit, vedle nich tu je také jakási hloupost či omezenost, která má neblahé následky vlastně docela zbytečně. Není to zdaleka ojedinělá příhoda, spíše pravidlo, že mnoho dobrého dokáže zničit jediný hříšník, který ostatní strhne, zatímco jeden moudrý, který by mohl všechno zachránit, není doceněn, je opomenut, nikdo si na něj nevzpomene, šance na záchranu je zbytečně promarněna. Když on ten moudrý je nuzný, nevýznamný, co byste chtěli?! A ten hříšník třeba obratný populistu. Tak to chodí, také taková je realita.

Dlouho a mnohými slovy bych tady mohl na tu realitu žehrat – realitu, která, zdá se, od Kazatelových dob podnes se nijak zásadně nezměnila.

Hlavně, abychom u toho neskončili. Podívejme se – Kazatele je bystrý a nelítostný pozorovatel, a skeptik bez iluzí, ale přece není rezignovaný ani cynický. Co on na tu realitu?

Když už tedy víme, že na naši cestu, jakkoli se nám zdá, že je zřetelná, rovná, že víme, kam jdeme, na naši cestu může kdykoli padnout stín, kmen, síť, lavina kamení, když už tohle víme, co s tím? Nuže, nenech se tím zdeptat, stejně nemůžeš znát svůj čas. Važ si toho, když máš zrovna dobrý čas a příznivou příležitost, a ta dobrá obda-

rování, co jsi dostal (někdo rychlost, někdo sílu, někdo poznání, někdo moudrost) rozvíjej a užívej je k dobrému. Taky bychom si měli dávat pozor, abychom se nepovyšovali nad méně úspěšné či neúspěšné, neboť co víme o jejich čase a jejich příležitostech?

A možná je daleko víc situací a příležitostí, kdy jsme na jedné lodi, zápasíme s nepřízní a ohrožením celého společenství (rodiny, církve, národa...), jehož jsme součástí. Podobně jako malé město obležené mocným králem. Co s tím, když většina ohrožení nevidí, podceňuje a přehlíží možné cesty k záchraně? Kazatel překvapivě, nelogicky řekne: *A stejně lepší je moudrost než síla, třebaže moudrostí toho nuzáka pohrdli a jeho slova nebyla slyšena.* V tomhle světě vládne účelnost, efektivita, kterou se měří smysl a hodnota. Hledáme to, co funguje. A jestliže něco nefunguje, zahodíme to, opustíme. Nedáme na teorie, dáme jen na ověřenou praxi. V mnoha oblastech je to na místě, je to dobře. Ale možná ne všude. Kazatel trvá na tom, že i nedoceněná moudrost je lepší než síla. Nemluví z hlediska funkčnosti a efektivy, mluví z hlediska naděje. Dějí se překvapivé věci, taková je realita. Většinou je zakoušíme jako zlá překvapení. Ale může přijít i dobrý čas a příležitost může být i příznivá – a pak je dobré být připraven. Hledej moudrost, uč se moudrosti bez ohledu na to, jak je v tuhle chvíli oceňována.

Skoro vždycky většina nenaslouchá tomu nevýznamnému moudrému – ale co když ho pro jednu přece začne hledat? Může se nám zdát, že většina je dokonale zvalcována a ohloupnuta populistickou masáží, hybridní propagandou, proč si ale myslet, že to tak musí být napořád, proč podléhat dojmu, že tahle moc je všemocná? *Slova moudrých v klidu vyslechnutá jsou lepší než křik toho, který panuje nad hlupáky.* Nenechali jsme se taky strhnout, takže více své nervózní pozornosti věnujeme křiku panujícího nad hlupáky, než v klidu vyslechnutým slovům moudrých? Kazatel nám sice předestře drsnou a smutnou realitu, ale vede nás k tomu nepřizpůsobit se, přemýšlet, poučit se, být jedněmi z těch, kdo projdou kolem křiklounů a hledají toho zapomenutého moudrého.

Ten opomenutý nuzný moudrý podle Kazatele má něco společného s Ježíšem Kristem. Společné rysy jsou zřetelné. O Kristu píše evangelista Jan, že jeho vlastní ho nepřijali. I ostatní evangelisté vyprávějí Ježíšův příběh od počátečního zájmu celých zástupů přes narůstající konflikty až k davovému odmítnutí Ježíše během velikonočního sou-

du. Je Ježíš Kristus ten opomíjený moudrý, který by svým slovem mohl zachránit ob-
ležené město (tento svět)? Ta myšlenka by docela odpovídala tomu, jak o Kristu svěd-
čí Písmo. Jen bych to nechtěl vyčítat ostatním, že Krista opomíjejí. Proč by si na něho
v nouzi měli vzpomenout ti, kteří ho nikdy neznali? Možná jsme spíše my těmi, kdo
na Krista v pravý čas nevzpomenou... Kdo nespolehnou v klidu na jeho slovo, nenásle-
dují?

Pane Ježíši Kriste, jak jsi ty ztělesnil pravdu a lásku, tak už se nedají ze světa vytěs-
nit, a jsou tou největší mocí. Prosíme, připomínej se nám! Amen.

PÍSEŇ: EZ 42o *Slunce pravdy, milosti*

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Pane Ježíši Kriste, přimlouváme se a prosíme za slepé a hluché. Také za
slepé a hluché vůči tvému hlasu a tvé moudrosti. (Jsme to i my, Pane?)
Přimlouváme se za bezmocné a bezradné, kdo uvázli v životě na mrtvém
bodě. Také za bezmocné a bezradné ve víře, uvázlé a ochromené vůči Tvé
nepodložené naději. (Jsme to i my, Pane?) Přimlouváme se za nemocné
na těle, na duši i na duchu... Pane, smiluj se! Společně pak k tobě voláme:

Otče náš...

POSLÁNÍ: Zj 1,17–18

Nebojte se! Kristus je první i poslední, živý na věky věků.

POŽEHNÁNÍ: 4. Mojžíšova 6, 24–6

*Ať Hospodin ti žehná a chrání tě, ať Hospodin rozjasní nad tebou svou tvář a je ti mi-
lostiv, ať Hospodin obrátí k tobě svou tvář a obdaří tě pokojem.*

PÍSEŇ: 177 *Nuž Bohu děkujeme*

BOHÁČ A LAZAR

INTROIT

Jaké dobro, jaké blaho tam, kde bratří bydlí svorně! Tam udílí Hospodin své požehnaní, život navěky.

PÍSEŇ: EZ 442 *Pane, dnešek je den chvály*

MODLITBA

Bože, svoji vděčnost i svoje prosby jsme teď vyzpívali v písničce. Důvěřujeme, že nás slyšíš, že víš, co se nám honí hlavou a co v sobě máme, i když to ani nedovedeme vyslovit. Půjčujeme si ta slova písničky, abychom zvládli svoji roztěkanost, abychom se soustředili na to, co je podstatné. Děkujeme, že se k nim můžeme připojit. A prosíme Tě, Ty sám nás soustřed' na sebe, abychom svůj život a svoje přání viděli Tvýma očima. Jenom tak se nemíneme s nadějí a nebudeme třeba i v dobré víře život jenom ubíjet. S Tebou ani naše omyly a nedostatky nejsou osudové. Osvobod' nás od nich k životu, který jsi pro nás připravil.

Amen.

ČTENÍ PÍSMAT SVATÝCH: 1.Kor 12,12–27

PÍSEŇ: EZD 671 *Dej mi, Pane, bdělé srdce*

KÁZÁNÍ

Základ dnešního kázání je zapsán v Lukášovu evangeliu 16,19–31.

Bratři a sestry,

Do dneška, jsme-li vyčerpaní, rozlámaní, nemocní a nemohoucí, říkáme o sobě – a to nejen věřící – že jsme lazaři. A nemocnice, zvláště vojenské, se donedávna běžně nazývaly lazarety. Je to příklad toho, jak jsou některé biblické příběhy v obecném po-

vědomí a snad i podvědomí hluboce zažitě. Právě podobenství o boháči a Lazarovi k nim patří. A tak se může stát, že když ho čteme, tak si ho v duchu jen jakoby odfajfkujeme: „jo, Boháč a Lazar, jasně, to známe, víme, o co jde“, a ani si nevšimneme, jak je v mnoha ohledech zvláštní.

Jedná se například o jediné biblické podobenství, které se odehrává na onom světě. A co je ještě zvláštnější, že ačkoli mluví o onom světě, tak v něm po Bohu není ani památka. Vůbec se v něm nevyskytuje. Ani o Synu člověka v něm není řeč. Jen o lůnu Abrahamově. Na první pohled na něm vlastně není nic očividně křesťanského. Jakoby šlo spíš o příběh z Talmudu nebo z Mišny, zkrátka ze židovské tradice.

To není náhoda, bratři a sestry. Obdobná – a starší – vyprávění o boháči a chudákovi, jejichž úděl se po smrti úplně obrátil, v ní totiž najdete. A nejen v ní. I v egyptské nebo řecké tradici byste je našli.

Co s tím? Dostalo se tedy tohle podobenství do Bible omylem? Nebo je Ježíš plagiátor, který vykrádá cizí duchovní poklady? A máme se jím tedy vůbec zabývat, není-li původní?

Originalita ovšem vždycky netkví jen v původnosti námětu. Určitě jste někdy slyšeli, jak třeba hudebníci hrají variace na známé téma některého z klasiků. Právě proto, že posluchači původní skladbu dobře znají, vynikne osobitý přístup interpreta. A tak je to i u převyprávění obecně známých příběhů, třeba pohádek. Co je vlastní poselství vypravěče, to se pozná na drobnostech, které přidal, vynechal nebo trochu pozměnil. Díky nim může celý příběh vyznít také o dost jinak než ten původní. Rozhodující a podstatný nemusí být základní děj, ale jak ho kdo vypráví.

Potíž ovšem je, že my už ten příběh asi známe jen z Ježíšova podání, a tak nám jeho specifický způsob vyprávění uniká. Chybí srovnání s obecně známou verzí, která kolovala v mnoha podobách. Já se vám je teď proto pokusím shrnout, abychom měli šanci poznat, co je pro tu Ježíšovu variaci vlastní.

V těch tehdy známých příbězích šlo vždycky o pohřeb dvou mužů. Jeden byl bohatý, druhý chudý. A na onom světě to je ve všech úplně obráceně. Chudý si užívá v blízkosti toho kterého božstva, zatímco boháč se souží. Pravda, pokaždé trochu jinak. Ve vymýšlení trápení a trestů máme my lidé opravdu bohatou fantazii. Ale všechna ta vyprávění se shodují v tom, že jde o zaslouženou odplatu. Chudák si změ-

nu zasloužil pro své dobré činy a ctnostný život, a boháč naopak za to, co ve svém životě provedl. Do tohoto poučení či varování všechny variace ústí.

A teď si teprve můžeme všimnout, jak tohle obecně náboženské téma podává Ježíš. I on vypráví o boháči a chudákovi, a také v jeho verzi dojde po smrti k radikální změně. Ale něco podstatného tu chybí a něco zase přebývá.

V celém podobenství nepadne ani slůvko o tom, že by boháč udělal něco zlého a Lazar něco dobrého. Jejich mravní hodnocení tu úplně chybí. Boháč se, pravda, jeví jako požitkář, což je nám, střídavým – nebo možná závistivým – evangelíkům, vždycky podezřelý. Ale vzpomeňte si na známé podobenství, které má Lukáš v předcházející kapitole, totiž o ztraceném synu. Ten je po svém návratu od Otce také skvěle oblečen, a o hostině, kterou mu vystrojí, užije Lukáš naprosto stejný výraz jako zde o boháčově hodování. V domě Otce si prostě všichni užívají.

Užívat si života není hřích, ale – jak zdůrazňuje biblický Kazatel – jde naopak o Boží dar. Snad jen, že o životě boháče jako by nešlo říct nic víc. Ani jméno v podobenství nemá. V celé své nádheře a zajištěnosti je jaksi tuctový. To Lazar i ve svém soužení má svoje jméno, svoji bolest, svoji osobitou tvář. Ale ani o jeho mravnosti tu nepadne ani slovo.

Bezesporu je tu něco špatné, ale jakoby to nemělo co dělat s naší individuální vzorností. Jakoby nešlo jen o naše dobré nebo špatné skutky, které si můžeme každý přičíst a z nichž většinou vychází naše sebehodnocení. Ježíš také nevykládá jen o dvou od sebe oddělených osudech. V jeho podání se nemění jen jejich individuální úděl, ale především jejich vztah. Lazar tu najednou není jen jako politování hodný chudinka. Boháč najednou poznává, jak moc ho naopak potřebuje, jak je pro něho důležitý, jak je sám na vztahu k němu závislý.

V Ježíšově podání se z příběhu o odplatě za naši individuální mravnost stává příběh o významu spolužití, ve kterém se vina i dobrota jeví trochu jinak.

Když německý filosof Karl Jaspers promýšlel po druhé světové válce otázku viny, aby svému národu pomohl nalézt cestu k obnově, dospěl k tomu, že kromě kriminální, politické a morální viny existuje ještě vina, kterou nelze postihnout ani právně, ani politicky, ani morálně. Nezáleží v tom, že někdo udělal něco vyloženě zlého. Spočívá prostě v tom, že člověk přežil, ačkoli jiní vedle něho nepřežili, v tom, že zkrátka přijímáme

možnost života jako něco soukromého, co může existovat bez ohledu na druhé. Nepřítomnost této základní a bezpodmínečné solidarity, která nám dovoluje žít a být spokojený bez nasazení za totéž pro druhé, v tom je podle Jasperse základ viny nás všech.

Totéž, myslím, odhaluje příběh o boháči a Lazarovi. Nejde o bohatství. Na to se soustřeďuje spíš závist než Bůh. Nejde ani o naši osobní vzornost a bezúhonnost, kterou lze vykázat. Jde o ty dva absolutně oddělené světy, které mohou existovat v nejužším sousedství. Život bez vztahu, to je podstata viny.

Neproviňujeme se jenom zlým jednáním, proviňujeme se nevšímavostí, životem bez vztahu, sólovým štěstím, tím, že se dovedeme spokojit jinak než ve sdílení. A četné Ježíšovi střety se zbožnými a vzornými farizeji ukazují, že to platí nejen o štěstí hmotném, ale i duchovním.

Jenže ona to není jenom vina, s kterou by šlo, pokud má člověk dostatečně hroší kůži, žít. Ona je to především skutečná prohra. Protože život – a na to nás upozorňuje naše smrtelnost – se neděje v naší režii. Už zítra se může naše soběstačnost ukázat jako osamělost, která vyděsí. A nemusí to být až po smrti. Mít ohled na druhé, to není bůhvíjak záslužná činnost, ve které děláme milost druhým. My ten vztah potřebujeme úplně stejně.

Proto žijte v lásce, žijte s otevřenýma očima, rozhlížejte se okolo sebe, kdo vás potřebuje. Může to být ten, okolo kterého denně procházíte bez povšimnutí. A máte-li se dobře, nevyčítejte si to, jen si dejte pozor, abyste kvůli tomu neotupěli, abyste si nevystačili se svým štěstím, a nebyli proto k ostatním osudově slepí. Oni potřebují vás, a vy možná ještě víc je. Není totiž žádných jenom potřebných chudáků a jenom soběstačných boháčů, kteří mohou udělovat almužny. Všichni jsme potřební. Potřebujeme se. Protože život bez druhých je fiasko. Žijte tak teď, dokud je čas, jednou by mohlo být pozdě.

To, bratři a sestry, není strašení záhrobím a ohněm pekelným. To je reálný pohled, který si je vědom omezenosti vlastních obzorů, které může už zítřejší den změnit. Z něho roste pokora, ve které je naděje i pro budoucnost, kterou zatím neznáme. Bez ní nás ale nikdo a nic nepřesvědčí.

A to je asi největší zvláštnost Ježíšova podobenství. Když jde o to, co může jeho bra-

try uchránit před fiaskem, nahraje boháč Ježíšovi i všem křesťanům na smeč: *Ne tak, otče Abrahame, ale přijde-li k nim někdo z mrtvých, budou činit pokání – změni se.* Každý reklamní stratég by nad touhle nahrávkou zajásal. Tady se přímo nabízí, aby člověk svoje křesťanství prodal, aby se potvrdilo jeho plus například před židovstvím. Kristus přece z mrtvých vstal a přišel. To na to přesně sedne.

Jenomže Ježíš, nebo evangelista Lukáš, tuhle reklamní příležitost bez povšimnutí přejde. A nejen to, on ji ještě shodí: *Neposlouchají-li Mojžíše a proroky, nedají se přesvědčit, ani kdyby někdo vstal z mrtvých.* Vzkříšení není záruka ani přesvědčovací argument. I je lze přijmout jen jako další možnost pro naši sobeckou touhu po životě.

Láska ve vzkříšení věří, ale víra ve vzkříšení lásku nezaručí. K ní nás může předejít i pravověrný žid. Záleží asi právě na tom, zda hledáme jen informace ze záhrobí, abychom sami uspěli, nebo prostě důvěřujeme, že život v lásce s druhými je věčný. Amen.

PÍSEŇ: EZD 684 *Učiň mne, Pane, nástrojem*

PŘÍMLUVNÁ MODITBA

Pane Bože, Ty víš, že pro člověka není dobré, aby byl sám. My to často ke své škodě vidíme jinak. Máme za to, že si vystačíme sami – s tím, co umíme, se svou dobrotou, se svojí vzorností, se svým štěstím. Žijeme často jen vedle sebe místo spolu. A i v lásce často spíš jen prokazujeme dobrodiní, místo abychom jednali s důvěrou, že jsme v ní sami obdarováni. Je to krátkozraké. Proto Ti děkujeme za Tvoje slovo, které odhaluje domnělou soběstačnost jako zoufalou osamělost a připomíná nám hodnotu vztahů. Děkujeme Ti za dílo tvého ducha, který probouzí naše srdce k životu a uvádí je do pohybu k druhým. Prosíme Tě, pracuj na nás stále, abychom pochopili, že kdo dává, má dost sám, kdo ztrácí, nalézá, a kdo žije v lásce, toho ani smrt o život nepřipraví.

Ty nám ukazuješ, jak zoufalý je život, který nevnímá nouzi druhých. Prosíme proto nejen za ty, kdo touto nouzí trpí, ale snad ještě víc za ty,

kdo se spokojili s vlastním dostatkem a soukromou pohodou. Probouzej lidská svědomí, otvírej naše oči pro hodnotu vztahů. Buď posilou pro všechny, kdo o ně zápasí a pro ně pracují, buď nadějí těm, kterým se ztrácí jejich smysl. Potvrzuj ho a dej, ať ti, kterým přitom dochází dech, mohou zahlédnout jejich slávu a najít v nich občerstvení.

Prosíme tak nejen za vztahy osobní. V politice jde právě o to společné. Dej ať v ní nevítězí sliby, které lákají na úspěch a bezpečí za cenu odcizení, nevšímavosti a ztráty solidarity. Prosíme Tě o moudrost, která jim nenaletí, a o politiky, kteří svou roli přijmou opravdu jako službu druhým.

Společně se obracíme k Tobě, který nás všechny spojuješ jako bratry a sestry:

Otče náš...

POSLÁNÍ: 1.J 3,14–19

My víme, že jsme přešli ze smrti do života, protože milujeme své bratry. Kdo nemiluje, zůstává ve smrti. Kdokoliv nenávidí svého bratra, je vrah – a víte, že žádný vrah nemá podíl na věčném životě. Podle toho jsme poznali, co je láska, že on za nás položil život. A tak i my jsme povinni položit život za své bratry. Má-li někdo dostatek a vidí, že jeho bratr má nouzi, a bez soucitu se od něho odvrátí – jak v něm může zůstat Boží láska? Dítky, nemilujme pouhým slovem, ale opravdovým činem. V tomto poznáme, že jsme z pravdy, a tak před ním upokojíme své srdce.

POŽEHNÁNÍ: 2.Tes 2,16–17

Sám pak náš Pán Ježíš Kristus a Bůh náš Otec, který si nás zamiloval a ze své milosti nám dal věčné potěšení a dobrou naději, nechť povzbudí vaše srdce a dá vám sílu ke každému dobrému činu i slovu.

PÍSEŇ: EZ 582 Toužíme v lásce žítí stále

VYMAŽEŠ PAMÁTKU AMÁLEKOVU

VSTUPNÍ SLOVA

Ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého. Amen. Milí přátelé, sestry a bratři, zdravím se s vámi na počátku dnešních bohoslužeb slovy, které známe od biblických apoštolů: Milost vám a pokoj, od Boha, Otce našeho a Pána Ježíše Krista.

INTROIT: Ž 99,1–3

Hospodin kraluje! Národy trnou. Trůní na cherubech! Země se zmítá. Velký je Hospodin na Sijónu, nad všechny národy vyvýšený. Nechť vzdávají chválu tvému jménu, velkému a budícímu bázeň – je svaté!

PÍSEŇ: 442 Pane, dnešek je den chvály

MODLITBA

Otče náš, děkujeme, že jsme se mohli dnes probudit. Vstáváme ale každý den a často si neuvědomujeme, jaký dar dostáváme.

Děkujeme, že potkáváme druhé lidi. Ale často nás druzí obtěžují a unavují, pak zapomínáme, že láska má různé podoby.

Děkujeme, že můžeme s lidmi hovořit. Ale často tento dar zneužíváme a mluvíme zbytečně.

Děkujeme za možnost pracovat odpočívát. Ale často máme práce nad hlavu a zlobíme se na to. Ani odpočívát moc neumíme.

Děkujeme za pomoc, kterou nám poskytli naši blízcí. Někdy jsme ji ale přijímali tak lehce, že jsme zapomněli poděkovat.

Děkujeme za Tebe jako základ a pilíř života. Ale i Ty sám jsi nám někdy hodně nepohodlný, takže bychom si přáli jinou oporou.

Tak Ti, Pane náš, děkujeme, a tak Ti vyznáváme všechno špatné – svůj hřích. Ze všeho nejvíc Ti proto děkujeme za odpuštění. Ať se

projev i v této chvíli – ať slyšíme Tvé osvobodivé a povzbuzující slovo.
Jak to říkáváme: daruj nám svého Ducha.

Amen.

ČTENÍ PÍSMATA SVATÉHO: 1. Sam 15, 1–26

PÍSEŇ: EZD 692 *Temnou, divnou mlhou*

KÁZÁNÍ

Základem kázání je text, zapsaný v 5. Mojžíšově 25, 17–19.

V sedmdesátých letech minulého století, v rámci tzv. normalizace, zesiloval i odpor vlády jedné strany proti náboženství. Církve byly trpěným zbytkem kultury ze starých časů, komunisté by ji rádi zrušili úplně, kdyby k tomu měli odvahu. Ale neměli. Jak mnozí dosvědčují, mezi důvody, pro které byly církve trpěny, byl jeden zvláštní. Nejen, že si netroufali provést bezostyšnost před očima celé společnosti nebo měli strach z ostudy v zahraničí. Měli strach z Pána Boha. Podobně, jak to řekl Jára Cimrman: „Jsem tak bezvýhradný ateista, až mám strach, že mě Pán Bůh potrestá.”

Součástí boje proti křesťanství byly přednášky a kurzy tzv. vědeckého ateismu pro veřejnost. Veřejnost tam samozřejmě nechodila, ale kurzy byly dobrovolně-povinné pro pedagogy a kulturní pracovníky. Kdo však ateistické přednášky navštěvoval s chutí a dobrovolně, byli studenti evangelické teologie. Diskutovali a usvědčovali přitom lektory z omylů a z neznalostí. Tam také slyšeli, že Bible, hlavně Starý zákon, je kniha nehumánní, plná násilí a sociální nespravedlnosti. Nejčastější argument, který lektoři napořád opakovali, byl verš: *Toto praví Hospodin zástupů: ,Nyní jdi a pobij Amáleka; jako klaté zničíte vše, co mu patří. Nebudeš ho šetřit, ale usmrtíš muže i ženu, pachole i kojence, býka i ovci, velblouda i osla! Neboli: Bůh v Bibli přikazuje zabíjet všechno živé, včetně žen a dětí. Cožpak někdo zabíjí děti? Malé usmrkané děti?*

Povrchní čtení Bible to pochopí jako výzvu k vraždění. Takhle chápali ateističtí ideologové Bibli, stejně jako ideologové Islámského státu chápou Korán. Jenže, chceme-li

pochopit starobylý náboženský text, je třeba opustit povrchní chápání a zapátrat hlouběji, co text říká, co chce říci a co nikoli.

Příkaz zní zabít „Amáleka“, tedy Amálekovce, všechny, včetně těch žen a dětí. Kdo však jsou Amálekovci? Dějiny ani archeologie o nich ví velmi málo, mimo Starý zákon prakticky neexistují. Jde-li o nějaké známé historické etnikum, je otázka. Jejich role v Bibli je přesto velmi vážná, jak uvidíme.

Starý zákon odvozuje jejich původ od Ezaua, bratra Jákoba, který později dostal nové jméno Izrael. Jestliže Izraelci jsou tedy „potomci Jákoba“, pak Ezauovci jsou ti druzí, ti, kteří nejsou Izraelci. Proto se ve starozákonních textech z pokolení Ezaua zrodili sami nepřátelé Izraele: Moábci, Amónci, Amálekovci i Edómci.

Ezau a Jákob jsou staří mýtičtí protivníci. Toto napětí mezi bratry začalo už s jejich narozením, kdy matka obou bratrů Rebeka mladšího Jákoba protežovala, zatímco Ezau stál stranou. Ezau se tak stal (zůstal, je popsán jako) nepřítel Izraele. Starý zákon takto vysvětluje své pradějiny, ale i svou současnost: v Ježíšových časech například sedí na izraelském trůnu Herodes, který nebyl Izraelec, nýbrž Edómec, Idumejec, potomek Ezauův. Je tak jasné, kdo a co je Herodes a proč je, jaký je.

Starý zákon vypráví příběh, jak se stalo, že nejhorším bájným nepřítelem Izraele se stal Amálek: jistá Timna se z neopětované lásky k Jákobovi stala konkubínou Ezauova syna Elífaze. Porodila mu syna, a tomu od dětství vštěpovala nenávist k Izraeli. Syn se jmenoval Amálek.

Starý zákon pak zmiňuje Amáleka a Amálekovce na řadě míst, kdy připomíná vítězství Izraele nad Amálekovci, které Izrael pobíjí, kde může. Vzpomínáte například na zloducha Hamana, nad nímž zvítězí královna Ester ve stejnojmenné knize? Tušíte, jakého původu je Haman? Samozřejmě, Amálekovec.

Amálek je tedy shrnutí toho nejhoršího, co stojí jako nepřítel, protivník, agresor i pokušení Izraele. Amálek je „prototyp“ bezbožníka, nenávidícího Hospodina – jediného Boha, Zákon – Tóru, Izrael – Boží lid. „Amálek“ je výraz shrnující všechno nepravdivé, nelaskavé, nespravedlivé, neetické, bezbožné. Amálek je ten, jemuž může být ukradené Desatero, kostel, Bůh, modlitba, večere Páně, víra, naděje, láska, řečeno slovníkem křesťanů.

V izraelských příbězích se napořád opakuje jako důležitý motiv izraelského sebeurče-

ní: chceš-li zůstat Božím lidem, nesmíš mít nic společného s Amálekem, s amálekovstvím, amálekismem. Kdykoli se v izraelských dějinách mění situace, připomenou proroci jako varovný příklad Amáleka.

Několik slavných příkladů: 1) Ve druhé knize Mojžíšově, sotva lid Izraele opustí Egypt, setká se s prvním nepřítelem. Slavný příběh, v němž Mojžíš stojí na skále a Jozue pod horou vede lid do bitvy. (Ex 17) A Mojžíš lidu žehná: když ruce pozvedne, Izrael vítězí, když Mojžíšovi ruce umdlévají a poklesnou, vítězí protivník. Nakonec musí někdo Mojžíšovi ruce podepřít, aby vydržel žehnat po celou dobu bitvy. Tím nepřítelem byl Amálek.

2) Izraeli nepřátelský moábský král Balák povolá cizího věštce Bileáma, aby Izrael proklel, tak se to před střetem dělalo (Nu 22). Jenže cizí věstec Bileám, vedený Božím duchem, Izraeli naopak žehná. Možná si vzpomenete na Bileámovu mluvící oslici z příběhu. Tehdy pod silou Božího ducha padne Moáb, a vyprávění dodá, že také Amálek (Nu 24, 20).

3) Poslední příklad je z doby prvního izraelského krále Saula. Prorok Samuel ho přichází ustanovit, pomazat. A jako jednu z prvních věcí, kterou Samuel budoucímu králi připomene, zní: *Poslechni Hospodinova slova, jdi a pobij Amáleka.* (1S 15, 2). To jsme dnes slyšeli jako první biblické čtení.

Ve všech případech Bible připomíná starého a skrytého nepřítele a varuje před jeho podceněním. S Amálekem se nejedná, netyká, s Amálekem se nevládne, nebaví, Amáleka se nedotýká. Amálek je toxický a vysoce nakažlivý. Tento příkaz je formulován velmi tvrdě, nesmiřitelně: Amálek i všechny jeho prvky mají být zničeny, „anihlovány”. Neplatí žádné výjimky, kompromisy ani tolerance. I kdyby se něco z toho zdálo sebehodnotnější (dobytek, majetek) nebo se ničení zdálo proti pravidlům lidskosti (ženy, děti). Prostě ne. Saul to nedodrží, amálekismus podcení a něco si ponechá. Pak sice tvrdí, že chtěl dobytek obětovat Hospodinu, ale to je nesmysl, všechno amálekovské je dábelské, a ponechat něco dábelského jako dar pro Hospodina... Saul tak přestoupil Boží příkaz a od samého počátku je vnímán jako ten, kdo se protíví Bohu, tudíž je moudrý, hloupý, zavržený.

Pro tento záměr, pro toto sdělení bylo na začátku řečeno jednoznačně a tvrdě „vše pobiješ a zničíš“, i s tím dovětkem „ženy i děti“, aby byla naznačena nesmiřitelnost,

„nekompatibilita“ Hospodina a Amáleka. Tomu ateističtí ideologové nerozuměli nebo nechtěli rozumět. V příběhu nejde o krutost proti lidskosti. Šokující výzva zabít vše živé má úkol ukázat, že když Hospodin varuje před skrytým nebezpečím, je třeba napsat sluch a zrak, protože nebezpečí je opravdu vážné, i když se to nezdá. Je nutné to připomínat pořád, hlavně v dobách přelomových.

Základ dnešního kázání je z páté knihy Mojžíšovy. Je o hodně mladší než ostatní čtyři části Tóry, pochází ze sedmého nebo šestého století před Kristem. I to je doba přelomová: Severní část království je dobytá Asyřany, na jižní, judské království se valí Babilón; vede jej smutně proslulý král Nebúkadnézar. A zase je v této pohnuté době připomínáno vše důležité, však název páté knihy Mojžíšovy, „Deuteronomium“ se překládá právě „Opakování zákona“. Kniha připomíná, že v důležité chvíli stojí každý Izraelec na rozcestí pro Hospodina nebo proti němu, podle Zákona nebo proti němu. *Hle, předložil jsem ti dvě cesty* (Dt 30, 17.19), cestu k Bohu a od Něho. Ty cesty jsou zásadně rozdílné, jedna vede k životu, druhá ke smrti.

Proto se zase – po dlouhé době – objeví mýtické, ale svrchovaně aktuální nebezpečí: Amálek, amálekovství, bezbožnost.

Čtenáři a posluchači zbývá odpovědět nejtěžší otázku. Co je jeho „Amálek“, amálekismus? Co je mé nebezpečí, ohrožení? Které pokušení, nebezpečí, jaká myšlenka? Teď musí čtenář zapnout sebereflexi. Ani u samotného mýtického Amáleka nebylo konkrétně řečeno, v čem jeho zlo spočívá. Prostě jeho cesta míří na opačnou stranu než cesta Boží.

Co je cesta k Bohu proti cestě opačné? Kam míří cesta těch, kteří spoléhají na Hospodina proti cestě amálekovců?

Cesta těch, kteří spoléhají na Hospodina, je cesta lásky, nikoli nenávisti. Cesta pravdy a nikoli lži, cesta pokání a nikoli přelhávání sebe sama. Cesta odvahy a nikoli zbabělosti, cesta pokory a skromnosti, nikoli domýšlivosti. Cesta pokoje, nikoli napětí, cesta míru, nikoli války. Cesta nadějného vyhlížení do budoucnosti, nikoli ustrašeného nadávání. Cesta do království Božího proti cestě do nicoty.

Jak to bude tato dobrá cesta vypadat za běhu všedního dne? Jaké z toho každý vyvodí praktická doporučení a rozhodnutí? Jak bude podle té dobré cesty vypadat jeho vztah

ke druhým, k těm blízkým i vzdáleným, známým i neznámým, sympatickým i protivným?

A kde v této chvíli je Amálek? Čím a jak nás ohrožuje? Co nám podstrkuje? Ale už víme: vymazat Amáleka a jeho památku zpod nebes nebude už nikdy znamenat zabíjení, ničení kulturních památek, okupaci, genocidu. Vymazat Amáleka znamená radikální rozchod se vším, co vede pryč od Boha.

Myslím, že neřeknu nic nečekaného ani nebiblického, když mám dojem, že „Amálek“ sídlí nejprve v mém srdci, v našich srdcích. Až potom v těch druhých nebo ve vnějších okolnostech a souvislostech. Co ale opravdu nevím: bojuje se s Amálekem v srdci snadněji nebo obtížněji než s tím vnějším nepřítelem, je-li jaký? Co myslíte? Nicméně ono biblické slovo zůstává i mně – nám. *Vymaž památku Amálekovu zpod nebes. Nezapomeň!*

MODLITBA

Pane náš, děkujeme, že Tvá láska nestírá rozdíl mezi životem v pravdě a životem ve lži, mezi dobrem a zlem. Prosíme, daruj nám i těm kolem nás moudrost i statečnost, abychom obojí od sebe rozeznali a řídili se tvým slovem.

Amen.

PÍSEŇ: EZ 189A *Hrad přepevný*

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Pane Ježíši Kriste, ukázal jsi celým svým životem i svým slovem, že není smíření mezi pravdou a lží, dobrem a zlem, láskou a nenávistí. I Ty jsi celý život hubil Amáleka. A přece Boží láska, kterou jsi do světa přinesl, ponechala naživu nás i ostatní. Děkujeme za to, že jsi nám tak ukázal, jak žít ve světě, kde se střetává moc Boží s mocí zla.

Myslíme na všechny lidi kolem nás, nablízku i v dáli, i na sebe samé. Myslíme na všechny situace, v nichž je třeba vydržet nápor zla, bolesti, únavy, nemoci, osamění a prosíme, nauč nás odmítat vše amálekovské. Myslíme na všechny, jichž se zmocňuje pokušení vyřešit problémy mocí, násilím, lží nebo úplatkem.

Prosíme za křesťany všude ve světě i u nás, aby dosvědčovali tvou jednoznačnost následováním tvého příkladu a současně zachovali tvou lásku ke každému, kdo patří ke tvému stvoření.

Prosíme o pokoj pro celý svět.

Společně k tobě voláme v modlitbě Páně:

Otče náš...

POSLÁNÍ: Jk 5,7–8

Bud'te tedy trpěliví, bratří, až do příchodu Páně. Pohled'te, jak rolník čeká trpělivě na drahocennou úrodu země, dokud se nedočká podzimního i jarního deště. I vy tedy trpělivě čekejte, posilněte svá srdce, vždyť příchod Páně je blízko.

POŽEHNÁNÍ

Všechno je vaše, ať svět nebo život nebo smrt, přítomnost nebo budoucnost, všechno je vaše, vy pak jste Kristovi a Kristus je Boží. Sám Pán pokoje ať vám uděluje pokoj vždycky a ve všem. Pán se všemi vámi. Amen.

PÍSEŇ: EZ 685 *I když se rozcházíme*

BRATŘI A SESTRY VE DVEŘÍCH

INTROIT: Ž 86

Hospodine, nakloň ucho, odpověz mi, jsem tak ponížený, zubožený. Ochraňuj mě, jsem tvůj věrný, spas, můj Bože, svého služebníka, který v tebe doufá. Smiluj se nade mnou, Panovníku, po celé dny k tobě volám. Vlej do duše svého služebníka radost, k tobě, Panovníku, pozvedám svou duši, neboť ty jsi, Panovníku, dobrý a nabízíš odpuštění; ke všem, kdo tě volají, jsi nejvýš milosrdný. Dopřej, Hospodine, mé modlitbě sluchu, věnuj pozornost mým prosbám. V den svého soužení volám k tobě a ty mi odpovíš. Panovníku, není ti rovného mezi bohy a tvým činům se nic nevyrovná. Všechny pronárody, tvoje dílo, se ti přijdou klanět, Panovníku, budou oslavovat tvoje jméno, protože jsi veliký a konáš divy; jedině ty jsi Bůh. Hospodine, ukaž mi svou cestu, budu žít podle tvé pravdy, soustřed' mou mysl na bázeň tvého jména. Celým srdcem, Panovníku, Bože můj, ti budu vzdávat chválu, tvoje jméno věčně oslavovat, vždyť tvé velké milosrdenství je se mnou; z nejhlubšího podsvětí jsi vytrhl mou duši. Bože, povstávají proti mně opovážlivci, o život mi ukládá smečka ukrutníků, na tebe se neohlíží. Ty však, Panovníku, jsi Bůh slitovný a milostivý, shovívavý, nejvýš milosrdný, věrný. Shlédni na mne, smiluj se nade mnou, dej svou sílu svému služebníku, vítězství synu své služebnice! Ukaž na mně dobré znamení, ať to vidí, kdo mě mají v nenávisti, ať jsou zahanbeni, že jsi, Hospodine, moje pomoc, moje potěšení!

PÍSEŇ: EZ 166 Pán Bůh je přítomen

MODLITBA

Pane Bože, jsi s námi. Z toho pramení naše písnička díků.

Ať je nám dobře nebo těžko, ať svítí slunce nebo prší, jsme zváni vnímat tvoje přijetí, jsme zváni k radosti, ke všímavosti vůči všemu dobrému, co v našem světě je. Děkujeme Ti za každé ráno, za každou chvíli, kdy

nám i drobnost dodala elán, za vláhu i dny, kdy bylo hezky.

Pane Bože, někdy je pro nás děkovat těžké. To, když je zataženo i v naší duši. Když se na nás valí moc úkolů, když podléháme špatným náladám, když se mračíme i při pouhé představě, že potkáme třeba nepříjemného souseda nebo zavolá někdo, s kým se nechceme bavit. Často nás trápí nedostatek odvahy a radosti, často trápíme druhé lidi, často žijeme na úkor přírody nebo práce a těžkých životních podmínek jiných lidí.

Prosíme, projasni náš pohled. Uč nás děkovat tobě i druhým, slovy i životem. Požehnej nám i všem, kdo se dnes scházejí ve Tvém jménu a uč nás své lásce.

Amen.

ČTENÍ PÍSMO SVATÉHO: Lk 6, 20–23 + 32–38

PÍSEŇ: EZD 632 *Neskládejte v mocných naději*

KÁZÁNÍ

Základ dnešního kázání je zapsán v listu Jakubovu 2, 1–13.

Bratři moji, moji milovaní bratři a sestry.

Tak takhle oslovuje Jakub lidi, na kterých mu záleží. Tohle oslovení bychom užili v rodině, možná ve skautu, případně s lidmi, se kterými jsme prožili kus života nebo silné chvíle.

Ale také se takto oslovujeme v církvi. Mnohdy nám to přijde zastaralé nebo nepatřičné – copak se známe? Neodradí to nově příchozí? A přesto alespoň do bohoslužeb toto důvěrné oslovení patří.

Sám Jakub takto oslovuje dost pravděpodobně i cizí lidi. Co ho k tomu vede? Byl to nejspíš zvyk v začínající církvi. Pro rané křesťanství bylo totiž nesmírně důležité, že

všichni jsou si rovni a patří k sobě. Alespoň při bohoslužbách. Právě to byla jedna z věcí, která působila jako magnet.

Odkud čerpali? Byl to jeden z klíčových důrazů Ježíšova učení. Výraz „bratr a sestra“ se díky němu rozšířil mimo širší rodinu, dokonce nejen na členy židovského společenství. Ježíš hledí jako na svoji rodinu na ty, se kterými sdílí svoje poslání, na učedníky.

Ze Starého zákona přejal pak pojem bližní. I Starý zákon trval na tom, že bližního budeme milovat. Ježíš tento apel ještě zesílil svým důrazem na přijetí i těch, kteří nám nejsou blízcí vírou nebo původem. A kam až to můžeme rozšířit, jsme si připomněli v prvním čtení v úryvku z jeho kázání.

Vedle jeho učení to podtrhlo i jeho jednání – stýkal se pravidelně s těmi, které se ostatní zdráhali být jen pozdravit. A že takových důvodů se s někým moc nebavit bylo a je! Některé nám jsou dnes cizí, jiné zase docela vlastní...

S tebou se nebavím, protože patříš k jiné společenské třídě,
protože jsi ženská nebo protože volíš toho či onoho,
protože ses nechal zatáhnout do špinavých kšeftů nebo cizí postele,
protože máš odpudivou nemoc nebo protože věříš blbostem,
protože jsi cizí nebo protože tvoji prarodiče urazili moji pratetu,
protože se divně koukáš nebo protože jsi nudná,
protože zanedbáváš hygienu nebo protože moc žvaníš, protože...

Protože mě ani nenapadne dát se s tebou do řeči...

Vyjít za hranice sympatií, to je boj, o tom svědčí nejedna kapitola Bible. Kdyby to šlo biblickým lidem hladce, nemusí se o rovnosti tolik psát... Dnes se tedy soustředíme na to, jak tomuto úkolu porozuměl Jakub.

Jenom vložím malou poznámku. Mnozí (s Lutherem v čele) jeho dopisem pohrdali. Že je to prý příliš zaměřené na skutky. Částečně je to dané nepochopením – vždyť několikrát Jakub zmíní vítězství milosrdenství nad soudem – i v tom našem textu!

A že je to zaměřené do praxe? No hurá! To přece chceme! Jenom kdyby to tak nebolelo. Nicméně ze sportu i z terapií duše i těla víme, že překračovat svoji komfortní zónu nese ovoce. Tak snad dnes nějaké ovoce víry dozraje i nám...

Oslovení z našeho textu jsme tedy už probrali – ještě doplním: používalo se tak často, že jen v pavlovských dopisech najdeme bratra na 130x. Kde tedy vidí problém Jakub? To, když do shromáždění přijde někdo významný nebo schopný a všichni jsou z toho paf. Vidíme my někoho ve dveřích raději? Zkusme si promítnout naše prožívání.

Pro starověkého člověka byl takový slibný přírůstek do sboru člověk se zlatým prstenem. To byl někdo, kdo byl bohatý (a pozitivně viděno mohl i pomoci nést náklady na sociální práci a střechu nad hlavou) a především někdo, kdo měl konexe. Takový prsten byl odznakem člověka, který si byl rovný s vysokými úředníky. Když máme mezi sebou takového člověka, hned tak si na nás někdo nedovolí, a to i to stavební povolení půjde rychleji! Ale pozor! Kritika necílí na radost z kohokoli nového ve společenství. Vždyť Ježíš s leckterými bohatými a vlivnými lidmi sám večerel, dokonce když mnozí ze synagogy byli otevřeně proti!

Mám za to, že problém se odráží i v tom, že při čtení tohoto biblického textu se lehčeji soustředíme na toho muže se zlatým prstenem a v krásném oděvu, kdežto ten druhý jaksi ustupuje do pozadí. Vidíme my někoho ve dveřích neradi? Možná je to spíš než cizí chudák někdo, koho známe. Zkusme si promítnout naše prožívání.

Na koho bychom raději nemysleli? Koho bychom v kostele raději nepotkali? Koho bychom raději zašili někam do kouta? Koho je třeba se zastat?

Pro Jakuba to byl trhan. Člověk bez perspektivy. Ani Jakubův sbor ho naštěstí nevyhodí, jen ho usadí někde stranou. I to je ale málo. Jakub tepe jako ponižující i na pohled relativně slušné jednání.

Doslova se pohoršuje: „Nediskriminujete, nekádrujete tak mezi sebou a nestali se z vás soudci posuzování zlého?“ I naprosto podvědomě, automaticky, dokonce podle pravidel etikety dovedeme být přezíraví.

Dobře činí podle Jakuba ten, kdo zachovává královský zákon: *Milovati budeš bližního svého jako sám sebe*. Jestliže však někomu straníme, dopouštíme se hříchu a zákon nás usvědčuje z přestoupení.

Možná se nás tenhle konkrétní hřích netýká. Je-li tomu tak, je to dobře. Jakub nás však stále vede k přezkoumávání, jestli onen královský zákon v našich životech nekulhá.

Kdo by totiž zachoval celý zákon, a jen v jednom přikázání klopýtl, provinil se proti všem. Vždyť ten, kdo řekl: ‚Nezcižoložíš,‘ řekl také: ‚Nezabiješ.‘ Jestliže necižoložíš, ale zabíjíš, přestupuješ zákon.

No, je to trochu zarážející představa, že je lehčí někoho zabít než skočit do cizí postele. Podle Ježíše lze ovšem zabít mnoha způsoby – nějak život druhého zkracovat, otravovat, na druhém parazitovat – třeba právě pohrdáním...

Že je snadné někoho pomluvit, podporovat drastické metody nadnárodních korporací nebo někoho rozčítit na infarkt, to už chápu nepříjemně jasně. Když to vezmeme z gruntu, je každý z nás smilník, náfuks, zloděj, nactiutrhač nebo vrah...

K čemu tak důkladný sebezpyt? Vždyť kdo pak ob stojí? Chce Jakub svoje bratry a sestry zadupat země? Ale kdeže! Vždyť jeho cílem je povzbudit a budovat víru. A to víru živou, víru, která podporuje život! Proto se zastává všech, kterými druzí pohrdají a které vykořisťujeme. Nakonec svoje přezkoumávání dokončí, a přejde k pozitivní dikci: *Mluvte a jedněte jako ti, kdo jsou souzeni zákonem svobody. (...) Milosrdenství vítězí nad soudem.* Milosrdenství vítězí nad našimi soudy, předsudky a posudky. Žijte milosrdenství, ne odsouzení! K tomu jste povoláni. I ten důkladný sebezpyt je tu ke svobodě a lásce!

Pamatuje si ještě někdo tu první větu? Sama jsem se k ní musela vracet... *Bratří moji, jestliže věříte v Ježíše Krista, našeho Pána slávy, nesmíte dělat rozdíly mezi lidmi.*

To je slovo naděje, slovo zastání pro každého, kdo by byl jinak na okraji. Protože jestli tohle společenství uvěřilo v Ježíše Krista a svoji slávu odvozuje jen od něj, je tu každý doma, jako bratr a sestra.

Pak jsem tu žádaná, pak jsem tu upřímně vítaný,

i když patřím k jiné společenské třídě,

když jsem příliš ženská nebo když mám odpudivou nemoc,

když se nechám zatáhnout do špinavých kšeftů nebo cizí postele,

když jsem cizí nebo moji prarodiče urazili tvoji pratetu,
když věřím blbostem nebo se divně koukám,
když volím toho nebo onoho nebo jsem nudná,
když mám problém s hygienou nebo jen moc žvaním,
i když normálně nikoho ani nenapadne dát se se mnou do řeči...

Pak mě sám Ježíš se svou církví bere za ruku, zvedá mě a vede dál, pak jsem přijata mezi královské děti a mohu žít, mluvit a jednat podle zákona svobody – velkoryse, zodpovědně i svobodně.

Sám Kristus vyhlásil: *Vaše odměna bude hojná: budete syny Nejvyššího, neboť on je dobrý k nevděčným i zlým. Buďte milosrdní, jako je milosrdný váš Otec. Nesuďte, a nebudete souzeni; nezavrhujte, a nebudete zavrženi; odpouštějte, a bude vám odpuštěno. Dávejte, a bude vám dáno; dobrá míra, natlačená, natřesená, vrchovatá vám bude dána do klína. Neboť jakou měrou měříte, takovou Bůh naměří vám.*

Pak mohu žít, mluvit a jednat podle královského zákona lásky: upřímně a v celém svém životě milovaná a upřímně a celým svým životem milující. Amen.

PÍSEŇ: EZD 678 *Jeden Pán, jedna víra*

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Pane Bože, děkujeme Ti, že nás přijímáš. Děkujeme, že nás vedeš k otevřenosti i že se zastáváš těch, kterým bychom mohli ublížit.

Prosíme Tě, pomoz nám zapracovat na našich slabostech.

Pane Bože, prosíme Tě za všechny lidi, kteří v poslední době přišli poprvé do kostela. Prosíme, ať je církev umí oslovit a přijmout.

Ty, Pane, víš, že jsou lidé, které bychom ve dveřích kostela rádi viděli a chybí nám tu. Jsou z kruhů našich rodin a přátel. Někteří jsou nemocní nebo daleko, ale někteří se zlobí na církev, někteří na nás, někteří na tebe, některým je to fuk, někteří se bojí.

Prosíme Tě za ně, za uzdravení, za smíření, za náš i jejich zájem.

Prosíme, ať jsme pro druhé inspirací pro cestu k Tobě, prosíme, ať tam, kde to není v naší moci, přijde někdo jiný.

Prosíme Tě za všechny lidi, kteří trpí nezájmem druhých lidí, útlakem ze strany velkých firem, tvrdých režimů nebo vměšováním cizích armád. Prosíme za vzájemný respekt mezi kulturami a za férové podnikání.

Prosíme Pane i za ty, kterým popularita nebo moc přerostla přes hlavu, a za jejich blízké.

Prosíme za všechny, kteří žijí s následky zlého činu. Prosíme za ty, kterým někdo ublížil, i za ty, které trápí vina.

Pane náš, v tichu Ti svěřujeme své myšlenky.

Společně k Tobě voláme:

Otče náš...

POSLÁNÍ: 1 Te 5, 13b–22

Žijte mezi sebou v pokoji. Klademe vám na srdce, bratři, kárejte neukázněné, těšte malomyslné, ujímejte se slabých, se všemi mějte trpělivost. Hleďte, aby nikdo neoplácel zlým za zlé, ale vždycky usilujte o dobré mezi sebou a vůči všem. Stále se radujte, v modlitbách neustávejte. Za všech okolností děkujte, neboť to je vůle Boží v Kristu Ježíši pro vás. Plamen Ducha nezhášejte, prorockými dary nepohrdejte. Všecko zkoumejte, dobrého se držte, zlého se chraňte v každé podobě.

POŽEHNÁNÍ: 1 Te 5,23–24

Sám Bůh pokoje nechť vás cele posvětit a zachová vašeho ducha, duši i tělo bez úrazu a poskvrny do příchodu našeho Pána Ježíše Krista. Věrný je ten, který vás povolal; on to také učiní.

PÍSEŇ: EZ 394 Ó pojd'te všichni ke mně

BÝT BOŽÍM NÁSTROJEM

VSTUPNÍ SLOVO

Milý sbore – sestry, bratři, přátelé, vítám vás na dnešních bohoslužbách. Kéž nás Boží slovo a společenství Kristovy církve povzbudí na cestě křesťanské víry. Kéž dokážeme Pána upřímně chválit našimi ústy i celým způsobem života. Přeji Vám milost a pokoj od Boha, našeho Otce, a Pána Ježíše Krista. Amen.

INTROIT: Ž 84,5–6

Blaze těm, kdo bydlí ve tvém domě, mohou tě zde vždycky chválit. Blaze člověku, jenž sílu hledá v tobě, těm, kteří se vydávají na pouť.

PÍSEŇ: EZD 604 *Bud' sláva Bohu*

MODLITBA

Bože, náš Otče, žádná jiná výzva k putování není jako ta Tvá.

Zveš nás na cestu, abychom poznali pravdu o světě i lidech.

A když se rozhodneme hledat odpovědi především u Tebe, skutečně nám ji krok za krokem odhaluješ.

Zveš nás na cestu, abychom našli skutečnou harmonii a štěstí. A když začneme čerpat z Tvých pramenů, naše srdce nachází skutečný pokoj. A my pak víme, čí jsme, odkud a kam jdeme, jaké je naše místo ve světě.

Zveš nás na cestu, abychom se naučili milovat Tebe i naše bližní. A když tvou lásku hledáme, ty sám nás láskou naplňuješ. A pro nás pak už není tak těžké milovat Tebe ani lidi, které nám posíláš do cesty.

Zveš nás na cestu, abychom došli k branám Tvého království. A

když se necháme pozvat, bránu Tvého království nacházíme dokořán otevřenou. Kristus, Tvůj Vyvolený, nám ji otevřel a čeká nás u ní.

Bože, náš Otče, žádná jiná výzva k putování není jako Tvá. Dej, ať na Tvou cestu všichni vyrazíme. A pokud už po ní kráčíme, nedej nám zabloudit, prosíme.

Amen.

ČTENÍ PÍSMAT SVATÝCH: Mk 16,9–16

PÍSEŇ: S 327 *Temnou, divnou mlhou*

KÁZÁNÍ

Základ dnešního kázání je zapsán ve 2. listu Petrovu 1,1–8.

Všecko, čeho je třeba k zbožnému životu, darovala nám jeho božská moc. Bůh Bible je Bohem, který dává. Jeho blízkost a štědrost vůči lidskému pokolení vnímáme od prvních příběhů Bible. Do každého z lidí vkládá tajemství svého obrazu. Adamovi dává Evu a Evě Adama. Oběma dohromady svěřuje v důvěře posláním, aby moudře užívali a opečovávali jeho svět. I když se později věci lidskou vinou všelijak zamotají a zvrtnou, Bůh stále hledá nové cesty a způsoby, jak člověka obdarovat, aby žil radostně a plně.

Všecko, čeho je třeba k zbožnému životu, darovala nám jeho božská moc, když jsme poznali toho, který nás povolal vlastní slávou a mocnými činy. V příběhu Ježíše Krista se Boží láska zhmotnila a projevila zcela nečekaným způsobem. Bůh se nám v jeho příběhu osobně přiblížil a představil. Ježíš uzdravoval těla i duše. O Bohu vyprávěl a učil zcela nečekaným a svěžím způsobem. Šokujícím způsobem – svou vlastní sebeobětí a následným zmrtvýchvstáním – nám vydobyl odpuštění a nezvratnou naději. Proto jsou evangelia, vyprávění o Ježíšovi, jádrem Nového zákona a hlavní inspirací křesťanské víry až dodnes.

Tím nám daroval vzácná a převeliká zaslíbení. Všechno, co potřebujeme k plnému a radostnému životu, nám bylo darováno. Nejde přece jen o svět a světlo, vzduch a vodu, jídlo a pití... Jde také o duchovní rozměr života, o napojení na Boha, o víru a zbožnost. Abychom měli opravdu „všechno“, a to i v této oblasti, dostali jsme Boží zaslíbení. Boží sliby nejsou chyby, ale je to svět zázraků, v němž můžeme žít. Všechny platí a všechny můžeme vztáhnout i na sebe. Jsme tak přímo královsky vybaveni pro život, protože Boží realita vítězně poznamenává naši realitu.

Zřejmě nic zřejmě nezhmotňuje Boží ujištění a sliby lépe než dary křtu a večeře Páně. Markovo evangelium nejprve vypráví, jak Ježíš před cestou kříže a vzkříšení láme chléb a rozlévá víno. Zve nás k novému exodu, k vyjití z otroctví viny a smrti. Vyvádí nás do světla svého odpuštění a nabízí účast na svém vítězství nad smrtí. Každý, kdo u večeře Páně přijímá chléb života a kalich spásy, může si být jistý, že Ježíšův příběh se odehrál s dosahem i pro jeho život.

A když Ježíš se o pár týdnů později loučí se svými prvními učedníky, klade jim na srdce aby kázali evangelium, totiž vyprávěli jeho příběh. A aby křtili ty, kdo tomu příběhu uvěří. Kdo se k němu budou chtít přidat. Takovým lidem, kteří tomu příběhu uvěří a v přijetí křtu se k němu osobně přidají, slibuje Ježíš „spásu“, totiž jistotu příslušnosti k Bohu, plný život zde na zemi i jeho pozdější pokračování v Božím království. Každý pokřtěný si může být jistý, že jeho příběh bude mít dobrý konec, i když některé životní scény občas poplete nebo pokazí.

Zřejmě nic není v našem životě důležitější než být nějak někde pevně zakotven, a cítit se díky tomu bezpečně a jistě. Kdo ve víře přijal křest a přijímá dary večeře Páně, dostal a dostává Boží dary odpuštění, zakotvení, bezpečí a ujištění. Patříme k sobě, vzkazuje nám samotný Bůh, ty jsi můj a já jsem tvůj. Očišťuji tě od vin a hříchů. Od těch, které jsi vykonal a dokonce i od těch, které teprve uděláš. Nikdy tě neopustím a nikdy se tě nezřeknu. Budu s tebou ve tvém životě i ve smrti, abych tě skrze ni provedl k novému životu.

Jsi pokřtěn a přijímáš dary Kristovy večeře? Pokud ano, vždy znovu si připomínej, co znamenají. Pokud ne, přijmi nové pozvání a nový vzkaz z Boží strany: Nedožrál tvůj čas právě nyní?

Ale to zdaleka není všechno. Když nám Pán Bůh z bezpodmínečné lásky dává staví na pevný základ, je to jen začátek. Bůh nás chce dále proměnit. V hluboké jistotě vděč-

nosti za přemíru Božích krásných darů pro naše těla i duše jsme pak zváni k vnitřnímu růstu a zrání víry: *Vynaložte všecku snahu na to, abyste ke své víře připojili ctnost, k ctnosti poznání, k poznání zdrženlivost, ke zdrženlivosti trpělivost, k trpělivosti zbožnost, ke zbožnosti bratrskou náklonnost a k bratrské náklonnosti lásku.*

Nebyli jsme stvořeni a vysazeni do tohoto světa pro nic menšího než proto, abychom se stávali podobnými Kristu. Plnými, zralými, šťavnatými lidmi podle Kristova vzoru. Bible přirovnává na jiných místech tento duchovní růst k semínku, které roste, k buďdově, která se staví nebo k dítěti, které dospívá.

Jak se to dělá, abych ve víře „zrál“? Začíná to tím, že se pravidelně vystavuji Božímu slovu a působení, na bohoslužbách i při osobním čtení Bible a modlitbě. Pokračuje to mými rozhodnutími, které nečiníme jen podle míry pohodlí, které mi přinesou. Ve společenství církve se navzájem obrušujeme tím, jak jsme různí, a přece hledáme společnou cestu. Božími zahradnickými nůžkami nechávám ze svého života postupně prořezat to, co je plané. Je to dlouhý a pomalý proces růstu, ale stojí za to.

Roste a prohlubuje se tvoje důvěra v Boha? Pokud ano, odměnu už máš. Prohlubující se vědomí a vnímání Božího laskavého doprovázení ve všech oblastech tvého života. Pokud ne, co bys měl udělat, aby bouřné poryvy či občasné sucho jednou nevyvrátily strom tvé víry?

Ani to ovšem ještě není cílem Božího působení na nás a v nás. Dovršením Boží práce na nás je že, opět cituji z Petrovy epištoly *nezůstaneme v poznání našeho Pána Ježíše Krista nečinní a bez ovoce.*

Pokud přijímáme Boží dary odpuštění a zakotvení, jak je oznamuje vyprávění Kristova příběhu a zhmotňují svátosti, a pokud na cestě víry prospíváme a zrajeme, máme v této síle nakonec náš svět učinit lepším. Přinést do něho dobré ovoce.

Sami sebe, svá těla i své duše, máme vzít a učinit z nich nástroje své lásky. *Učiň mne, Pane, nástrojem, ať zářím, ať zářím tvým pokojem*, zpívá se v jedné známé křesťanské písni. Cokoli máš a umíš, vezmi a dej to do služby Bohu a svým bližním, totiž lidem, které ti Pán Bůh pošle do cesty. Aby se svět stal lepším, aspoň trochu podobnějším tomu, co Bůh zamýšlel od začátku a co jednou svou mocí naplní v budoucnosti.

Umíš hrát a zpívat? Hrej a zpívej Pánu Bohu i lidem pro radost či inspiraci! Naplňuje tě tvá víra jistotou, láskou a radostí? Jistě najdeš způsob, jak ji sdílet a nabídnout

dalším lidem! Dotýká se tě bolest a strádání chudých, nemocných a zoufalých? Tak jim uvař polévku, sbírej pro ně šaty, modli se za ně a povzbuzuj je! Štve tě, jak se v naší společnosti mnozí pomlouvají, nenávidí a rozeštvávají? Zachovej klid, naslouchej bez předsudků všem, buď mírný a nespěchej s odsudky... Umíš účtovat, dělat ekonomické analýzy, programovat, léčit, opečovávat nejstarší a nemocné? Dělej to, jak nejlíp umíš! V podstatě cokoli, co umíme, lze dát Pánu Bohu do služby. Společnými jmenovateli jsou pak láska, radost, pokoj, trpělivost a laskavost, tichost a sebeovládání, dary Ducha svatého, jak se o nich píše v Bibli zase jinde.

Z druhé Petrovy epištoly jsme vyčetli, jak nás Bůh ve své lásce a štědrosti chce provázet k radostnému a plodnému životu. Prostřednictvím svých svátostí křtu a večeře Páně nám poskytuje zakotvení, jasný pocit přináležitosti a lásky k němu, jistotu a oporu. Dále nám poskytuje podněty pro růst a zrání, abychom se mohli stávat lidmi podle jeho plánů, podle míry Kristovy plnosti. Abychom naplnili potenciál, který do nás vložil. A nakonec se těší na naše dobré ovoce, které přineseme do životů svých blízkých i společnosti, ve které žijeme. Aby mu prostě z našich životů, doslova i symbolicky zněla hezká píseň.

Náš Pane, prosíme, učiň z nás zakotvené, zralé a užitečné křesťany. Amen.

PÍSEŇ: EZ 367 *Studně nepřevážená*

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Pane Bože, dej, ať jako Tvůj křesťanský sbor a jako Tvoje církev věrně plníme tvé poslání.

Těm, kdo nevěří, ať dáme šanci přijmout víru v Tebe i křest. Ti, kdo už tvůj dar přijali, ať prohlubují svůj duchovní život. Ti, kdo čerpají z Tvých pramenů, ať si najdou způsob, jak pomáhat ve sboru i ve společnosti.

Uč nás odpouštět i o odpuštění prosit. Kde je to jen trochu možné, ať ve vztazích usilujeme o pokoj a harmonii.

Prosíme za naše nemocné a ztrápené. Ať nejsou na svou bolest sami, ať prožijí tvé laskavé doprovázení. Uzdrav je, prosíme.

Dej, ať se v naší společnosti prosazuje právo, neúplatnost i soucit a

vstřícnost. Inspiruj k tomu politiky, soudce, novináře, ale i nás,
obyčejné věřící, faráře, učitele.

Jako rodina tvých dětí se modlíme společně:

Otče náš...

POSLÁNÍ: Př 3,5-7

*Důvěřuj Hospodinu celým srdcem, na svoji rozumnost nespolehej. Poznávej ho na
všech svých cestách, on sám napřímí tvé stezky. Nebud' moudrý sám u sebe, boj se
Hospodina, od zlého se odvrát'.*

POŽEHNÁNÍ: Ž 67,2-3

Kéž je nám Bůh milostiv a dá nám požehnání, kéž nad námi rozjasní svou tvář! Ať je známa na zemi tvá cesta, mezi všemi pronárody tvoje spása!

PÍSEŇ: EZ 200 *V tvé síle, Pane Bože můj*

KRÁLOVSTVÍ Z JINÉHO SVĚTA

INTROIT: Ž 145,13–18

Tvoje království je království všech věků, tvoje vláda přečká všechna pokolení. Ve všech svých slovech je Hospodin věrný, je svatý ve všech svých skutcích. Hospodin podpírá všechny klesající a všechny sehnuté napřimuje. Oči všech s nadějí vzhlížejí k tobě a ty jim v pravý čas dáváš pokrm, otvíráš svou ruku a ve své přízni sytíš všechno, co žije. Hospodin je spravedlivý ve všech svých cestách, milosrdný ve všech svých skutcích. Hospodin je blízko všem, kteří volají k němu, všem, kdo ho volají opravdově.

PÍSEŇ: EZD 637 Díky Bohu vzdejme

MODLITBA

Pane Bože,

děkujeme za nový den. Dochoval jsi nás k dnešnímu jitru, jsme zpívali. Jako bychom žili v náruči u Tebe. Je to hezká představa. Někdy nám ale připadáš vzdálený, Pane Bože. Děkujeme za různá ujišťování a připomínání, že nejsi daleko. Spíš my se zapomínáme. Děkujeme za neděli, za možnost si víc uvědomit svou víru. Upřít oči nahoru, k nebi, k Tobě. Od Tebe přichází v pravý čas, čeho je nám třeba k životu. Za dnešní neděli prosíme, požehnej ji.

Děkujeme za nový den. Děkujeme za čas. Minuty, hodiny, dny, roky. Ubíhají. Nebo jinak – jsou nám dány, přidány. Myslíme na hodiny nebo dny, které protekly mezi prsty, prázdné. Odpusť, že jsme je nenaplnili láskou. Prosíme, přidej nám k dalším dnům své požehnání. Pomož, ať jsou to dny naplněné dobrem, pokojem, smyslem.

Amen.

ČTENÍ PÍSMÁ SVATÉHO: Rút 1,8-18

PÍSEŇ: S 120 *Jednou budem dál*

KÁZÁNÍ

Základ dnešního kázání nalezneme v Lukášově evangeliu 9,57-62.

Boží království. Ježíš se snaží popsat něco nepopsatelného. Totálně odlišného od naší běžné zkušenosti. Z jiného světa. *Totaliter aliter*. Boží království.

Nestarejte se, co budete jíst. Nebudete mít střechu nad hlavou. Nejsou důležité tradiční lidské vazby a opory, na které se spoléháte. Při vaší práci nejde o vaše schopnosti, um, materiální vybavení ani vzdělání, background.

Před vámi je Boží království, chce vás do sebe vtáhnout, prodchnout vás úplně. Jako je to v písni *Mne zajmi, Pane můj*.

Tak nějak rozumím tomu, proč se tu po člověku chce něco tak absurdního, aby nepohřbil svoje rodiče. Říká to Ježíš v židovském prostředí, kde jde o znesvěčující zločin. Podle Talmudu pohřeb rodičů člověka osvobozuje i od povinného studia Tóry a všech požadavků přikázání. Jak může Ježíš chtít něco takového?

Ten první člověk přišel za Ježíšem sám s nabídkou: „Budu tě následovat, kamkoli půjdeš.“ Odvážný muž. Nebo odvážná žena. „Budu tě následovat, kamkoli půjdeš“ neznamena „budu docházet do tvého vzdělávacího centra“ (J. Mrázek). Následovat – příštích několik let budu s tebou na cestách, které většinou nebudou široké a úspěšné.

Podobnými slovy vyjádřila své rozhodnutí následovat a doprovázet moábská žena Rút, když se připojila k Noemi. Odešla s ní do ciziny, do neznáma, do nejistoty. Opustila svou rodnou zemi, rodinu, kam by se bývala mohla jako mladá vdova vrátit a začít nový život ve známém prostředí. Ale řekla Noemi: „Kamkoli půjdeš, půjdu, kdekoli zůstaneš, zůstanu.“

Ježíš tomu odvážnému řekne něco jako: „Skvělé! Jenom tě chci, človče, předem upozornit, do čeho jdeš. Jsem bezdomovec. Nemám zázemí, které většina lidí považuje za potřebné k slušnému životu. Nikam nepatřím. Jsem odkázán na milosrdenství lidí,

na pomoc druhých. Nic si nekoupím, nezaplatím. Tomu, kdo mi pomůže, řeknu upřímně a vážně: Pán Bůh zaplať. Takže: pojd', ale nebude to snadné.“

Toho druhého člověka Ježíš oslovil sám: Následuj mne! Proč se Ježíš obrátil právě na tohoto muže (či ženu)? Ví, že mu právě zemřel otec? Když nás Ježíš chce oslovit, když je potřeba se rozhodnout pro něco závažného, není nějaká vhodnější chvíle? Nemůže to počkat?

Ten muž říká: „Dovol mi, Pane...“ On už to pozvání přijal. Počítá s ním. Jen ještě musí vykonat svou lidskou i náboženskou povinnost. Pohřbít otce. Uzavřít kapitolu. Ale právě tohle Ježíš dovolit nechce. To, k čemu tě volám, je něco tak zásadně odlišného, že to nesnese odkladu, ve službě Božímu království musíš být naplno a teď.

Co to znamená? Moc si s tím nevím rady. Vnímám to opravdu jako obraz (podobnost) toho „totálně jiného“. Nesrovnatelného, nesouměřitelného. Boží království je jako... třeba ten příběh o perle, kdy onen člověk jde a prodá úplně všechno, aby měl tu perlu...

Ten třetí následovník. Potřebuje se nejdříve rozloučit se svou rodinou. Říct sbohem. Možná taky se pokusit lidskými slovy vysvětlit, proč a kam odchází. Vztít si něco na cestu. Buchty od maminky. Dobré boty. Fotku z dětství. Dopis od své první lásky. Diplom ze školy.

Kdo položí ruku na pluh a ohlíží se zpět, není způsobilý pro království Boží, zní opět drsný Ježíšův verdikt. Když se orá pluhem (ale i traktorem), člověk se dívá dopředu. Nemůžete (prý) udělat rovnou brázdu, když se nedíváte před sebe. Cesta dopředu, práce pro Boží království se bude dařit s Boží pomocí, z Božího požehnání. Váš „pluh“ vám nepomůže. Pluh je obrazem mých schopností, umu, snahy, vzdělání, původu. Jako by Ježíš říkal: „Na tomhle to nestojí, o to nejde, já tě ke službě zmocním sám.“

Připomíná to křest. O křtu se někdy mluví jako o smrti. Umírá ten starý člověk (při křtu ponořením je to ještě více vyjádřeno jako jeho „utopení“) a rodí se (povstává, vystupuje z vody) člověk nový. Totálně nové, jiné, Boží. Nepopsatelné, nevysvětlitelné.

Totaliter aliter. Tento výraz pochází ze středověkého vyprávění o dvou mniších, kteří si barvitě představovali, jaké to bude v ráji. Domluvili se, že ten, který jako první

zemře, dá tomu druhému vědět, jaké to tam je. Zda je to „taliter“ - podobné našim představám, nebo „aliter“ - jiné. Když jeden z nich zemřel, zjevil se tomu druhému ve snu a pravil jen dvě slova: „Totaliter aliter!“ Úplně jiné. Tento výraz pak používají teologové jako pokus vystihnout (nebo spíš přijmout nevystižitelnost) naprostou odlišnost, neuchopitelnost Boha.

V dnešním textu Ježíš svými reakcemi sděluje něco podobného: v záři či ve stínu Božího království všechno ostatní bledne.

Co s tím? Jak tomu rozumět? Chronologicky pár příkladů těch radikálních kroků.

Abraham. Bůh ho zavolal a přivedl do nové země. Moábská Rút opustila svou zemi a následovala svou tchyni Noemi do neznáma. Přijala její zemi, lid, víru, Boha.

V příběhu o Marii a Martě řekne Ježíš, že Marie volila správně, vybrala si to, oč nepřijde. Ježíš, který naznačuje, jak radikální požadavek následování má, tuší, jak skončí jeho pozemská cesta. Cesta mnoha dalších křesťanů skončila na kříži, v plamenech nebo ve lví jámě.

Hus v Kostnici řekl: „Neodvolám.“ Měl strach, že by se stal lhářem před tváří Páně, urazil své svědomí a pohoršil zástupy, jimž kázal.

J.A. Komenský „v sedmdesátém sedmém roce svého věku předkládá světu k úvaze“ to „jedno nezbytné“. Kniha *Unum necessarium* končí slovy:

Souhrn té nejvyšší moudrosti je:

1. Nezatěžuj se ničím, co není k životu potřeba, nýbrž spokoj se s několika málo věcmi sloužícími k pohodlí, a chval Boha.

2. Jestli ty, které skýtají pohodlí, chybí, spokoj se pouze s potřebnými.

3. Jestliže přijdeš i o ně, snaž se zachovat sebe sama.

4. Nemůžeš-li ani sama sebe zachovat, zřekni se raději sebe, jen abys Boha neztratil.

Milada Horáková v posledním dopise před popravou psala: „Ptáci už se probouzejí – začíná svítat. Jdu s hlavou vztyčenou – musí se umět i prohrát.“

Tito a mnozí další se nechali zajmout silou odjinud, z *ne-lidské* strany. Přišli o do-

mov, přátele, rodinu, zemi, někdy i život. Nejednali (jen) ze svých sil.

Pane Bože, nebýváme si moc jistí, k čemu nás zveš a voláš. Prosíme, dávej nám to poznat, dej odvahu slyšet, poslechnout, následovat. Amen.

PÍSEŇ: EZD 678 *Jeden Pán, jedna víra*

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Pane Bože, dost radikálně volal Ježíš své učedníky za sebou a skoro se zdálo, že je volá pryč ze světa, pryč od každodenních starostí, pryč od lidí.

Tušíme ale, že on je nechtěl oddělit od světa. Tušíme, že ani my nemáme žít mimo svět a jeho starosti. I proto se spojujeme k přímluvám.

Za ty, kdo jsou nám vzdálení, nerozumíme si, nedaří se nám najít společnou řeč a cestu.

Za vztahy v rodinách, mezi partnery, mezi generacemi, ve sboru.

Za děti na prázdninách, za naše dovolené, cestování, tábory. Prosíme o ochranu, prosíme o odpočinek.

Za porozumění, k čemu nás voláš, co je ta naše cesta.

Za křesťany ve světě, ve společnosti, prosíme, abychom byli svědky naděje.

Za pronásledované, šikanované, různými způsoby přitlačené ke zdi, za lidi bez šancí, bez budoucnosti – Pane Ježíši, Ty jsi byl bez domova, bez zázemí.

Pane, smiluj se.

A voláme k Tobě ještě společně jako Tvůj lid:

Otče náš...

POSLÁNÍ: Mt 6,31–34

Nemějte starost a neříkejte: co budeme jíst? Co budeme pít? Co si budeme oblékat? Po tom všem se shánějí pohané. Váš nebeský Otec přece ví, že to všechno potřebujete. Hledejte především jeho království a spravedlnost, a všechno ostatní vám bude přidáno. Nedělejte si tedy starosti o zítřek; zítřek bude mít své starosti. Každý den má dost na svém trápení.

POŽEHNÁNÍ: Joz 1,9

Neměj strach a neděs se, neboť Hospodin, tvůj Bůh, bude s tebou všude, kam půjdeš.

PÍSEŇ: EZ 259 Navštiv nás, Kriste žádoucí

Soud a Opuštění

INTROIT: Ž 32,1–6a

Blaze tomu, z něhož je nevěrnost sňata, jehož hřích je přikryt. Blaze člověku, jemuž Hospodin nepravost nepočítá, v jehož duchu není záludnosti. Mlčel jsem a moje kosti chřadly, celé dny jsem pronaříkal. Ve dne v noci na mně těžce ležela tvá ruka, vysychal mně morek jako v letním žáru. Svůj hřích jsem před tebou přiznal, svoji nepravost jsem nezakrýval, řekl jsem: „Vyznám se Hospodinu ze své nevěrnosti.“ A ty jsi ze mne sňal nepravost, hřích můj. Proto ať se každý věrný k tobě modlí v čas, kdy lze tě ještě nalézt.

PÍSEŇ: EZ 32 *Blahoslavený, komu odpuštěno*

MODLITBA

Hospodine, věčný a spravedlivý Bože a v Pánu Ježíši Kristu náš miloslivý, nebeský Otče, děkujeme, že jsme mohli shromáždit, abychom Tě společně vzývali, slyšeli potěšení a napomenutí z Tvého Slova. Co jsme Hospodine my lidé před Tebou? Kolik tvrdosti, přetvářky je před Tebou v našich myšlenkách a slovech i činech. A proto je mezi námi zde a po vší zemi tolik zmatků, utrpení a bolesti. Avšak nad tím vším je nám otevřeno Tvé otcovské srdce a Tvá ruka zůstává silná, aby nás držela, vedla a vysvobozovala. Ty nám odpouštíš a žádného z nás nezavrhuješ. Všem nám jsi blízko a všechny zveš k sobě. Dej, abychom o tom všem v této neděli byli znovu ujištěni. Přijmi naše zpěvy, modlitby, kázání a naslouchání, abychom tu nebyli nadarmo a abys byl oslaven Ty sám, a my abychom byli probuzeni a osvětleni a posíleni k činění Tvé vůle. Odpusť nám naše hříchy a viny pro Pána Ježíše Krista. Tobě Bože Otče, Synu i Duchu svatý, Tobě patří všechny sláva, čest a moc.

Amen.

ČTENÍ PÍSMÁ SVATÉHO: 2 S 12,1–14

PÍSEŇ: EZ 366 *Zavítej k nám, Duchu svatý*

KÁZÁNÍ

Základ dnešního kázání je zapsán v 2. knize Samuelově 12,13–14.

Cože se to stalo? David, král podle Božího srdce, zhřešil. Povolil své žádostivosti a nakupil provinění na provinění: vzal ženu, patřící jeho služebníku, Chetejci Urijášovi a jej samého poslal na smrt, aby přestoupení zůstalo utajeno. A téměř se to podařilo. Všechno králi prošlo. Nikdo se mu nepostavil do cesty. Kdo by se také pozastavoval nad takovým činem! Kdo by se odvážil králi něco vytknout!

Mocní mají jiná měřítká než lidé obyčejní. Ti mají jinou svobodu, protože mají jiné možnosti! U nich se to tak asi nebere. Ale Pánu Bohu se to nelíbilo. A tak to všechno vyšlo najevo.

A když si potom Izraelci o Davidovi vypravovali, když na něj vzpomínali, vyprávěli si také o jeho provinění. Nezatajili je, i když to byl stín na králi, který se jim stal měřítkem pro všechny krále ostatní (srov. 1 Kr 15,5). Pravda je nad zálibu. Pán Bůh má i na krále, i na svého vyvoleného své měřítko. Přísnější, než na ostatní. Komu bylo mnoho dáno, od toho bude také mnoho požadováno. Ani David se před Hospodinem nemůže schovat za svou vznešenost a důstojnost. Byl to král podle Božího srdce, spočinul na něm Duch Hospodinův, a proto je pod přísnější kontrolou, než kdokoli jiný.

Ale tu jde o víc, než o jedno provinění krále Davida, než o skvrnu na jeho životě. Tu jde o *typický příklad*, z něhož se smíme učit mnoha věcem. Je to nejen varování před žádostivostí, před náruživostí, z níž vyrůstá provinění. Všimli jste si, jak se to provinění šíří jako lavina? Jak žádostivost plodí další a další provinění? Jako by to byla řetězová reakce zla, kterou rozpoutáme, či pomáháme rozpoutat, či do níž jsme zapleteni, či strženi a která zasahuje hlouběji a hlouběji (žádostivost – cizoložství – lest – zabití). Kdo dohlédne, kde by ten řetěz hříchu skončil, kam by až zasáhl, kdyby se mu někdo nepostavil, kdyby jej někdo nepřerval?

Pán Bůh do toho zasáhne. Poslal Davidovi proroka (kazatele) Nátana, aby mu oznámil Boží stanovisko a řešení. Neoznámí mu je jako příkaz či zákaz, ale formou podobenství.

Ale to se přece Davida a jeho provinění vůbec netýká! Mluví o bohatém muži, který

svému chudému bližnímu sebral jeho jedinou ovečku, aby ji připravil pro svého hosta. Vůbec se tu nemluví o Davidovi, o cizoložství, o vraždě. Tohle se Davida vůbec netýká! A David to také tak poslouchá a tak rozsoudí. A teprve pak se dozví: *Ten muž jsi ty!* (2 S 12,7). Ačkoli tam David vůbec nebyl jmenován, ačkoli nebylo zmíněno jeho provinění, týká se to Davida, na něj to míří. Pán Bůh na něj myslí, jeho provinění zná, soudí a odsuzuje.

Takhle Pán Bůh mluví i nám do života, do radostí a bolestí, do našeho provinění. Že se tam nemluví o nás? O našem provinění? O naší zradě? O našem selhání? O našich otázkách a o našem trápení? Setkáme se tam s lidmi, kteří žili dávno před námi, měli své otázky a své starosti, o našich neměli ani tušení. Jak nám mohou pomoci? Mnohokrát jsme už Písmo četli, mnoho snad známe podrobně a jsou to pro nás stále jakoby hlasy ze světa dávno už zašlého, z dob nenávratně minulých. A nestalo se vám, že se náhle v těch postavách poznáte, že tam spatříte jako v zrcadle sami sebe, že nám z těch svědectví zazní neobvyklý hlas, který nám nedá pokoj, který se dobývá do srdce a do života, jemuž nemůže uniknout? A pak už to není hlas lidí dávno minulých, ale Slovo, jímž se Pán Bůh sám dobývá do našeho srdce a do našeho života. Slovo, jež nám přináší, zjevuje Boží hledisko, Boží stanovisko a Boží řešení. Porozumíme: „Já jsem ten muž!“ O mě se tu jedná. O mě Pánu Bohu jde. Za mnou Pán Bůh jde, mne volá, kritizuje, potěšuje, posiluje, na mě myslí. Neozvalo se tam mé jméno, ale přesto vím: na mne Pán Bůh myslí, ke mně to mluví. Okusili jsme tuhle moc Slova, již jsme nemohli uhnout? Uslyšeli jsme je v kázání? Neuhnuli jsme? Nezatvrdili jsme se? Nerozhněvali jsme se? Takhle k nám mluví Pán Bůh. Takhle se s námi setkává. Takhle se i nám „stává“ Slovo Boží.

Tak je David zasažen Slovem a není úniku. Mohl by protestovat, mohl by Nátana vykázat nebo umlčet, ale tím by se nic nevyřešilo. Hřích by zůstal, vina by zůstala, řetěz zla by pokračoval a drtil dál a dál. Slovo právě chce tento řetěz zastavit a přervat. David se pozná. Teprve ze Slova (!) pozná, co to rozpoutal. Uvedl do pohybu lavinu, která ohrožuje mnohé kolem, zasahuje další a další. Hřích, spáchaný králem, ohrožuje celý lid. Hřích, provinění není naše soukromá věc, do níž nikomu nic není, která nikoho neohrožuje a nikomu tedy nevádí. Hřích má své následky. David zabil Chetejce Urijáše, dal jej zabít a vzal si jeho ženu: *Nyní se už nikdy nevyhne meč tvému domu, protože jsi mnou pohrdl a vzal jsi Chetejci Urijášovi ženu, aby ti byla manželkou. Toto praví Hospodin: Hle já způsobím, aby proti tobě povstalo zlo z tvého domu. Před tvý-*

ma očima vezmu tvé ženy a dám je tomu, kdo je ti blízký; ten bude s tvými ženami spát za bílého dne. A ačkoli tys to spáchal tajně, já tuto věc učiním před celým Izraelem, a to za dne (2 S 12,10-12). Spáchaný hřích ohrožuje Davida i jeho dům. Vyrostel, co zasel (Gal 6,7). Co člověk rozsívá, to bude i sklízet, je přísná zásada a neúprosné pravidlo, jež má jen málo výjimek. Hřích otravuje ovzduší a zasahuje nepředstavitelně daleko a dlouho. Hned další kapitola bude mluvit o tom zlém, jež se usadilo v Davidově domě. Amon učinil násilí své nevlastní sestře Támar a Abšalóm, její vlastní bratr, jež potom zabil. Davidův dům bude nadlouho, ne-li natrvalo poznamenán tím zlým, jež David rozpoutal. Hřích má následky. Nelze jej brát na lehkou váhu. Lehkomyšlnost a povrchnost se určitě nevyplatí. Setkání s Bohem odhaluje celou propast hříchu. Ukazuje hrozné následky, které hřích s sebou nese. Setkání s Bohem je *soud nad hříchem*. Nic nezůstává utajeno. I nejskrytější věci vyjdou najevo. Setkání s Bohem, setkání s jeho Slovem je *otřesné*. Sekera je přiložen až ke kořeni stromů (Mt 3,10). Výhled naděje je úplně znemožněn. Optimismus je docela potlačen. Vždyť odplata za hřích je smrt (Ř 6,23). Zbývá ještě něco? Lze něco dělat?

Setkání s Bohem, setkání s jeho Slovem je *požehnaně otřesné*. Odhaluje naše provinění, protože nás z něho chce vytrhnout, protože nás chce osvobodit a zachránit před smrtí.

Jak na setkání se Slovem soudícím odpovědět? *Zhřešil jsem proti Hospodinu*, vyznává David (2 S 12,13a). Vyznání hříchu je veliká věc. Kdo se ho odváží, vyhlíží po dobré cestě. Vyznání hříchu je vlastně první krok po dobré cestě k naději. Kdo se odváží hřích vyznat, dostává se z jeho pout. Poznaný a vyznaný hřích ztrácí nad námi svou moc i svou svůdnost, podmanivost a neodolatelnost. Ne ovšem vyznání všeobecné hříšnosti, ale vyznání vlastního provinění.

Ne vyznání jen ústy a ze zvyku či z donucení, ale vyznání srdcem a z nezbytnosti. Vyznání po zasažení Slovem.

A Boží odpověď na Davidovo vyznání? Nátan řekl Davidovi: *Týž Hospodin hřích z tebe sňal. Nezemřeš* (2 S 12,13b). Tedy: odpuštění, záchrana, nová možnost žít. Pán Bůh, který otrásá svědomí, je týž, který je odpuštěním upokojuje. Jen on může zneklidněné svědomí upokojit, nikdo a nic jiného. Jen odpuštění vede k pokoji. Ale odpuštění není laciné. Stojí smrt Davidova syna. Taková je Boží spravedlnost: smrti syna poznamenaný otec žije z odpuštění, aby mu zhořkl každý hřích a každá myšlenka na hřích. Aby mohl žít hříšník, umírá nevinný. Proto byly (ve SZ) předeepsány

oběti, aby bylo všem patrné: žijeme z utrpení a ze smrti jiného.

Kdyby Pán Bůh nebyl tak „nespravedlivý“, nikdo by neobstál. Proto za Davida umírá jeho syn, aby David mohl žít. Smrt syna je mu znamením, důkazem, jistotou odpuštění.

To je ta strašná cena naděje, kterou platí Bůh sám: „Davidův syn“ v plnosti času umírá za hřích otců i synů. Ježíš Kristus, který na sobě nese i Davidův hřích, umírá, aby mohli žít ti, kteří zhřešili. Jeho smrtí jsme poznamenáni. Z jeho smrti žijeme. Jeho smrt je cena za náš hřích. Setkání s Bohem je setkání s jeho Slovem, které nemilosrdně odhaluje náš hřích, abychom hledali odpuštění a pokoj. Setkání s Bohem, setkání s jeho Slovem znepokojuje, protože i nás chce poznamenat odpuštěním. I nám chce ukázat, kde je smíme hledat: Davidův syn – Ježíš Kristus – byl vydán na smrt pro naše přestoupení a vzkříšen pro naše ospravedlnění (Ř 4,25). *Neboť Bůh tak miloval svět, že dal svého jediného Syna, aby žádný, kdo v něho věří, nezahynul, ale měl život věčný. Amen.*

PÍSEŇ: EZ 494 *Ježíši, slávo nejvyšší*

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

POSLÁNÍ: 1 J 1,8–2,2

Říkáme-li, že jsme bez hříchu, klameme sami sebe a pravda v nás není. Jestliže doznáme své hříchy, on je tak věrný a spravedlivý, že nám hříchy odpouští a očišťuje nás od každé nepravosti. Říkáme-li, že jsme nezhřešili, děláme z něho lháře a jeho slovo v nás není. Toto vám píšu, děti moje, abyste nehřešili. Avšak zhřeší-li kdo, máme u Otce přímluvce, Ježíše Krista spravedlivého. On je smírnou obětí za naše hříchy, a nejenom za naše, ale za hříchy celého světa.

POŽEHNÁNÍ

Hospodin tě požehná a ochrání tě. Hospodin rozjasní nad tebou svou tvář a bude ti milostiv. Hospodin obrátí k tobě svou tvář a obdaří tě pokojem. Amen.

PÍSEŇ: EZ 322 *Ó, Beránku nevinný*

BOŽÍ ZAVOLÁNÍ

VSTUPNÍ SLOVO

Milé sestry, milí bratři, vítám Vás k Božímu slovu a zdravím Vás apoštolským pozdravem: Milost vám a pokoj od Boha Otce našeho a Pána Ježíše Krista.

INTROIT: Ž 40, 1–4

Všechnu naději jsem složil v Hospodina. On se ke mně sklonil, slyšel mě, když o pomoc jsem volal. Vytáhl mě z jámy zmaru, z tůně bahna, postavil mé nohy na skálu, dopřál mi bezpečně kráčet a do úst mi vložil novou píseň, chvalozpěv našemu Bohu. Uvidí to mnozí a pojme je bázeň, budou doufat v Hospodina.

PÍSEŇ: 143 Ó Pane hojný v smilování

MODLITBA

Dobrý Bože, náš Pane, věříme, že nás slyšíš a podle své dobré vůle nás vyslýcháš. Děkujeme Ti za dnešní ráno. Slyšel jsi naše povzdechnutí, nevstávalo se každému z nás radostně. Někoho již bolí záda a klouby, jinému pláče zraněná duše, další je v sevření životních problémů, jiný Ti nerozumí a trápí ho to. Děkujeme za to, že jsme dne zaslechli a přijali pozvání k bohoslužbám nebo jen pozvání k přečtení tohoto kázání. Stali jsme se tak viditelnými svědky a příjemci Tvé lásky a Tvého milosrdenství. Prosíme, svým svatým Duchem nás nyní soustřed' ke slyšení Tvého slova, k přemýšlení o něm a k jeho přijetí. Tobě trojjedinému, Bože Otče, Synu i Duchu svatý, buď' vzdána naše čest a chvála nyní i na věky.

Amen.

ČTENÍ PÍSMÁ SVATÉHO: J 1, 35-42

PÍSEŇ: 604 EZD *Bud' sláva Bohu chvála Otcí*

KÁZÁNÍ

Základ dnešního kázání je zapsán v 1. knize Samuelově 3, 1-10 + 19.

Milé sestry, milí bratři,

Hospodinovo slovo bylo vzácné, prorocké vidění nebylo časté. Těžká doba Božího mlčení. A to je zajímavé. Vždyť všechno je, jak má být. Svatyně je na svém místě, konají se řádně bohoslužby, do chrámu chodí zbožní lidé, kněz Élí dělá, co může, přišel nový mladý muž Samuel, kněžský mládenec. To to teď teprve bude dobře fungovat. A ono ne. Něco se děje, něco zabraňuje Božímu slovu proniknout k uším a srdcím, něco zavírá prorocké vidění budoucnosti. Podívejme se spolu pod pokličku toho dění. Sledujme, co bylo, co té situaci předcházelo, co je, jak situace vypadá aktuálně, a co se musí stát, aby se povrchnost proměnila v hloubku, aby se situace změnila. A ona se skutečně změnila.

Kdesi v Ráma, daleko od místa příběhu, který máme dnes před sebou, koná Bůh své dílo. Trápí se zde žena Chana. Nemůže mít děti. Její „spoluzemanželka“ Penina, obě ženy kněze Elkány, má děti dvě. To Chanu ponižuje, bolí, cítí se ve svém ženství zraněna. Modlí se, chodí do chrámu, prosí Hospodina, pláče, neví si rady. Cítíme z Chaniny zoufalství. Jednou, ve svém sevření, složí Bohu slib: „Dáš-li mi, Bože, syna, zasvětim ho tobě. Na celý život“. Modlí se Chána, a její manžel, kněz Elkán, který vidí její pohybující se ústa, ničemu nerozumí a řekne své ženě, aby tolik nepila. Není to však množství vína, které působí, že Chana bezhlasně pohybuje rty, že se všelijak pokyvu-je, že působí podivně. Je to její bolest a nenaplněná mateřská touha, je to její zoufalství. A zdá se, že jí nikdo nerozumí, ani její muž, kněz, jí nerozumí. Bůh však koná své dílo. Rozjíždí se neviditelný spodní proud, který nejenže přivede Chanu ke štěstí, on dokonce způsobí, že Hospodinovo slovo bude trvale slyšet a proroctví budou častá. Situace se změní. Teď, v tuto chvíli, ve chvíli Chaniny modlitby a slibu začíná změna, která přinese Božímu lidu nové, plné světlo. Teď Bůh začíná konat své dílo záchrany. Člověk to však ještě nevidí.

Současně s těmito událostmi se něco děje ve svatyni v Šílo. Něco, co tam způsobuje domnělé Boží mlčení. Vnímali jsme, že Bůh nemlčí, že koná své dílo pro člověka. To jen člověk, zaslepený sám sebou a svými představami a svým viděním věcí nevidí a neslyší Boží řeč. V Šílo je kněz Elí, který dopustí, že jeho synové hanobí Boží jméno. Nejenže neplní Boží nařízení a řády, oni je vědomě přestupují. A přestupují je tak, že způsobují temnoty a chaos. Přizpůsobují se pohanským božstvům, přijímají způsoby pohanské modloslužby. Ponižují muže i ženy, které zneužívají. Můžeme říci: temnota v místě, kde svítí Boží světlo. Boží kahan ještě nezhasl, ještě hoří, četli jsme. Naděje. Jakýsi symbol Boží přítomnosti, i když není vidět. Paprsek světla naděje ještě hoří. Nevidí ho jen ti, kdo ho nechtějí vidět. Protože světlo Božího kahanu nemá barvu jejich představ. Nevidí světlo a neslyší Boží promluvení ti, kdo působí hluk a chaos, kdo působí nepokoj, kdo nosí roušku na očích, zatemňující pohled, a klapky vlastního hluku na uších. Elího synové, a také sám bezmocný Elí a všichni, kdo jdou svévolnými cestami, kdo se zhlédli v barvami a zvuky přetíženém kultu, nevidí světlo a neslyší Boží hlas. Ale Boží kahan ještě svítí a Hospodin začíná konat své dílo záchrany. Naděje rozevívá svou náruč.

Samuel přichází do Šílo. Nadešel čas, aby matka Chana splnila svůj slib. Přichází tam se svým synem Samuelem v době, kdy Boží muž ohlásil Elímu konec jeho i synů, konec Elího působení ve svatyni. Složitá situace pro Samuele. Navíc, Bůh mlčí. Není slyšet Boží hlas, ani prorocká slova. Jakési odříznutí od Božího díla. Hradba, vystavená především kněžími. Nikdo na nějaké Boží promluvení již nečeká. Ani Elí, ani jeho synové, a nyní nejspíš ani mladý kněz Samuel, který zřejmě ani ještě neví, o co jde. Jeho úkolem, pro který je připravován, je ohlašování Božího práva, střežení truhly smluvy, toho významného symbolu Boží přítomnosti s jeho lidem, a pečování o Boží svíce. Lidé tehdy jako dnes odvykli slyšet a naslouchat tichému Božímu hlasu. V přílišném hluku světa je jen málo prostoru pro jeho slyšení. Ale řekli jsme si: to, že člověk Boha neslyší, to vůbec nemusí znamenat, že Bůh mlčí. I v temnotě lidských životů Bůh připravuje něco nového, připravuje záchranu. Boží kahan stále hoří. Světlo naděje je přítomné.

Elí spí, Samuel jen leží v blízkosti truhly smlouvy. Snad je tam právě na stráž. Všude je ticho, když do toho ticha slyší Samuel hlas. Slyšení má Samuel přímo ve jméně. Hebrejský kořen „ša-ma-a“ znamená „slyšet“. Bůh vyslyšel, Bůh slyší, ten, kdo slyší Boha, snad i koho slyší Bůh. Hospodin vyslyšel Chanu v jejím trápení, vyslyšel její

modlitby a dal jí syna Samuele. Samuel se připravuje na slyšení Božího hlasu. Ale slyšet ještě nemusí znamenat rozumět. Kdo to mluví? A jak to mluví? Čí je to řeč? Kdo Samuele oslovuje? Dokonce odpoví: „Jsem tady.“ Napadne ho to nejpřirozenější, co ho může napadnout. To jistě Eli ho volá. A rozeběhne se za Élím. Ten ho však posle zpět. „Nevolal jsem tě. Běž si lehnout“. Situace se opakuje znova. Samuel slyší hlas, který ho volá, a opět jde ke knězi Élímu. „Ne, nevolal jsem tě. Běž si zase lehnout“. A potřetí a zase stejně. O Élím je na začátku kapitoly řečeno, že mu oči začaly pomasínat, takže neviděl. Může to být i vyjádření něčeho docela jiného, než že Élí stárne, je unavený a pomalu mu odchází zrak. To, že Élí nevidí, to může vyjadřovat, že Élí již ztratil schopnost slyšet Boží hlas, slyšet Boží oslovení, vidět Boží dílo, Boží přítomnost s člověkem. Člověk může naplno vidět, ani brýle nemusí potřebovat, a přesto je slepý, když nevidí Boží dílo ve světě ani kolem sebe, když nevidí dobro a lásku, nevidí a neraduje se z mnoha událostí, ze setkávání lidí, nevidí práci druhých, nevidí trápení lidí kolem sebe, nevidí, že ubližuje, nevidí... Co všechno člověk nevidí, i když má ostřížší zrak. A vidí jen to nedobré a vidí jen tmu, a nevidí světlo. A co všechno člověk neslyší, protože jeho uši jsou již zahlceny zvuky světa kolem a hlavně vlastními zvuky. Tak se člověk svým neviděním a neslyšením může docela dobře, nenápadně ale přesto stát služebníkem tmy a zlého. Jak jen slyšet a rozeznat Boží hlas? Jak jen vzít vážně, že Bůh mluví nejen v době Samuelově, ale mluví i dnes. Bůh volá, nejen tehdy Samuele, ale volá i nás, tebe i mě. Jak jen to všechno rozpoznat když ani kněz Élí to není schopen rozpoznat?

Třetí pokus. Bůh je s člověkem trpělivý. Volá donekonečna. Jednou, třikrát, stokrát. Čeká, až to člověku dojde. Jako to došlo Élímu. Jakési procitnutí. To vzbuzuje naději. Élí přece jen rozpoznal. Přece jen mu to došlo. Naděje, že jednou to člověku dojde. Přijde chvíle, kdy zaslechneme Boží hlas, uvidíme Boží dílo. Není důležité, kdy. Je důležité, že vůbec, že ano. Tak až to volání uslyšíš, říká Élí Samuelovi, tak to tě volá Bůh. „Mluv Hospodine, tvůj služebník slyší“, odpověz. Samuel je připraven. Zřejmě se Élímu pro Samuele a jeho kněžské působení nepodařilo mnoho dobrého udělat. Ale toto bylo nejdůležitější. Naučil ho slyšet Boží hlas a odpovídat na Boží zavolání.

Povrchnost se mění v hloubku. Došlo k rozpoznání Božího volání. Již ne jen tak ležet u truhly smlouvy, symbolu Boží přítomnosti, a střežit ji, již slyšení přítomného Boha. A to zavolání bylo velmi naléhavé. Třikrát po sobě slyší Samuel své jméno. Nalé-

havé bude i to, co má Samuel vyřídit. Boží rozhodnutí. Nebude to lehké, ale Samuel bude vyřizovat. Ale nejen nyní Élímu. Po něm Božímu lidu. Je na začátku svého prorockého díla, ke kterému byl právě povolán a ke kterému musel sám za sebe, osobně a pravdivě říci „ano“. Na začátku byly matčiny modlitby. Pak matčin slib. Když Samuel dorostl, přišlo splnění slibu. Rodiče Samuele předali knězi, aby ho připravoval pro službu v chrámu, službu Bohu i lidem. Stalo se. Taková pěkná kontinuita. Avšak pak nastala chvíle vlastního rozhodnutí a vlastního přitakání. Ano Hospodine, zde jsem. Mluv, slyším Tě, chci Tě slyšet.

A Samuel vyrůstá a Hospodin je s ním a nedopustí, aby některé z jeho slov kamsi zapadlo. A stane se prorokem pro celou zemi, pro celý Izrael.

Milé sestry, milí bratři, snad jsme to měli také tak. Vyrůstali jsme v křesťanské rodině, vše bylo, jak mělo, narození, křest, náboženství, konfirmace, a tak to pokračovalo. Ale pak přišla chvíle, kdy jsme sami za sebe, pravdivě a bez vnějších tlaků museli sami říci: „Ano, mluv i ke mně Hospodine. Slyším tě. Chci tě slyšet.“ Museli jsme se sami otevřít Božímu promluvení a nějak zareagovat. Někdo řekl „ne“ a zůstal mimo chrám. Jiný řekl „ano“ a s radostí bydlí ve skrýši Nejvyššího. Nejde o lidskou kvalitu, ale o zvolenou cestu. Nebo jsme v křesťanské rodině nevyrůstali, ale naše cesty směřovaly k přitakání ke Kristu. Také jsme někde na své cestě museli říci: Ano, to je ono, to je pro mě, to chci. Museli jsme také nějak na Boží zavolání zareagovat. Není vůbec důležité, jaká ta naše cesta k víře a víry byla. Je však důležité, že jsme uměli rozpoznat Boží zavolání a odpovědět na něj: „Ano, mluv ke mně, Bože. Slyším tě. Jsem na příjmu“. A tak jsme tady. A tisíce dalších, kteří uslyšeli a odpověděli, jsou rozsety po naší zemi i po celém světě. Bože, děkujeme Ti za naše srdce, kterému jsi dal dobré uši. Amen.

MODLITBA

Náš milý Bože, i dnes je tvé slovo vzácné a prorocké vidění není časté. Ale ono zde je. To jen my jsme ohlušeni hlukem světa úspěchů a mládí a krásy a síly, jsme ohlušeni ukřičenými reklamami, ale také ukřičenými lidmi, kteří ukazují k sobě a na sebe soustřeďují pozornost. Děkujeme to za tvé dnešní promluvení, které jsme slyšeli a které nám přináší naději pro další dny. Jestliže tvůj hlas slyšel Samuel, proč bychom ho nemohli

slyšet také my? A tak Tě prosíme, nepřestávej k nám mluvit.

A ještě prosíme, dej, ať Tě v tom všem hluku uslyšíme.

Amen.

PÍSEŇ: *EZD 68o Nás zavolal jsi Pane*

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Jako Tvé děti, ale také jako hříšní lidé, kteří potřebují Tvé odpuštění a milosrdenství, se k Tobě, Bože milosrdný, obracíme s prosbami. Prosíme, smiluj se nad námi hříšnými.

Prosíme za ty, kteří slyší ušima, ale jejich srdce je hluché.

Prosíme za ty, kdo vidí očima, ale jejich vnitřní zrak je slepý.

Prosíme za ty, kdo se trápí mnohými starostmi, které jim brání ve vidění a slyšení tebe.

Modlíme se za faráře, kněží, kazatele, kteří často slyší sami sebe, a tak přeslechnou Tvůj hlas.

Modlíme se za zraněné, zraňované, i za ty zraňující.

Modlíme se za ublížené, kterým je ubližováno, i za ty ubližující.

Modlíme se za podvedené, za ty, kdo jsou stále podváděni, i za podvádějící.

Modlíme se za trpící i za ty, kdo utrpení způsobují.

Prosíme tě, dobrý Bože, přines do tohoto svět světlo víry, lásky i naděje a nám lidem dej, abychom ho nestrčili pod kýbl, ale vědomě v jeho svitu žili. Vždyť je to světlo Tvé lásky.

Společně se k Tobě, náš Pane a Bože, modlíme modlitbu, kterou nás naučil Tvůj syn. Náš Spasitel a Pán Ježíš Kristus:

Otče náš...

POSLÁNÍ: Jak 1, 19–25

Pamatujte si, moji milovaní bratři: každý člověk ať je rychlý k naslouchání, ale pomalý k mluvení, pomalý k hněvu; vždyť lidským hněvem spravedlnost Boží neprosadíš. A proto odstraňte veškerou špínu a přemíru špatnosti a v tichosti přijměte zaseté slovo, které má moc spasit vaše duše. Podle slova však také jednejte, nebuďte jen posluchači - to byste klamali sami sebe! Vždyť kdo slovo jen slyší a nejedná podle něho, ten se podobá muži, který v zrcadle pozoruje svůj vzhled; podívá se na sebe, odejde a hned zapomene, jak vypadá. Kdo se však zahledí do dokonalého zákona svobody a vytrvá, takže není zapomnětlivý posluchač, nýbrž také jedná, ten bude blahoslavený pro své skutky.

POŽEHNÁNÍ: Iz 54, 10

*I kdyby ustoupily hory, i kdyby zakolísaly pahorky, moje milosrdenství od tebe neods-
toupí a smlouva mého pokoje kolísat nebude, praví Hospodin, tvůj slavitel.*

PÍSEŇ: EZ 425 Skloň se k nám svou milostí

SBÍRKA KÁZÁNÍ PRO ČTENÉ SLUŽBY BOŽÍ (ISSN 0231-7419)

Vydává Českobratrská církev evangelická pro vnitřní potřebu.

Redakce: Štěpán Hájek, Ivo David, Elen Plzáková

Editor, jazykový a technický redaktor, obálka: Adéla Rozbořilová

Objednávky přijímá a rozšiřuje ČCE, Jungmannova 9, p. přihr. 466, 111 21 Praha 1,

telefon: 224 999 236, e-mail: ceskybratr@e-cirkev.cz, facebook.com/ceskybratr

© Českobratrská církev evangelická 2020

